Region Stockholm

Årsredovisning 2020

Region Stockholm

RS 2020-0769

Innehåll

Förord 4

Förvaltningschefens kommentar 6

Händelser av väsentlig betydelse 8
- Covid-19 9
- Större investeringar 12
- Fastighetsförsäljningar 12
- Karolinska Universitetssjukhuset världens tionde bästa sjukhus 12
- Trygghetskommission 12

Regionkoncernen 13

Styrning och uppföljning av regionens verksamhet 16
- Mål och uppdrag 17
- Intern kontroll 17

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 19
- Långsiktig ekonomisk uthållighet 21
- En hållbar regional utveckling 26
- Region Stockholm ska bli en hållbar arbetsgivare 33
- Resultat nämnder och bolag 35
- En jämförelse av sjukhusens gemensamma indikatorer 37
- Investeringar i Region Stockholm 38
- Investeringar inom nämnder och bolag 38

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 40

Översikt över verksamhetens utveckling 42

Förväntad utveckling 44

Ekonomisk redovisning 47
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys

Nämnder 51
- Regionstyrelsen 52
- Hälso- och sjukvårdsnämnden 53
- Vårdens kunskapsstyrningsnämnd 57
- Patientnämnden 58
- Stockholms läns sjukvårdsområde 59
- Karolinska Universitetssjukhuset 61
- Trafiknämnden 63
- Färdtjänstnämnden 68
- Tillväxt- och regionplanenämnden 69
- Kulturnämnden 71
- Fastighets- och servicenämnden 73
- Revisorskollegiet 76

Bolag 77
- Landstingshuset i Stockholm AB 78
- Södersjukhuset AB 78
- Danderyds Sjukhus AB 80
- Södertälje Sjukhus AB 82
- S:t Eriks Ögonsjukhus AB 84
- Folktandvården Stockholms län AB 85
- Ambulanssjukvården i Storstockholm AB 86
- Stockholm Care AB 87
- MediCarrier AB 88
- Locum AB 89
- AB Stockholms Läns Landstings Internfinans 89
- AB Storstockholms Lokaltrafik 90

Kommunalförbund och stiftelser 91
- Kommunalförbund 92
- Stiftelser 94

Drifts- och investeringsredovisning 95
- Driftsredovisning
- Investeringsredovisning

Noter 98

Revisionsberättelse för regionstyrelsen år 2020 114

Förkortningar 115

Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inte annat anges.
Avvikelser kan förekomma i tabeller och diagram då siffrorna är avrundade från tusen kronor till miljoner kronor.

Kraft för återstart

ÅRET SOM GÅTT saknar motstycke i regionens och Sveriges historia. Enorma insatser har gjorts av alla delar och alla medarbetare i Region Stockholm, liksom av dem som arbetar på regionens uppdrag. Tillsammans har vi kraftsamlat för att möta tyngden av pandemin. Genom gemensamma insatser har regionen hela tiden haft en kapacitet i sjukvården som vid varje givet tillfälle varit större än behovet. Samtidigt har kollektivtrafiken rullat med full kraft trots bara en bråkdel av ordinarie antal resenärer. Många har under det gångna året mist livet under pandemin, tusentals har vårdats på våra sjukhus och vårdens anställda har gjort ovärderliga insatser. Trots det påfrestande året märks flera framgångar i Stockholmsvården. Ett exempel är Karolinska Universitetssjukhuset som blev utsett till världens sjunde bästa sjukhus, ett annat är att när hjärtsjukvården i Sverige rankas är tre av de fem bästa sjukhusen belägna i Region Stockholm: Danderyds Sjukhus AB, Karolinska Universitetssjukhuset och Capio S:t Görans Sjukhus.

Region Stockholm redovisade ett resultat för 2020 på 5 802 miljoner kronor. Resultatet översteg det budgeterade resultatet för året med 5 490 miljoner kronor. Region Stockholm har redovisat ett positivt resultat sedan 2007. Det gör Region Stockholm unik i Sverige som den enda region som inte gått med underskott. Dessutom är Region Stockholm den enda regionen i Sverige som inte höjt skatten under denna period. Genom överskott och ordning och reda i ekonomin har regionen byggt skyddsvallar för att hantera extraordinära situationer och klara viktiga långsiktiga åtaganden mot länets invånare inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. När pandemin bröt ut i regionen kunde vi agera snabbt med målet att hela tiden ligga ett steg före. Vi förberedde oss för det värsta, men hoppades på det bästa.

Överskottet för 2020 beror till stor del på engångsposter som lägre pensionskostnader, realisationsvinster från fastighetsförsäljningar, lägre finansiella kostnader och tillfälliga pandemirelaterade tillskott. Tiden framåt blir dock utmanande. Konjunkturläget och hög arbetslöshet gör att skatteintäkterna riskerar att bli lägre. Kollektivtrafiken har fortsatt låga intäkter, den uppskjutna vården måste utföras och en påtagligt ökad skatteutjämning drabbar regionen med full kraft kommande år. Region Stockholm har således betydande ekonomiska utmaningar framöver.

Det är därför 2020 års överskott används på ett ansvarsfullt sätt som säkerställer resurserna inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken, så att lågkonjunktur och ekonomiska försämringar till följd av lägre resenärsintäkter och kraftigt utökad utjämningsskatt kan bryggas över. De sjuka ska få vård i tid och länets invånare ska kunna lita på en väl fungerande kollektivtrafik. Region Stockholm ska bidra till omstarten av Stockholmsregionen. Så stor del av överskottet som är lagligt möjligt – 3 247 miljoner kronor – avsätts därför i en resultatutjämningsreserv. Det blir en

slags försäkring för att klara en kapacitetsstark kollektivtrafik och för att hantera den på grund av pandemin uppskjutna vården kommande år, då lågkonjunkturen bedöms ge lägre skatteintäkter.

Region Stockholm har gjort och fortsätter att genomföra stora satsningar inom hälso- och sjukvården genom att bygga nytt, rusta upp och utveckla arbetssätt som förstärker vården för att ge en mer tillgänglig och effektivare hälso- och sjukvård, där fler patienter får rätt vård, i rätt tid, på rätt vårdnivå och till rätt kostnad. Inom kollektivtrafiken genomförs de största investeringarna i modern tid med stora satsningar på utbyggnaden av tunnelbanan, tvärbanor och upprustning av både Roslagsbanan och röda linjen för att säkerställa en väl fungerande och tillgänglig kollektivtrafik i en växande Stockholmsregion. Årets lägre upparbetningsgrad förklaras främst av covid-19-pandemins effekter på fastighetsinvesteringar inom vården samt senareläggningar av större investeringar inom kollektivtrafiken.

I syfte att minska Region Stockholms utgifter för investeringar genomfördes under våren 2020 en omfattande översyn av Region Stockholms investeringsverksamhet för att säkerställa tydliga prioriteringar och principer, långsiktigt lägre utgifter och effektivt genomförda investeringar. Det bidrar till ökad kontroll och förstärkt styrning såväl innan, som under, och efter investeringsbeslut. I grund och botten handlar det om att stärka helhetsgreppet kring investeringsprocessen med stärkt fokus på tillkommande nytta för att genomföra korrekta prioriteringar.

Följderna av pandemin går inte helt att överblicka. Vad som är klart är dock att pandemin har en kraftigt negativ påverkan på ekonomin på lång sikt och riskerar att accelerera den nedgång i konjunkturen som vi såg redan innan pandemin. Utvecklingen på arbetsmarknaden är svag. Näringslivet i vårt län har tappat 58,2 miljarder i omsättning under året, vilket betyder färre jobb. Detta riskerar att leda till en lägre utveckling av skatteintäkterna framöver i regionen, samtidigt som kostnaderna ökar kraftigt för skatteutjämningen.

Det behövs kraftfulla åtgärder för att stärka Stockholms attraktionskraft och snabbt återstarta ekonomin, för att säkra jobb och företag i Stockholmsregionen. De massiva infrastruktursatsningar som pågår just nu i bland annat utbyggd tunnelbana kommer att sysselsätta många stockholmare för lång tid framöver, liksom det bostadsbyggande som sker parallellt. De positiva effekterna av investeringar i infrastruktur och bostäder ger möjligheter för Stockholmsregionen att växa och utvecklas. Samtidigt är Region Stockholm underförsörjt när det gäller statliga satsningar som möjliggör arbetspendling och resande. Brister i infrastruktur i Stockholmsregionen är en nationell angelägenhet, vilket riskerar kännbara effekter på lång sikt även långt utanför våra länsgränser.

Många företag har drabbats hårt av pandemin och framför allt av de restriktioner som införts. Det är av stor vikt för regionens fortsatta utveckling att ekonomin kan återstartas, men det måste samtidigt ske på ett smittsäkert sätt. I slutet av 2020 började vaccinleveranser komma. Tyvärr har de kraftigt reviderats ner under början av 2021, vilket fördröjer återstarten av Stockholmsregionen. Regionen har fortsatt god förmåga att genomföra vaccinationen, men leveranserna måste öka i omfattning.

Vi är i skrivande stund mitt uppe i toppen av den tredje vågen av pandemin. Jag vill rikta ett innerligt tack till alla anställda i regionen, alla som arbetar på regionens uppdrag och till alla regionens samverkansparter för oerhörda insatser under pandemin 2020 och våren 2021. Den omställning som har genomförts saknar motstycke i länets historia. Ansträngningarna har inneburit att regionen i varje givet läge kunde möta stockholmarnas behov av såväl intensivvård som vanlig vård och att vi haft såväl skyddsutrustning till medarbetarna som läkemedel till patienterna. Bussar och tåg har rullat med full trafik för att minska smittspridning och samtidigt upprätthålla behovet av kollektivtrafik. De enorma prestationerna har räddat liv. Jag vill också framföra min uppskattning över att samtliga partier har visat stort ansvarstagande och har bidragit konstruktivt till regionens samlade krishanteringsförmåga.

Irene Svenonius
Finansregionråd

1 Förvaltningschefens kommentar

År 2020 i Region Stockholm har präglats av att pandemin slog till redan vid årets början och fick omfattande effekter på såväl människors liv och hälsa som på arbetslöshet, konkurser, utbildning och ekonomi. Många har mist livet, tiotusentals har vårdats på olika sätt. Samtidigt har många invånare fått avstå från vård som medicinskt kunnat anstå för att sjukvårdens resurser skulle kunna hantera alla som blev svårt sjuka av viruset.

Ingen har varit opåverkad av pandemin under 2020. De som arbetar inom hälso- och sjukvården har haft det extra tufft, i frontlinjen mot ett helt nytt virus, där kunskapen om de bästa behandlingsmetoderna har fått utvecklas under arbetets gång. De sista dagarna 2020 inleddes vaccinationen i regionen av de äldre boende i särskilda boendeformer. Det var en ljusning i en för övrigt mycket påfrestande julhelg för sjukvården, då den andra vågen slog till med nästan samma kraft som den första. För kollektivtrafiken innebar det att resandet halverades över en natt och att intäkterna radikalt minskade, samtidigt som all trafik har körts för att minska risken för trängsel. Insatser har genomförts inom ramen för regionens uppdrag för att mildra effekterna på näringslivet och på kulturen. Omfattande samverkan har skett med kommunerna, med Länsstyrelsen, med statliga myndigheter, akademier, övriga regioner, organisationer och näringsliv, allt för att skapa bästa möjliga förutsättningar i en svår tid.

Anställda i samtliga verksamheter inom regionens uppdrag har påverkats och visat på en enorm omställnings- och anpassningsförmåga till en ny verklighet. Många har fått byta arbetsuppgifter, chefer, arbetslag och fysiska arbetsplatser inom vården. Andra har fått arbeta hemma, sjukfrånvaron har varit högre än tidigare år, inte minst eftersom rekommendationerna har varit att stanna hemma vid minsta symptom. Den långa sjukfrånvaron har dock hållits på samma nivåer som tidigare. Eftersom arbetssituationen varit svår främst inom akutsjukvården har omfattande personligt stöd i olika former erbjudits. För att skapa utrymme för återhämtning låg fokus under sommaren på att erbjuda alla regionens anställda inom vården fyra veckors sammanhållen ledighet. Glädjande nog har rekryteringen av bland annat sjuksköterskor gått bra under året. Flera verksamheter har minskad personalomsättning och ökad kvarstannandegrad jämfört med andra tidigare år. De uppföljningar av arbetsmiljö som genomförts har visat på goda resultat.

Under våren fattade den regionala särskilda sjukvårdsledningen (RSSL) runt 400 beslut runt pandemin från juni månad till årets slut då produktionssamordningsgruppen för hälso- och sjukvård sammanträtt har RSSL under den tid den varit aktiverad fattat ett tiotal beslut. Detta är resultatet av ett omfattande lärande i organisationen och samverkan som kommit genom behovet av att gemensamt lösa vårdens utmaningar för patienternas bästa. Det har inneburit att alla har arbetat, lärt, utvärderat och analyserat ”i steget”, något som var regionstyrelsens önskemål att fånga genom den beställning av utvärdering av pandemin som beslutades i maj 2020.

Inom kollektivtrafiken har antalet resenärer sjunkit dramatiskt, under perioder ner mot 50–60 procent av ett normalår. Det har fått omfattande ekonomiska konsekvenser, vilket kräver åtgärder för att bortom pandemin åter få stockholmarna att välja den kapacitetsstarka kollektivtrafiken för sin arbetspendling och fritidsresor.

Bokslutet uppvisar för 14:e året i rad ett överskott, och för 2020 ett exceptionellt överskott. Det beror till stor del på engångsposter som lägre pensionskostnader, realisationsvinster från fastighetsförsäljningar, lägre finansiella kostnader och tillfälliga pandemirelaterade tillskott. Tiden framåt blir utmanande, med fortsatt låga intäkter i kollektivtrafiken, uppskjuten vård som måste utföras och en påtagligt ökad skatteutjämning kommande år. Så stor del av överskottet som är lagligt möjligt, avsätts därför i en resultatutjämningsreserv. Det blir ett slags försäkring för att klara en kapacitetsstark kollektivtrafik, och arbeta med den uppskjutna vården kommande år då lågkonjunkturen bedöms ge lägre skatteintäkter. Alla medarbetare och samarbetsparter har gjort fantastiska insatser som möjliggjort att regionen kunnat upprätthålla otroligt viktiga samhällsfunktioner och trots ett enormt tryck hela tiden klarat av att ligga ett steg före covid-19. Stort tack till alla!

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

2 Händelser av väsentlig betydelse

Covid-19

Under huvuddelen av 2020 har i stort sett all verksamhet inom Region Stockholm inriktats på att hantera covid-19-pandemin och dess effekter. Verksamhet och resurser har styrts om, inte minst inom hälso- och sjukvården där medarbetare har gjort enastående insatser och etablerat nya samarbetsformer. Stärkt produktionssamordning har etablerats mellan vårdgivarna. Under våren fyrdubblades kapaciteten inom intensivvården, från cirka 90 till 400 platser, Capio S:t Görans Sjukhus inkluderat.

Krislägesavtalet har under viss tid varit aktiverat och medarbetarna i hälso- och sjukvården har arbetat intensivt med att vårda en helt ny typ av patienter. Vårdgivare utanför akutsjukhusen, med olika typer av avtal med regionen, har bidragit med personal till akutsjukvården samtidigt som enskilda har bidragit genom temporära anställningar.

Covid-19-pandemin har lett till ett kraftigt minskat resande med kollektivtrafiken vilket har medfört minskade biljettintäkter. För att begränsa smittspridningen enligt nationella rekommendationer har Region Stockholm bedrivit kollektivtrafiken som vanligt och uppmanat länets invånare att undvika ej nödvändiga resor.

Covid-19 har påverkat folkhälsan på ett mycket påtagligt sätt. Per den 31 december 2020 har totalt 121 874 personer konstaterats smittade. 3 452 av dessa har avlidit[1].

Hälso- och sjukvård

I januari 2020 rapporterade Kina om att de under december 2019 och januari 2020 haft ett kraftigt utbrott av ett nytt coronavirus med många dödsfall till följd av detta.

Första vågen

Under slutet av februari konstaterades de första fallen av covid-19-sjukdom i Stockholms län.

Samordning och en samlad ledning för vårdens beredskap för det nya coronaviruset har enligt gällande ordning skett av RSSL[2] som etablerades och aktiverades den 7 februari. LSSL[3] etablerades vid samtliga sjukhus respektive Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, som i nära samverkan operativt genomfört samtliga insatser. Arbetet inom RSSL leddes initialt av chefläkare i samarbete med smittskyddsläkaren. I uppdraget ingick att säkerställa att regionens samlade sjukvårdsresurser förbereddes inför ett eventuellt utbrott i Sverige, samt att säkerställa tillgång till sjukvårdsmaterial under störningar i försörjningsflödet.

Från och med den 18 mars blev hälso- och sjukvårdsdirektören huvudansvarig för att leda arbetet inom RSSL i samarbete med hälso- och sjukvårdsförvaltningens chefsläkare och smittskyddsläkare. Arbetet inom varje LSSL har letts av respektive produktionsansvarig direktör med sina operativa krisledningar.

RSSL och de lokala särskilda sjukvårdsledningarna, LSSL, arbetade under våren med att säkerställa att skyddsutrustning, läkemedel och annan utrustning fanns tillgänglig för att säkerställa akut och imperativ vård inom regionen; i vissa delar i samverkan med övriga regioner och Socialstyrelsen.

Ett arbete startade tidigt för att tillskapa vårdplatser på akutsjukhusen och de geriatriska klinikerna för patienter med covid-19, samt att utöka antalet IVA-platser i Region Stockholm. Ordinarie IVA-platser på regionens sjukhus blev snabbt för få då smittspridningen tog fart i mars och kapaciteten utökades kraftigt.

Att sjukhusen snabbt och agilt kunde allokera resurser och öka IVA-kapaciteten i pandemins början var helt avgörande för att behandla de svårast sjuka covid-19-patienterna effektivt. Utökningen av IVA-kapaciteten har totalt sett varit tillräcklig för att motsvara behovet som funnits.

För att frigöra kapacitet genomfördes också omstyrning av vård inom hälso- och sjukvården. Folktandvården Stockholms län AB fick i mars i uppdrag att minska sin verksamhet genom att stänga kliniker för att frigöra skyddsutrustning och förbrukningsmaterial till sjukvården. Belastningen på akutsjukhusen har varierat beroende på hur smittspridningen inom regionen sett ut. Det har medfört ett stort behov av patienttransporter mellan sjukhusen, samt såväl över tid planerad som akut omstyrning av ambulanser, och även förflyttning av intensivvårdspatienter mellan sjukhusen.

Under mars månad startade en uppbyggnad av extra slutenvårdskapacitet i form av ett sjukhus i Älvsjö, och den 6 april stod sjukhuset klart att användas. Sjukhuset var avsett att vårda patienter med covid-19-sjukdom, i det fall pandemin ledde till en kapacitetsbrist på slutenvårds- och IVA[4]-platser vid akutsjukhusen. Någon sådan kapacitetsbrist uppstod inte och Älvsjö sjukhus kunde sedermera avvecklas.

Så snart antikroppstester utvecklats fattades beslut, i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer, om tillgång till dessa tester. Regionerna hade ansvar för att testa patienter, egen personal samt kommunernas anställda och misstänkta fall på SÄBO[5]. Testkapaciteten byggdes snabbt ut. Beslut fattades under våren att skjuta upp planerad vård som kunde vänta utan allvarliga konsekvenser för patienten. Därmed kunde sjukvårdspersonal frigöras för att förstärka i vården av covid-19-patienter.

Stockholms läns sjukvårdsområde upprättade en mobil provtagningskapacitet, som initialt hade uppdraget att provta misstänkta covid-19-smittade på SÄBO. Provtagningskapaciteten utökades successivt.

Under pandemin har hälso- och sjukvården ställt om för att möta den stora ökningen av patienter i allmänhet och IVA-patienter i synnerhet. För att klara den stora omställningen rekryterade verksamheterna bland annat nya medarbetare, utbildade och omfördelade personal för nya arbetsuppgifter, ökade inhyrningen av personal, återkallade icke lagstadgade ledigheter

1 Datat är hämtat från Folkhälsomyndighetens hemsida den 5 februari och avser ack. vecka 53 2020.

2 RSSL: Regionala särskilda sjukvårdsledningen.

3 LSSL: Lokala särskilda sjukvårdsledningarna.

4 IVA – intensivvårdsavdelning.

5 Särskilt boende för äldre.

samt beordrade medarbetarna att arbeta övertid. Vårdgivare utanför akutsjukhusen, med olika typer av avtal med regionen, har bidragit med personal till akutsjukvården. Dessa insatser var inte tillräckliga för att klara bemanningen av IVA-verksamheten och Region Stockholm begärde därför att Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, skulle aktivera Krislägesavtalet, vilket gjordes den 3 april. För att säkerställa vården under sommaren samtidigt som medarbetarna skulle kunna få sin lagstadgade semester, var Krislägesavtalet fortsatt aktivt under sommaren.

Vid slutet av våren avtog smittspridningen av covid-19 väsentligt och belastningen på akutsjukhusen minskade.

Mellantiden

Under sommaren var smittspridningen låg och som en följd av detta avslutades RSSL den 7 september. Arbetet med att säkra beredskap för att hantera pandemin fortsatte dock genom samordning mellan sjukvårdsaktörer i egen regi och S:t Görans sjukhus som startat redan före sommaren. Tidigt under hösten minskade vårdköerna. Viktiga åtgärder under tidig höst var att bevaka läget, fortsätta arbeta preventivt och kommunicera med befolkningen om att följa Folkhälsomyndighetens, FHM:s, rekommendationer. Vidare erbjöds testning för pågående covid-19-infektion och efterföljande smittspårning av positiva fall, samt att hantera den uppskjutna vården. Ett särskilt fokus har legat på att vidta åtgärder för att minska risken att drabbas av covid-19 för invånare som bor på särskilda boenden, att säkra rutiner vid eventuella nya utbrott och säkerställa vårdens kvalitet för de boende.

Andra vågen

Under senhösten tog smittspridningen fart igen och köerna ökade åter. Den kris- och katastrofmedicinska planen reviderades i november 2020. Beredskap upprätthölls också för att snabbt kunna vidta åtgärder för att skala upp antalet vårdplatser inklusive IVA-platser. Ett beslut togs i regionfullmäktige, RS 2019–1041, om att ha ett tre månaders lager med skyddsutrustning och annat material på plats vid snabbt tilltagande ökning i smitta.

I takt med att smittspridningen och sjukvårdsbehovet åter tog fart ökade behovet av smittskyddsinsatser. Den 29 oktober fattade FHM, efter samråd och tillstyrkan av smittskyddsläkaren i Region Stockholm, beslut om skärpta allmänna råd för Stockholms län. Samråd hade även skett med Länsstyrelsen. Därtill hemställde smittskyddsläkaren till Länsstyrelsen i Stockholm om att meddela föreskrifter om begränsning av antalet deltagare i allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Den 19 november aktiverades åter RSSL. En produktionssamordningsgrupp, bestående av bland andra samtliga akutsjukhus, inklusive S:t Görans Sjukhus som drivs av Capio AB, och Stockholms läns sjukvårdsområdes, SLSO, regiondirektör, hälso- och sjukvårdsdirektören, chefläkaren och smittskyddsläkaren, har sedan juni månad och med ökad frekvens under hösten löpande utarbetat omfallsplaner[6]. Vårdgivarna har verkställt kapacitetsökningar för slutenvård och intensivvård i den takt detta krävts.

Med anledning av det ansträngda läget inom intensivvården begärde Region Stockholm den 23 december att Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, skulle aktivera krislägesavtalet för regionens IVA-verksamheter. SKR aktiverade samma dag Krislägesavtalet för Region Stockholms IVA-verksamheter.

Sedan oktober har vårdgivare utanför akutsjukhusen utökat eller förändrat sina uppdrag för att frigöra kapacitet till covid-19-vård vid akutsjukhusen. För att säkra att den nära vården har förutsättningar att klara sitt uppdrag i pandemin har också SLSO givits ett uppdrag att, från och med våren till årets slut, stödja och samordna vårdgivare inom närsjukvården.

Från den 15 juni till den sista december har det genomförts 864 941 tester av misstänkt smitta i Region Stockholm. Under motsvarande tidsperiod har det utförts 693 235 antikroppstester[7].

Planeringsförutsättningarna för vaccination mot covid-19 klarnade i början av december, och en plan för vaccinering i tre steg lades upp utifrån förväntad tillgång till vaccin och FHM:s prioriterade grupper. Efter de initiala beskeden har planeringsförutsättningarna kraftigt förändrats då prognoserna för vaccintillgång har reviderats ned.

Kollektivtrafiken

Inom kollektivtrafiken skedde en anpassning till Folkhälsomyndighetens rekommendationer om att inte resa med kollektivtrafiken såvida det inte verkligen var nödvändigt, i syfte att minimera smittspridningen. Uppdraget har varit att köra så många bussar och tåg som möjligt för att undvika trängsel. Omfattande informationsinsatser har genomförts med budskapet ”res inte med kollektivtrafiken”. Samtidigt har trafiken fortsatt att köra i full omfattning. Resandet har under året minskat kraftigt. Trafiknämnden har trots de utmaningar som covid-19 pandemin inneburit upprätthållit en stabil produktion och verksamhet.

Trafiknämnden har under året arbetat med scenarier för krishantering samt resande- och intäktsprognoser som stöd för uppföljning och planering. En viktig del i arbetet har varit omvärldsbevakning och fördjupade analyser av attityder, resebeteenden och trängsel för att få ökad förståelse och underlag för kort- och långsiktig hantering av pandemin.

Resandet har minskat kraftigt sedan mitten av april med upp till 50 procent, för att vid årets slut landa på 64,5 procent av föregående års resande i kollektivtrafiken på land. Värt att nämna är att januari och februari inte påverkades av pandemin, utan hade normala resandevolymer.

Biljettkontrollen har under pandemin fått ett justerat arbetsupplägg; både för att observera trängsel och bidra till biljettintäktssäkring. Under sommaren startade utpasseringskontroller på samtliga trafikslag, så att kontrollerna kunde genomföras på ett säkert sätt. Under oktober månad startade kontroller ombord på alla spårfordon i lågtrafik.

I mars beslutade trafiknämnden att stänga framdörrarna på bussar i trafik.

6 Omfallsplanering innebär att i en krissituation planera och ha beredskap för olika saker som kan hända.

7 Statistik från Karolinska Universitetssjukhuset.

Installation av skyddsglas vid förarplats i bussar kunde påbörjas i december, med start i Norrtälje. Detta möjliggör återgång till påstigning vid framdörrarna och därmed återtagande av intäktssäkring i bussverksamheten. Utrullningen fortsätter successivt framöver vid de olika depåerna. I oktober informerade också trafiknämnden att alla måste ha en giltig biljett på bussen för att någon vecka senare börja ta ut tilläggsavgifter till dem som inte hade en aktiverad reskassebiljett.

I slutet av december fattade FHM beslut om ett nytt allmänt råd som innebar att munskydd bör användas i kollektivtrafiken på vardagar i rusningstid. De nya rekommendationerna om munskydd i kollektivtrafiken börjar gälla från och med den 7 januari 2021 i hela landet.

Regional utveckling

Region Stockholms uppdrag att driva regional utveckling omfattar allt från kultur till kompetensförsörjning, samhällsplanering och tillväxtfrågor. Pandemin har lett till ett kraftigt konjunkturfall som påverkar stora delar av näringslivet såväl i Stockholmsregionen som nationellt och globalt. Krisen i spåren av covid-19 påverkar regionens företag på olika sätt. I vissa branscher har efterfrågan minskat kraftigt, med permitteringar och varsel som följd. I Sverige har över 120 000 personer varslats om uppsägning sedan början av mars 2020. Varslen ökar mest i Region Stockholm som står för knappt 50 procent av alla varsel i riket.

Under pandemin har Region Stockholm arbetat aktivt för att stötta det regionala näringslivet och arbetsmarknaden. Det har genomförts och pågår möten löpande med näringslivsaktörerna i regionen där såväl politiker som tjänstemän deltar. Bland annat har ett flertal digitala dialoger genomförts samtidigt som en regional kraftsamling genomförts tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm för att mobilisera och få överblick över utvecklingen.

Läget i Stockholmsregionens näringsliv och på arbetsmarknaden har sammanställts veckovis med anledning av covid-19. Sammanställningarna har innehållit fakta och statistik om läget i olika branscher, konkursstatistik, varsel och arbetslöshet samt information om regionala och nationella insatser. Under covid-19-pandemin har veckorapporten, covid-19: Näringslivet i Stockholmsregionen, skickats till regionala intressenter.

Tillväxt- och regionplanenämnden har genomfört en framtidsanalys i spåren av covid-19; rapporten, TRN 2020–0148, har presenterats i december 2020.

För att matcha företagens olika behov har Region Stockholm byggt en webbtjänst, där företag som behöver uppdrag eller har arbetskraft tillgänglig, kan lägga upp vad de kan erbjuda. På samma sätt kan företag som behöver arbetskraft lägga upp sina behov. Tjänsten är kostnadsfri och syftet är att företagen ska kunna hitta varandra och samverka i en tid med mycket speciella omständigheter. Enda villkoret för företag att vara med är att de är momsregistrerade och har F-skattsedel.

Inom samtliga verksamheter har det varit tydligt att samverkan är en absolut förutsättning för en fungerande krishantering. Det gäller både mellan nämnder och bolag inom Region Stockholm och med andra offentliga och privata aktörer.

Kultur

Covid-19-pandemin har haft en stor inverkan på länets kulturliv. Framför allt är det begränsningen av allmänna sammankomster som fått långtgående konsekvenser för aktörerna, vilket bara delvis kompenserats av olika former av stödåtgärder. Under våren 2020 beslutades att medel avsedda för inställda evenemang inte återkrävs samtidigt som en utlysning av kulturstöd gjordes.

Digitalisering

Samverkan, samordning och nya arbetssätt, där digitaliseringen har utvecklats och verksamheterna i vården har utvecklat snabba vägar för dialog med patienter, samt insatser med kommuner och andra aktörer, har varit absolut avgörande för Region Stockholms hantering av pandemin.

Regionledningskontoret arbetade under året med att skapa förutsättningar för att andra delar av systemet skulle kunna fokusera på sina kärnuppdrag. Det innefattade bland annat att delta i och stötta den regionala särskilda sjukvårdsledningen i it- och telefonifrågor, justeringar och utökningar i avtal med leverantörer av gemensam infrastruktur och tjänster, bereda och eskalera beslut samt vara beslutsfattare för ett extrainsatt förändringsråd för att säkerställa högsta möjliga kontinuitet i vårdens it-stöd. Digitaliseringen har inneburit att en majoritet av alla möten inklusive regionfullmäktige har hållits digitalt.

Den accelererade digitaliseringen har inneburit såväl möjligheter till kvalitetsförbättringar som effektiviseringar. I linje med intentionerna i it- och digitaliseringsstrategin, RS 2019–0669 och RS 2019–0829, krävs dock en utökad samverkan, konsolidering och stärkt digital kompetens för att Region Stockholm fullt ut ska uppnå de önskade effekterna av digitalisering och AI.

Pandemin har satt hård press på Region Stockholm och digitala lösningar för omhändertagande av patienter har i många fall varit det enda hållbara alternativet för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och minimera smittspridningen. Fokus har legat på att maximera nyttan av tjänster som fanns på plats redan före pandemin:

- Alltid Öppet har gått från 94 till 550 anslutna enheter inom Region Stockholm och Region Gotland.
- Antalet chattärenden i Alltid Öppet har ökat med drygt 1 200 procent.
- Användningen av e-tjänsterna på 1177.se har ökat till 2,6 miljoner inloggningar.
- Antalet videomöten i primärvården ökade med 1 094 procent.
- Kapaciteten för hemarbetsplatser ökade från 2 000 till 30 000 samtidiga användare.
- Digitala samarbetsplattformen Teams fick stort genomslag i alla förvaltningar och bolag.

En konsekvens av omställningen till distansarbete är att medarbetarna snabbt har ökat sin grundläggande digitala kompetens, vilket är en förutsättning för att ta nästa steg i digitaliseringen. Det är av stor vikt att de redan påbörjade satsningarna på kompetenshöjande åtgärder breddas till att omfatta områden som automation och AI, som nu nyttjas i allt högre grad av

Region Stockholm. Exempel är bildanalys av röntgenbilder som prövas i direkt klinisk verksamhet och den arbetsmiljöenkät som används med AI på ett bolag där urvalet av frågor anpassas till verksamhet.

En utmaning under pandemin har varit att det inte har funnits någon lösning för elektronisk underskrift på plats. Ett arbete har inletts för att skyndsamt ta fram en lösning. Några verksamheter pekar på att pandemin även har haft vissa negativa konsekvenser för digitaliseringen. Det rör sig bland annat om planerade infrastrukturlyft eller systembyten som har behövt senareläggas.

Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service har trätt i kraft. Den samlade bedömningen är att merparten av Region Stockholms verksamheter arbetar med tillgänglighetsfrågorna, men det behövs ett ökat fokus för att fullt ut leva upp till lagkraven. Det snabba införandet av nya arbetssätt innebar också andra positiva effekter såsom ett minskat resande och som en följd av detta lägre utsläpp.

Större investeringar

Utvecklingen av en tillgänglig hälso- och sjukvård fortsatte under 2020 med bland annat om- och tillbyggnad av regionens vårdfastigheter. Utbyggnaden av tunnelbana och tvärbanor, liksom upprustningen av Roslagsbanan och Röda linjen, är exempel på investeringar för att säkerställa en väl fungerande kollektivtrafik i en växande Stockholmsregion.

Skärpta nationella krav, framförallt avseende miljö och säkerhet, innebär att nya kostnadsbedömningar för utbyggnaden av tunnelbanan överstiger det avtalade kostnadstaket. Region Stockholm har tillsammans med berörda kommuner sedan hösten 2019 uppvaktat regeringen med ett gemensamt förslag till lösning av ytterligare finansiering som bygger på samma kostnadsfördelning som det ursprungliga avtalet. Regeringen tillsatte 20 november 2020 en förhandlingsperson. Förhandlingarna pågår mellan parterna och beräknas slutföras under våren 2021.

Större fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvården

- Vid Capio S:t Görans Sjukhus färdigställdes två byggnader för somatisk vård, varav en byggnad har överlämnats till vårdverksamheten. I början av året öppnades entrén till vuxenakutmottagningen.
- På Södersjukhuset färdigställdes och driftsattes en ny vuxenakutmottagning, inklusive ambulanshall, i sin helhet under juni.
- Helrenovering av Sollentuna sjukhus färdigställdes i april och sjukhuset har nu geriatrisk vård samt specialistvård. I januari öppnades en ny närakut på sjukhuset.

Större investeringar i kollektivtrafiken

- De första arbetstunnlarna i Tunnelbana till Barkarby färdigställdes och har slutbesiktigats.
- Flertalet tilldelningar har gjorts för arbetstunnlar inom utbyggd tunnelbana, till exempel Hammarby fabriksväg och Hagastaden.
- Tunnelbana till Arenastaden har fått en lagakraftvunnen järnvägsplan och depå i Högdalen har fått miljötillstånd.
- Tilldelningen av spår- och servicetunnel från Kungsträdgården och tilldelningen av berg- och anläggningsentreprenaden för station Sofia, har överprövats.
- Trafikstart för det nya fordonet, C30, på tunnelbanans röda linje. Tio fordon är levererade vilket innebär att fem fullängdståg kan köras.
- Leverans och driftsättning av nya fordonet A35 till Tvärbanan.
- Uppgradering av tunnelbanefordonen, C20, är godkända för serieproduktion. Alla 271 vagnar ska vara moderniserade år 2023.
- Roslagsbanans nya Vallentunadepå har slutbesiktigats.
- Tvärbanans Kista och Solnagren har kopplats ihop.

Fastighetsförsäljningar

I mars 2020 beslutade regionfullmäktige om försäljning av Bromma sjukhus. Försäljningspriset uppgick till 570 miljoner kronor. Bokförda värden och försäljningskostnader uppgick till –132 miljoner kronor, vilket gav en realisationsvinst på 438 miljoner kronor. Därmed slutfördes försäljningsuppdraget från landstingsfullmäktiges budget 2018. Köpekontrakt har tecknats och villkorats med krav som ålägger köparen att fortsatt bedriva geriatrisk slutenvård i lokalerna i minst samma omfattning som idag.

I juli 2020 slutfördes försäljningen av depåfastigheten i Hornsberg, enligt överenskommelse med Stockholm stad, till ett belopp på 696 miljoner kronor. Bokförda värden och försäljningskostnader uppgick till minus nio miljoner kronor. Därutöver tillkommer saneringskostnaderna på –265 miljoner kronor. Sammantaget motsvarade detta en realisationsvinst på 422 miljoner kronor. Innerstadsdepån i Hornsberg kommer att ersättas med Tomteboda bussdepå i Solna.

Karolinska Universitetssjukhuset världens tionde bästa sjukhus

Enligt en ranking som publicerades i tidskriften Newsweek i början av mars är Karolinska Universitetssjukhuset det tionde mest framstående sjukhuset i världen. Rankingen omfattar sjukhus i 20 länder och bygger på en sammanvägning av medicinska resultat, patientrapporterad kvalitet/upplevelser och rekommendationer från läkare, annan vårdpersonal och chefer inom sjukvårdssektorn. 10 000-tals anställda inom sjukvården i de 20 utvalda länderna valdes ut för att svara på frågor on-line.

Trygghetskommission

Region Stockholm har inrättat en trygghetskommission då säkerhet och trygghet är prioriterade frågor. Trygghetskommissionens uppdrag är att belysa hur regionen kan ta initiativ som ökar den upplevda tryggheten i Stockholmsregionen, både på kort och lång sikt. Arbetet utförs tillsammans med kommunala, regionala, statliga, privata och civila aktörer.

Kommissionen ska följa och ta del av regionala analyser och nationell och internationell forskning för att föreslå konkreta åtgärder som kan genomföras av regionen. Kommissionen ska föreslå konkreta åtgärder för att stärka tryggheten i regionen och ska lämna en slutrapport senast den 30 november 2021.

3 Regionkoncernen

Regionkoncernen

Region Stockholm är organiserad i en nämndorganisation samt dotterbolag som är samlade i två aktiebolagsrättsliga koncerner. I Norrtälje bedrivs sjukvård och omsorg genom ett kommunalförbund i samverkan med Norrtälje kommun. I tabellen nedan anges de nämnder och bolag som ingår i Region Stockholms verksamhet och i den sammanställda redovisningen 2020. Inom parentes framgår Region Stockholms ägarandel.

Uppdragsföretag

Ett uppdragsföretag är en juridisk person till vilken Region Stockholm har överlämnat en viss angelägenhet med stöd av kommunallagen. Dessa företag ingår bara i regionkoncernens resultat- och balansräkningar när eventuella utbetalade bidrag redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Nedanstående sammanställning omfattar de större uppdragsföretagen.

Entreprenader

Region Stockholms entreprenader är de angelägenheter som bedrivs av en annan juridisk person än de nämnder och bolag som ingår i regionkoncernen. Region Stockholms trafikverksamhet bedrivs till 100 procent av externa entreprenörer medan 38 procent av hälso- och sjukvården bedrivs av externa vårdgivare.

Regionkoncernen

Regionen	Koncernbolag m.m.	
Regionfullmäktige, nämnder och styrelser • Regionstyrelsen • Hälso- och sjukvårdsnämnden • Vårdens kunskapsstyrningsnämnd • Patientnämnden • Stockholms läns sjukvårdsområde • Karolinska Universitetssjukhuset • Trafiknämnden • Färdtjänstnämnden • Kulturnämnden • Tillväxt- och regionplanenämnden • Fastighets- och servicenämnden • Revisorskollegiet	**Landstingshuset i Stockholm AB (100 %)** • Södersjukhuset AB • Danderyds Sjukhus AB – Barnbördshuset Stockholm AB (49 %) • Södertälje Sjukhus AB • S:t Eriks Ögonsjukhus AB • Folktandvården Stockholms län AB • Ambulanssjukvården i Storstockholm AB • Stockholm Care AB • MediCarrier AB • Locum AB – AB Terreno • AB Stockholms Läns Landstings Internfinans	**AB Storstockholms lokaltrafik (100 %)** • SL Infrateknik AB • AB SL Finans • SL Älvsjö AB • Waxholms Ångfartygs AB **Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (50 %)** • Tiohundra AB

Uppdragsföretag

Samägda juridiska personer med betydande inflytande[8]	Samägda juridiska personer utan betydande inflytande
• ALMI Företagspartner i Stockholm Sörmland AB (40,5 %) • Mälardalstrafik AB (35 %) • Samordningsförbund (25 %)[9] • Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (22,6 %)	• Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (14,3 %) • Resekortet i Sverige AB (13,3 %)

8 Avser samägda juridiska personer med en ägarandel som överstiger 20 procent.

9 Region Stockholm ingår i sju samordningsförbund tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunerna i regionen.

Organisationsförändringar

Genomförda organisationsförändringar 2020

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för Region Stockholms fastigheter, exklusive trafikfastigheter, och för regiongemensamma servicefunktioner. Under året har arbetet med att fortsatt bygga upp nämndens serviceverksamhet pågått och med viss tidsmässig förskjutning har planerade verksamhetsövergångar verkställts. I februari flyttade första delen av redovisningsfunktionen från Stockholms läns sjukvårdsområde över till serviceförvaltningen. I juni överfördes verksamheten Ekonomisk data och digitalisering från regionledningskontoret till förvaltningen och i september flyttade verksamhet inom lönehantering och systemförvaltning från Karolinska Universitetssjukhuset till serviceförvaltningen.

Kommande verksamhetsförändringar

Under år 2020 har ett arbete med att ta fram erforderliga beslut och förbereda inför kommande verksamhetsförändringar pågått.

Stockholm Care AB:s verksamhet avseende vård av utländska patienter överförs den 1 januari 2021 till Karolinska Universitetssjukhuset. Den huvudsakliga inriktning för Stockholm Care AB från och med 2021 är att förvalta Tobiasregistret.

Region Stockholm och Stockholms stad samarbetar för att stödja filmproduktion i regionen genom ett regionägt bolag. Utöver bättre förutsättningar för filmproduktion innebär det en tydligare ansvarsfördelning och effektivare resursanvändning samtidigt som det bidrar till länets attraktivitet för kreativa näringar. Det nya bolaget blir ett dotterföretag till Landstingshuset i Stockholm AB och verksamheten planeras att starta under våren 2021.

En ny nämnd för miljö, hållbarhet och klimat inrättas i Region Stockholm från den första juli 2021.

4 Styrning och uppföljning av regionens verksamhet

Region Stockholms arbete med mål, planering, uppföljning, analys, åtgärder och intern kontroll bygger på en gemensam grund, som sammanfattas i policyn Integrerad ledning och styrning, ILS, RS 2020–0740.

Styrmodellen utgör en helhet, med vilken Region Stockholm kan analysera följsamheten mot fullmäktiges mål, ekonomi, kvalitet och hållbarhet i verksamheten. I Region Stockholms budget fastställer regionfullmäktige vision, inriktningsmål, verksamhets- och nämndspecifika mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. ILS omfattar hela koncernen Region Stockholm, det vill säga samtliga nämnder och bolag

Region Stockholm styrs av regionfullmäktige som beslutar om Region Stockholms främsta styrande dokument, budget för Region Stockholm.

Samtliga nämnder och bolag har ett självständigt ansvar för att det som regionfullmäktige har beslutat genomförs inom tilldelade ramar och i enlighet med regionfullmäktiges samtliga styrande dokument.

Regionstyrelsen ansvarar för uppsikt över nämnder och bolag, vilket innebär att styrelsen löpande ska följa upp och analysera nämndernas och bolagens arbete med de uppdrag som fastlagts av regionfullmäktige, samt följa att arbetet bedrivs inom beslutade ekonomiska ramar.

Som en del i uppsiktsplikten gör regionstyrelsen i samband med delårs- och årsrapporter en uppföljning av nämnders och bolags måluppfyllelse, genomförandet av fullmäktiges beslut, verksamhetens effektivitet samt i årsrapporten efterlevnad av styrande dokument. Vid avvikelser kan regionstyrelsen begära in ytterligare uppgifter, uppmana nämnder och bolag att vidta åtgärder eller vid väsentliga avvikelser föreslå regionfullmäktige att vidta åtgärder.

Efterlevnad av kommunala ändamål och befogenheter

De kommunala ändamålen och att de är i enlighet med de kommunala befogenheterna fastställs i respektive bolags bolagsordning.

Regionledningskontorets samlade bedömning är att samtliga nämnder och bolag bedrivit en verksamhet som är förenligt med det kommunala ändamålet.

Efterlevnad av ägardirektiven

Ägardirektiv är ett verktyg för ägarens, regionfullmäktiges, långsiktiga och strategiska styrning av bolagen. Ägardirektiven beslutas årligen i samband med budget och innehåller specifika regler, krav på och uppdrag riktade till bolagen.

Bolagen rapporterar inte några väsentliga avsteg från de fastställda ägardirektiven under verksamhetsåret 2020. Regionstyrelsens bedömning överensstämmer med bolagens egen rapportering.

Mål och uppdrag

Regionfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision, *En attraktiv och hållbar växande Stockholmsregion med frihet för invånarna att själva forma sina liv och fatta avgörande beslut.* Visionen beskriver Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap. För att uppnå regionfullmäktiges vision har tre inriktningsmål fastställts i budget 2020 som är gemensamma för koncernen. Inriktningsmålen anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden, och är följande: Långsiktig ekonomisk uthållighet, En hållbar regional utveckling och Region Stockholm ska bli en hållbar arbetsgivare.

Regionfullmäktige har i budget 2020 också beslutat om verksamhetsspecifika och nämndspecifika mål, som konkretiserar inriktningsmålen. De verksamhetsspecifika målen gäller för berörda verksamheter och de nämndspecifika gäller för en viss nämnd. I budget beslutades också regionfullmäktiges indikatorer. Indikatorer är de mätvärden som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. För vart och ett av de verksamhetsspecifika och nämndspecifika målen definieras en eller flera indikatorer och för varje indikator har ett målvärde satts. De årliga målvärdena sätts utifrån rådande övergripande förutsättningar och utifrån vilken nivå som ska uppnås för respektive år.

Inriktningsmålen och de verksamhetsspecifika målen redovisas i kapitel 5. De nämndspecifika målen för hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling, kultur samt strukturerad styrning redovisas under respektive ansvarig nämnd. Under respektive nämnd och bolag redovisas även de indikatorer som följs upp i årsredovisningen som regionfullmäktige har beslutat att nämnden eller bolaget ska styra mot.

Regionfullmäktige beslutar om verksamhetens inriktning, ekonomiska förutsättningar, mål och prioriteringar samt ger nämnder och bolagsstyrelser uppdrag avseende implementering, utredningar och analyser. Uppdragen är ett av fullmäktiges sätt att styra verksamheten för att nå Region Stockholms mål.

Intern kontroll

Styrningen av den interna kontrollen utgår från reglementet, policy för integrerad ledning och styrning, RS 2019–0829, och den regionövergripande riktlinjen för intern kontroll, RS 2019–0866. Kraven för arbetet förtydligas i regiondirektörens anvisningar inför den årliga verksamhetsplaneringen samt inför tertial-, delårs- och årsrapportering.

Region Stockholms nämnder och bolag ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig och för att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Det innebär att verksamheten ska bedrivas säkert, effektivt, ändamålsenligt och inom fastställda ekonomiska ramar, att rapporteringen ska vara tillförlitlig samt att lagar, föreskrifter, avtal, styrande dokument och beslut ska efterlevas. I det ingår att arbeta systematiskt med att förutse samt proaktivt hantera och kommunicera risker, möjligheter, åtgärder och kontroller.

Det gemensamma systemstödet Stödet används för att säkerställa att de funktioner som arbetar med riskhantering, intern kontroll, regelefterlevnad och internrevision har full tillgång till den information som krävs för god intern kontroll.

Region Stockholms nämnder och bolag följer regelbundet upp att åtgärder och kontrollmoment genomförs och är effektiva. Rapporteringen av uppföljningen gjordes under året i respektive bolags och nämnds delårs- och årsrapportering.

Regelefterlevnad

Region Stockholm arbetar kontinuerligt med att bevaka och förbättra regelefterlevnaden. Regionövergripande åtgärder för att stärka regelefterlevnaden har

genomförts inom flera områden som redovisas nedan.

Av policyn Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm, ILS, RS 2020–0740, framgår att Region Stockholms koncernövergripande styrande dokument ska bidra till att uppfylla de mål som regionfullmäktige har fastställt i budgeten för Region Stockholm. Under 2020 har en anvisning om styrande dokument arbetats fram som konkretiserar ILS i denna del. Vidare har en översyn av rutiner, processer och mallar för styrande dokument inletts och fortsätter under 2021. Arbetet syftar till att tydliggöra hur styrande dokument är en del av den politiska styrningen samt hur de ligger till grund för verksamhetsplanering och uppföljning av verksamheten.

Uppförandekod för Region Stockholm och Riktlinjer för anti-korruption och representation

Under 2020 hade flera åtgärder planerats utifrån Uppförandekod för Region Stockholm, LS 2017–1198, och riktlinjer för anti-korruption och representation, RS 2020–0266, bland annat utbildning i nämnder och bolag med fokus på korruption. Förslag på nya riktlinjer om antikorruption och representation har tagits fram och skickades på remiss till nämnder och bolag under 2020. Remissvaren har omhändertagits och ett slutligt förslag ska enligt tidplan beslutas av regionfullmäktige under våren 2021.

Policy och riktlinjer för inköp

Inköpsåret 2020 har till stor del präglats av covid-19. Under hela året har stora insatser genomförts för att säkerställa en stabil varuförsörjning. Delar av inköpsverksamheten har påverkats av handelshinder och en global obalans mellan utbud och efterfrågan. Höjda priser och osäkerhet i leveranskedjan har varit vardag i varuförsörjningsarbetet. Inköpsorganisationen har emellanåt varit mycket ansträngd och särskilda åtgärder har behövts för att säkerställa regionens inköp.

Trots det stora fokuset på varuförsörjningen har nämnder och bolag genomfört i det närmaste lika många lokala upphandlingar som tidigare år, sammanlagt 189 stycken. Det ordinarie upphandlingsarbetet har varit svårt att bemanna, bland annat då medarbetare med vårdkompetens har behövt prioriteras till det patientnära arbetet. Antalet samordnade upphandlingar har minskat jämfört med 2018 och 2019 och uppgick under 2020 till 34 stycken eller 15 procent av alla upphandlingar. Hållbarhetskrav har beaktats i stort sett samtliga upphandlingar. Endast vid ett fåtal tillfällen har det inte varit möjligt på grund av tidsbrist. Antalet överprövningar i upphandlingsmål uppgick 2020 till 14 stycken. Av dessa har Region Stockholm vunnit tio stycken, motsvarande 71 procent.

Antalet direktupphandlingar över direktupphandlingsgränsen har ökat kraftigt under 2020. Direktupphandlingarna har varit nödvändiga och har genomförts med stöd av de undantag för formbunden upphandling som föreligger med anledning av pandemin.

Utifrån erfarenheterna av varuförsörjningen under covid-19 har regionfullmäktige under 2020 fastställt mål för lagerhållningen av skyddsutrustning hos både vårdproducerande nämnder och bolag samt hos MediCarrier AB. En ändring av ägardirektivet för MediCarrier AB har också beslutats i syfte att tydliggöra bolagets ansvar för kontinuitet i varuförsörjningen. Sammantaget väntas förändringarna bidra till en mer robust varuförsörjning.

I maj 2020 fattade regionfullmäktige beslut om en plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete, RS 2019–1148. Fem nämnder har fått ett utpekat kategoriansvar för ett antal inköpskategorier. Arbete har inletts inom tolv inköpskategorier.

Regionledningskontorets sammanfattande bedömning är att nämnder och bolag i allt väsentligt har arbetat i enlighet med policy och riktlinjer för inköp.

Uppförandekod för leverantörer

Region Stockholms arbete med efterlevnad av uppförandekod för leverantörer sker genom att identifiera riskområden, ställa krav samt följa upp utvalda leverantörer. Region Stockholm har under året identifierat riskområden kopplade till samordnade avtal.

Under året följde Region Stockholm upp kontraktsvillkor för hållbara leveranskedjor avseende några leverantörer av handskar samt för it-leverantörer. Vid framtagande av upphandlingsdokument relaterade till it-produkter under 2020, tillämpade regionledningskontoret ett tilldelningskriterium som innebär att anbudsgivare i utvärderingen premieras utifrån sitt arbete med anti-korruption.

Under året har AB Stockholms Läns Landstings Internfinans haft extra fokus på att följa upp bankernas arbete med penningtvätt. När exempelvis lån vid gröna obligationer genomförs, väljs i första en bank som arrangör av affären som bedöms hålla en godkänd nivå i sitt eget hållbarhetsarbete.

Visselblåsarfunktion

Sedan 2019 finns en visselblåsartjänst, som regionstyrelsen ansvarar för, till vilken alla förtroendevalda och anställda i Region Stockholm kan anmäla allvarliga missförhållanden. Det sker genom en webbaserad tjänst som nås via intranätet och anmälaren kan välja att vara anonym. En mottagningsgrupp bestående av chefsjurist, HR-direktör och regelefterlevnadschef vid regionledningskontoret går igenom varje inkommen visselblåsning och bedömer vilka åtgärder som behöver vidtas i det enskilda fallet.

Under 2020 har 61 rapporter inkommit till den centrala visselblåsartjänsten. En fjärdedel av rapporterna rör frågor kopplade till covid-19-pandemin. De flesta anmälningarna innehåller synpunkter på hur olika frågor handläggs och hur chefer agerar i olika verksamheter, vilket i första hand borde hanteras inom ramen för verksamheten och vara en fråga för överordnad chef eller HR-funktionen. Det kan konstateras att anmälningar även inkommit där allvarliga misstankar riktats mot enskilda personer om korruptionsrelaterade brott eller andra allvarliga fall av misskötsamhet. Inte i något fall har det, vid utredning av detta, gått att verifiera några av påståendena om oegentligheter eller allvarlig misskötsel som framförts. Inga anmälningar eller utredningar har lett fram till polisanmälningar. Åtgärder har i vissa fall vidtagits i verksamheter för att åtgärda det problem som rapporterats.

5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Region Stockholm ska långsiktigt över flera budgetperioder ha en god ekonomisk hushållning för att säkerställa ekonomisk stabilitet, samtidigt som länets invånare får en tillgänglig vård med god kvalitet och en tillförlitlig kollektivtrafik.

I enlighet med Policy för God ekonomisk hushållning, RS 2020–0449, ska Region Stockholms budget innehålla långsiktiga finansiella mål och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Regionfullmäktige har i budget 2020 för Region Stockholm beslutat om inriktningsmål, verksamhetsspecifika mål och nämndspecifika mål. För målen definieras en eller flera indikatorer med ett målvärde som ska uppnås per sista december 2020.

Vid bedömning av måluppfyllelse ska eventuell påverkan av covid-19 beaktas då Region Stockholm under 2020 har befunnit sig i en krissituation som i olika utsträckning har påverkat verksamheternas möjlighet att uppnå fastställda mål. Pandemin har främst påverkat måluppfyllelse negativt. Av totalt 112 indikatorer har 22 indikatorer inte gått att mäta. Tre har inte gått att bedöma, vilket ger att 87 indikatorer har följts upp för 2020. Sammantaget har 51 indikatorer uppnått sitt målvärde, 36 indikatorer har ej uppnått sitt målvärde. Ett mål anses uppfyllt om mer än hälften av indikatorerna är uppfyllda. Av antalet mätbara indikatorer har cirka 60 procent uppnått sitt målvärde och cirka 40 procent har inte uppnått sitt målvärde.

Den samlade bedömningen är att Region Stockholm uppfyllde kraven för en god ekonomisk hushållning 2020 då samtliga inriktningsmål uppnåddes. Under 2020 har Region Stockholms verksamheter aktivt arbetat för att uppnå regionfullmäktiges mål.

Övergripande mål, mål och indikator

Inriktningsmål	**Långsiktig ekonomisk uthållighet**	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Ett resultat i balans	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Självfinansiering av drift- och ersättningsinvesteringar	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Hållbar investeringsutveckling	Uppfylls ●
Inriktningsmål	**En hållbar regional utveckling**	Uppfylls ●
Nämndspecifikt mål	En hälso- och sjukvård av god kvalitet	Uppfylls ej ●
Nämndspecifikt mål	Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem	Uppfylls ●
Nämndspecifikt mål	Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt	[1]
Nämndspecifikt mål	Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet	Uppfylls delvis ●
Nämndspecifikt mål	Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter	Uppfylls ej ●
Verksamhetsspecifikt mål	Social hållbarhet	Uppfylls delvis ●
Verksamhetsspecifikt mål	Region Stockholms klimatpåverkan ska minska	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Region Stockholms miljöpåverkan ska minska	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Samhällsviktiga funktioner upprätthålls vid extraordinära händelser och klimatförändringar	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Kärnverksamhet ska prioriteras	[1]
Verksamhetsspecifikt mål	Hög innovations- och digitaliseringsgrad	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	En av Europas ledande forskningsregioner inom forskning som syftar till bättre hälsa	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen	Uppfylls delvis ●
Verksamhetsspecifikt mål	Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion	Uppfylls ●
Inriktningsmål	**Region Stockholm ska bli en hållbar arbetsgivare**	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Region Stockholm – attraktiv arbetsgivare	Uppfylls ●
Verksamhetsspecifikt mål	Systematisk kompetensförsörjning	Uppfylls ●

[1] Det har inte gått att bedöma om målen uppnåddes 2020 då för få indikatorer har gått att mäta.

Långsiktig ekonomisk uthållighet

En långsiktigt hållbar ekonomi är en förutsättning för att Region Stockholm ska ha möjlighet att leverera den service till invånarna på kort och lång sikt som målen avser. Region Stockholm ska kunna genomföra både pågående och planerade investeringar och hantera de ökade drifts- och kapitalkostnader som investeringarna medför, samt hantera framtida ekonomiska åtaganden i form av pensionsutbetalningar.

Inriktningsmålet om en långsiktig ekonomisk uthållighet har tre verksamhetsspecifika mål: *Ett resultat i balans, Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar* och *Hållbar investeringsutveckling*. Målet uppnåddes för 2020 då samtliga verksamhetsspecifika mål uppnåddes.

Ett resultat i balans

Indikatorn om *Ett positivt resultat enligt balanskravet,* exklusive omställningskostnader och realisationsvinster, uppgick till 5 092 miljoner kronor, vilket är högre än målvärdet på 634 miljoner kronor. Indikatorn uppnådde sitt målvärde för 2020.

Av Region Stockholms 24 nämnder och bolag redovisar trafiknämnden, Stockholm Care AB och Landstingshuset i Stockholm AB ett negativt resultat jämfört med budgeterat resultatkrav. Trafiknämndens underskott förklaras av lägre biljettintäkter till följd av covid-19-pandemin. Stockholm Care AB resultat påverkas negativt av minskad utlandsvård till följd av pandemin, samt nedskrivning av tillgångar i samband med att verksamhet avseende vård av utländska patienter förs över till Karolinska Universitetssjukhuset. De ekonomiska effekterna av pandemin är undantagna från bedömningen av resultatkravet enligt beslut av regionfullmäktige, RS 2019–1041. Nedskrivningskostnaden i Stockholm Care AB beror på verksamhetsförändring och är därmed inte jämförbar med budgeterat resultatkrav. Den negativa budgetavvikelsen för Landstingshuset i Stockholm AB förklaras av nedskrivningar av värdet på aktierna i dotterbolagen. Värderingen av aktierna baseras på dotterbolagens egna kapital och är därmed inte möjlig för Landstingshuset i Stockholm AB att påverka. Justerat för nedskrivningen redovisade Landstingshuset i Stockholm AB ett resultat som överstiger budgeterat resultat. Justerat för dessa poster bedöms trafiknämnden, Stockholm Care AB och Landstingshuset i Stockholm AB ha uppnått sina resultatkrav. *Andel resultatenheter som lämnar resultat enligt resultatkrav* uppgick därmed till 100 procent och indikatorns målvärde uppnåddes för 2020.

Under 2020 har pandemin medfört att regeringen förändrat villkoren för ett flertal statsbidrag och även lättat på rapporteringskraven. Planerad verksamhet har också påverkats av pandemin, vilket innebär att arbetet för vissa statsbidrag har försenats. Under 2020 har även statsbidrag erhållits för att kompensera för merkostnader till följd av covid-19-pandemin. Fördelningen av statsbidragen kopplade till covid-19-pandemin ligger under regionstyrelsens ansvar. Under året har ett strukturerat arbete genomförts för att säkra det statliga stödet, samt systematiskt följa upp pandemins ekonomiska effekter för nämnder och bolag för att kunna hantera och minimera dem. Indikatorn om andel sökta statsbidrag som har använts uppgick till 100 procent och uppnådde sitt målvärde för 2020.

Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar

Av kassaflödesanalysen framgår att Regions Stockholms kassaflöde från den löpande verksamheten överstiger driftkostnaderna och investeringsutgifterna under 2020. Indikatorn om

	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Långsiktigt ekonomisk uthållighet				Uppfylls ●
Ett resultat i balans				Uppfylls ●
Ett positivt resultat enligt balanskravet[1)]	5 092 mkr	1 723 mkr	634 mkr	Uppfylls ●
Andel resultatenheter som lämnar resultat enligt resultatkrav	100 %	–	100 %	Uppfylls ●
Andel sökta statsbidrag som har använts	100 %	–	100 %	Uppfylls ●
Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar				Uppfylls ●
Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar	100 %	100 %	100 %	Uppfylls ●
Hållbar investeringsutveckling				Uppfylls ●
Kapitalkostnadernas[2)] andel av Region Stockholms totala intäkter	7,0 %	7,0 %	≤ 8,7 %	Uppfylls ●
Räntebärande skulders andel av de totala intäkterna	43,1 %	49,0 %	≤ 65 %	Uppfylls ●
Andel investeringar där genomförandebeslut har föregåtts av en totalekonomisk bedömning med totalkostnadskalkyl	100 %	–	100 %	Uppfylls ●
Andel investeringar där genomförandebeslut har föregåtts av åtgärdsvalsanalys	95 %	–	100 %	Uppfylls ej ●
Andel genomförda investeringar där beslutade effektmål har utvärderats	N/A	–	100 %	–

[1)] Avser resultatet exklusive omställningskostnader och reavinster.
[2)] Kapitalkostnaderna avser avskrivningskostnader och räntekostnader från leasing- och låneskuld samt andra motsvarande skulder.

Finansiering av Region Stockholms driftkostnader och ersättningsinvesteringar ska ske inom koncernens kassaflöde har uppnåtts för 2020.

Hållbar investeringsutveckling

Indikatorn, *Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter,* uppgick till 7,0 procent för 2020. Indikatorns målvärde har uppnåtts för 2020.

Indikatorn, *Räntebärande skulders andel av de totala intäkterna* uppgick till 43,1 procent. Indikatorns målvärde har uppnåtts för 2020.

Indikatorerna *Andel investeringar där genomförandebeslut har föregåtts av en totalekonomisk bedömning med totalkostnadskalkyl, Andel investeringar där genomförandebeslut har föregåtts av åtgärdsvalsanalys och Andel genomförda investeringar där beslutade effektmål har utvärderats* omfattar investeringar som beslutats av nämnd, bolag eller högre beslutsinstans under tiden för Riktlinje investeringar, RS 2019–0867. Riktlinje investeringar har varit gällande från och med november 2019 och inneburit att genomförandebeslut under 2020 har fattats i enlighet med tidigare investeringsstrategi, LS 1407–0854 och riktlinje investeringar, RS 2019–0867. Detta har resulterat i att en av indikatorerna har uppfyllts, en har inte uppfyllts och en har inte gått att mäta.

Resultat

Region Stockholm redovisade ett resultat för 2020 på 5 802 miljoner kronor, vilket motsvarar ett överskott på 2 426 kronor per invånare. Resultatet översteg det budgeterade resultatet för året med 5 490 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 5,0 procent av årets budgeterade omsättning. Jämfört med 2019 har resultatet ökat med 4 305 miljoner kronor. Exkluderat omställningskostnader, avseende omstrukturering inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård, uppgick resultatet för perioden till 5 949 miljoner kronor.

Avvikelsen förklaras till stora delar av engångseffekter som lägre kostnader för pensioner, högre reavinster samt statsbidrag. Även avskrivningskostnader och räntekostnader är lägre än budget och beror på en lägre upparbetningsgrad i investeringsprojekt. Främsta orsaken till den lägre upparbetningsgraden är covid-19-pandemins effekter på fastighetsinvesteringar inom vården samt senareläggningar av större investeringar inom kollektivtrafiken.

Den totala kostnaden för perioden som inkluderar verksamhetens kostnader, avskrivningar och finansiella kostnader, uppgick till 108 975 miljoner kronor. Detta motsvarar en kostnadsökning i jämförelse med motsvarande period föregående år med 3,8 procent. Undantaget merkostnader för covid-19 hade kostnaderna varit oförändrade jämfört med 2019. Den låga kostnadsökningen, exkluderat merkostnader för covid-19, beror delvis på att verksamheten inte har kunnat utföras i planerad omfattning med anledning av pandemin, samt att pensionskostnaderna minskat. Den budgeterade kostnadsökningen för året uppgick till 3,8 procent.

Region Stockholm har i årsbokslutet för 2020 avsatt 3 247 miljoner kronor till en Resultatutjämningsreserv, RUR, vilket skapar extra förutsättningar för att hantera kommande års omställning kopplad till pandemin.

Största negativa budgetavvikelse redovisas i trafiknämnden och avser minskade biljettintäkter till följd av ett minskat resande under pandemin. Statsbidrag avseende minskade biljettintäkter inom kollektivtrafiken täcker endast upp för cirka en tredjedel av intäktsminskningen under 2020.

Även Stockholm Care AB redovisar negativa resultat jämfört med budgeterat resultat. Avvikelsen beror på effekterna av covid-19-pandemin, samt för

Resultat

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Avvikelse i procent	Utfall 2019
Verksamhetens intäkter	29 794	25 842	3 951	15,3 %	25 036
Verksamhetens kostnader	–100 011	–99 232	–779	–0,8 %	–96 220
Avskrivningar	–6 589	–6 969	380	5,5 %	–6 201
Verksamhetens nettokostnader	**–76 806**	**–80 359**	**3 552**	**–4,4 %**	**–77 385**
Skatteintäkter	77 392	78 230	–838	–1,1 %	76 044
Generella statsbidrag och utjämning	7 514	5 161	2 353	45,6 %	5 374
Verksamhetens resultat	**8 099**	**3 032**	**5 067**		**4 033**
Finansiella intäkter	78	60	17	28,8 %	68
Finansiella kostnader	–2 375	–2 781	406	14,6 %	–2 604
Resultat efter finansiella poster	**5 802**	**311**	**5 490**		**1 497**
Extraordinära poster	0	0	0		0
Årets resultat	**5 802**	**311**	**5 490**		**1 497**
Varav omställningskostnader	*–147*	*–323*	*176*	*54,3 %*	*–226*
Resultat exklusive omställningskostnader	**5 949**	**634**	**5 315**		**1 723**

Stockholm Care AB:s nedskrivning av anläggningstillgång i samband med verksamhetsövergång till Karolinska Universitetssjukhuset.

Övriga nämnder och bolag redovisar ett resultat i nivå med eller högre än budgeterat resultat.

Region Stockholms största intäkter är de samlade skatteintäkterna som står för 74 procent av de totala intäkterna. Andra större intäkter avser biljettintäkter från kollektivtrafiken samt specialdestinerade statsbidrag.

Region Stockholms största kostnadsposter är personalkostnader som står för 31 procent av de totala kostnaderna. Köpt hälso- och sjukvård står för 22 procent och köpt trafik för 13 procent av de totala kostnaderna.

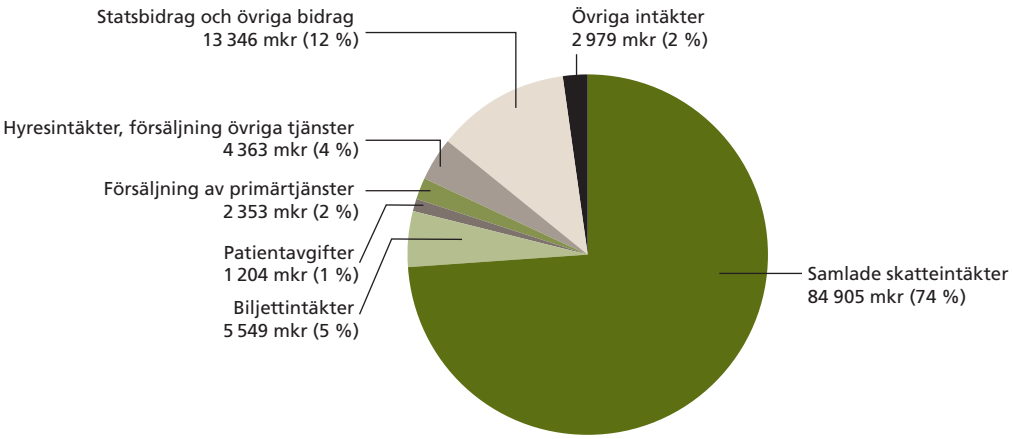
Ekonomiska konsekvenser till följd av covid-19-pandemin

Covid-19 har påverkat ekonomin i Region Stockholm med såväl ökade kostnader, minskade intäkter, tillkommande bidrag som lägre kostnader.

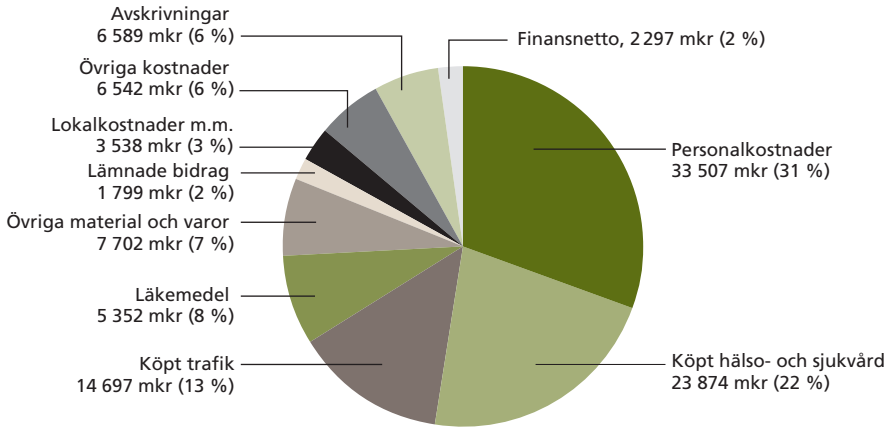
Merkostnader inom hälso- och sjukvården har till stor del finansierats med bidrag ifrån staten. Merkostnader avseende december månad har hittills inte ersatts. Vad gäller minskade intäkter inom hälso- och sjukvården så ersätts de inte av staten. Regionen har haft lägre kostnader på grund av uppskjuten vård på grund av covid-19.

Kollektivtrafiken har främst haft minskade biljettintäkter och ej erhållit full kompensation för detta. Resultatet för kollektivtrafiken uppvägs delvis av

Intäkter 2020

Kostnader 2020

Merkostnader och minskade intäkter 2020

Mkr	Ökade merkostnader*	Minskade intäkter	Beviljade statsbidrag	Summa
Hälso- och sjukvård totalt	–4 063	–670	3 708	–1 025
Kollektivtrafik totalt	–172	–3 895	1 332	–2 736
Fastigheter och service totalt	–43	–86	0	–129
Övriga nämnder och bolag	–37	0	0	–37
Total samtliga resultatenheter	**–4 315**	**–4 651**	**5 040**	**–3 926**

* Belopp innehåller även investeringsutgifter med 227 miljoner kronor.

att kostnaderna för köpt trafik har varit lägre, sammantaget redovisade trafiknämnden ett negativt resultat jämfört med budgeterat resultat på 1,5 miljarder kronor.

Totalt sett har covid-19 påverkat resultatet för Region Stockholm negativt med –2,2 miljarder kronor. I och med att vård inte har kunnat genomföras under året på grund av pandemin har den uppskjutna vården inneburit en positiv påverkan på resultatet under 2020, trots minskade intäkter och merkostnader till följd av pandemin. Den uppskjutna vården kommer istället hanteras under kommande år, vilket även påverkar resultatet negativt framöver.

Sammantaget har merkostnader, minskade intäkter och kompensation från staten påverkat Region Stockholms nämnder och bolag negativt med –3,9 miljarder kronor. Kollektivtrafiken har en negativ påverkan på totalt –2,7 miljarder kronor. Motsvarande siffra för hälso- och sjukvården uppgår till –1,0 miljard kronor. Övriga nämnder och bolag såsom fastighet- och service har totalt en negativ påverkan som uppgår till –0,2 miljarder.

Förutom merkostnader och intäktsbortfall påverkas resultatet även av lägre kostnader för till exempel köpt trafik och lämnade bidrag, sammantaget med 1,3 miljarder kronor.

Region Stockholm har också under året erhållit kompensation för sjuklönekostnader och permitteringsbidrag kopplade till covid-19, som uppgick till 0,4 miljarder kronor.

Till följd av pandemin beslutade regionfullmäktige att nämnder och bolag får undanta resultateffekterna av covid-19 vid bedömning av om de uppnått sina budgeterade resultatkrav i årsbokslutet 2020, RS 2019–1041. Beslutet omfattar inte kulturnämnden, tillväxt- och regionplanenämnden, fastighets- och servicenämnden, Landstingshuset i Stockholm AB, Locum AB, AB Stockholms Läns Landstings Internfinans, samt Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgick till 29 794 miljoner kronor, vilket översteg budget med 3 951 miljoner kronor och motsvarar en ökning med 15,3 procent.

Patientavgifter var 125 miljoner kronor lägre än budget, vilket motsvarar 9,4 procent av budgeterade patientavgifter.

Den största intäktsminskningen avser resenärsintäkter inom kollektivtrafiken med –3 930 miljoner kronor och beror på minskade biljettintäkter till följd av pandemin. Intäktsminskningen motsvarar 41,5 procent av budgeterade resenärsintäkter. Statsbidrag kompenserar delvis för minskade intäkter inom kollektivtrafiken och ingår i prognosen för statsbidrag med 1 332 miljoner kronor.

Sålda primärtjänster avseende utomlänsvård och tandvård minskade med –579 miljoner kronor i jämförelse med budget, vilket främst utgörs av minskad utomlänsvård på cirka –270 miljoner kronor och tandvård på cirka 50 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 19,7 procent av årets budgeterade belopp. Intäktsminskningarna är en följd av effekterna av covid-19.

Statsbidragen ökar kraftigt i jämförelse med budget, främst med anledning av kompensation för merkostnader kopplade till covid-19. Sammanlagt har de riktade statsbidragen ökat med 7 557 miljoner kronor, vilket motsvarar 130,5 procent av budgeterade statsbidrag. Största posterna i utfallet utgörs av ersättningar för merkostnader i hälso- och sjukvården till följd av covid-19 med 3 708 miljoner kronor, samt ersättning för minskade biljettintäkter inom kollektivtrafiken med 1 332 miljoner kronor. Även riktade statsbidrag avseende Kömiljarden på 720 miljoner kronor, samt bidrag för covid-19-tester om 1 434 miljoner kronor, har bidragit till de ökade statsbidragsintäkterna.

Försäljningsintäkter från fastighetsförsäljningarna, Bromma Sjukhus och Hornsbergsbussdepån ingår bland intäkterna med sammanlagt till 1 266 miljoner kronor och ingår bland de övriga verksamhetsintäkterna.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgick sammantaget till 84 905 miljoner kronor, vilket översteg budget med 1 515 miljoner kronor och motsvarar 1,8 procent i jämförelse med budget. I jämförelse med föregående år var ökningen 4,3 procent.

Verksamhetens intäkter

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Avvikelse i procent	Utfall 2019
Patientavgifter sjuk- och tandvård	1 204	1 329	–125	–9,4 %	1 386
Resenärsintäkter	5 549	9 479	–3 930	–41,5 %	8 972
Försäljning av primärtjänster*	2 353	2 932	–579	–19,7 %	2 451
Hyresintäkter, försäljning av övriga tjänster, material, varor	4 363	4 590	–228	–5,0 %	4 345
Statsbidrag och övriga bidrag	13 346	5 789	7 557	130,5 %	6 355
Övriga intäkter	2 978	1 723	1 255	72,8 %	1 527
varav jämförelsestörande poster	*1 129*				*67*
Summa verksamhetens intäkter	**29 794**	**25 842**	**3 951**	**15,3 %**	**25 036**

*Primärtjänster utgörs av såld hälso- och sjukvård, tandvård samt försäljning av övriga primärtjänster.

Skatteunderlaget för året har utvecklats i lägre takt än planerat till följd av pandemin, vilket medförde att skatteintäkterna blev 838 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen mot budget motsvarar 1,1 procent av de budgeterade skatteintäkterna. Jämfört med föregående år har skatteintäkterna ökat med 1,8 procent.

Generella statsbidrag har under 2020 förstärkts med 2 280 miljoner kronor, dels med cirka 500 miljoner kronor till följd av riksdagens och regeringens beslut för välfärdsmiljarderna och dels med cirka 1 700 miljoner kronor i förstärkning av skatteintäkter till följd av covid-19-pandemin. Avvikelsen mot budget motsvarar 33,3 procent av de budgeterade generella statsbidragen. Jämfört med föregående år har de generella statsbidragen ökat med 42,6 procent.

Utbetalning till kommunalekonomisk utjämning har ökat med –0,6 miljarder kronor jämfört med 2019. Jämfört med föregående år har kostnaden till utjämningssystemet därmed ökat med 57,5 procent.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader 2020 uppgick till –100 011 miljoner kronor, vilket översteg budget med –779 miljoner kronor motsvararande 0,8 procent.

Personalkostnader och kostnader för inhyrd personal blev 1 193 miljoner kronor lägre än budget, vilket motsvarar 3,4 procent av budget. Den lägre kostnaden beror på att pensionskostnaderna är cirka 2 200 miljoner kronor lägre än budget. Exkluderat den lägre pensionskostnaden är utfallet negativt jämfört med budget. Budgetavvikelsen avser hälso- och sjukvård och förklaras bland annat av fler antal helårsarbeten än vad som budgeterats, ökade kostnader för övertid, samt krislägesavtal för intensivvårdspersonal. Merparten av nämnda faktorer kan hänföras till den uppkomna situationen med pandemin. Kostnaden för inhyrd personal uppgick till –1 132 miljoner kronor, vilket är en ökning med –61 miljoner kronor jämfört med 2019. Den negativa avvikelsen mot budget förklaras bland annat av fler helårsarbeten än vad som har budgeterats, ökade kostnader för övertid, krisavtal för intensivvårdspersonal samt ökning av semesterskuld på grund av minskad möjlighet att ta ut semester. Merparten av nämnda faktorer kan hänföras till den uppkomna situationen med covid-19-pandemin.

Kostnadsökningar inom köpt hälso- och sjukvård förklaras av merkostnader som hänförs till covid-19, exempelvis laboratoriekostnader, ambulansverksamhet och ökning av digitalbesök inom utomlänsvården. Underskottet förklaras även av bland annat ökade kostnader för avtalet med Capio S:t Görans Sjukhus samt kostnadsökning för privata vårdgivare inom psykiatrin och riksavtalet inom rättspsykiatrin. Däremot har kostnaderna för köpt

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Utfall 2019	Förändring
Skatteintäkter	77 392	78 230	–838	76 044	1,8 %
Generella statsbidrag	9 132	6 853	2 280	6 402	42,6 %
Utjämningssystemet	–1 619	–1 692	73	–1 028	57,5 %
Summa	**84 905**	**83 391**	**1 515**	**81 418**	**4,3 %**
Förändring från föregående år, mkr	3 487	1 972		3 671	
Förändring från föregående år, procent	4,3 %	2,4 %		4,7 %	
Skattesats	**12,08**	**12,08**		**12,08**	

Verksamhetens kostnader

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Avvikelse i procent	Utfall 2019
Personalkostnader och inhyrd personal	–33 507	–34 700	1 193	–3,4 %	–34 669
Köpt hälso- och sjukvård	–23 874	–21 980	–1 895	8,6 %	–22 633
Köpt trafik	–14 697	–15 546	849	–5,5 %	–14 558
Läkemedel	–8 352	–8 245	–107	1,3 %	–7 609
Material och varor m.m.	–7 702	–5 861	–1 841	31,4 %	–5 962
Lämnade bidrag	–1 799	–2 221	422	–19,0 %	–1 753
Lokalkostnader, hyra av utrustning	–3 538	–3 555	16	–0,5 %	–2 908
Övriga kostnader	–6 542	–7 124	582	–8,2 %	–6 128
varav jämförelsestörande poster	*–415*				*–226*
Summa verksamhetens kostnader	**–100 011**	**–99 232**	**–779**	**0,8 %**	**–96 220**

extern vuxentandvård minskat, vilket också är relaterat till covid-19.

Kostnaden för köpt trafik blev 849 miljoner kronor lägre än budget. Vilket avser främst lägre kostnader inom trafiknämnden. Detta beror på att ersättningen till entreprenörer baserats på betalande påstigande 2019, med anledning av utmaningen med att validera resande på bussar under pandemin. Även en lägre indexutveckling i avtalen samt att budget för ersättningstrafik inte behövde användas har bidragit till de lägre kostnaderna för köpt trafik. Inom färdtjänstnämnden redovisas också väsentligt lägre kostnader för köpt trafik.

Material och läkemedel överstiger budget med sammanlagt –1 948 miljoner kronor. Posten utgörs till stora delar av merkostnader som uppkommit med anledning av pandemin.

Lämnade bidrag inom främst utbildningsområdet samt övriga kostnader inom regionstyrelsen blev lägre än budget. En minskad användning av konsulter påverkar resultatet positivt med 213 miljoner kronor, vilket motsvarar 21 procent jämfört med 2019.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna uppgick till –2 375 miljoner kronor, vilket är 406 miljoner kronor lägre än budget och motsvarar 14,6 procent. De lägre finansiella kostnader i jämförelse med budget beror främst på lägre kostnaderna för upptagna lån, samt lägre räntekostnader för pensionsskulden.

Omställningskostnader

Reservering för omställningskostnader för genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård uppgår till 3 500 miljoner kronor. Årets omställningskostnader uppgick till –147 miljoner kronor. Under perioden 2015 till och med 2020 har sammanlagt –3 309 miljoner kronor tagits i anspråk. Av reserveringen återstår därmed 191 miljoner kronor och avser Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde samt Södersjukhuset AB.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster som ingår i resultatet 2020 utgörs av realisationsvinster och omställningskostnader för genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård. I likhet med tidigare år undantas jämförelsestörande poster vid bedömningen av om nämnder och bolag uppnått sitt budgeterade resultat.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat och innebär att verksamheten ska bedrivas så att intäkterna är större än kostnaderna. Resultatet beräknas i en balanskravsutredning som utgår från årets resultat som justeras för realisationsvinster och realisationsförluster samt reservering och användning av resultatutjämningsreserv. Om resultatet är negativt ska underskottet återställas med motsvarande överskott inom tre år.

Region Stockholm redovisar ett positivt balanskravsresultat efter justering för realisationsvinster. Kommunallagens krav på en ekonomi i balans uppnåddes därmed 2020. Balanskravsresultatet medger en avsättning till resultatutjämningsreserv, RUR, med 3 247 miljoner kronor.

En hållbar regional utveckling

En hållbar utveckling ger rätt förutsättningar för en växande storstadsregion. Dagens invånare och framtida generationer stockholmare står i fokus för all verksamhet i Region Stockholm.

Inriktningsmålet *En hållbar regional utveckling* har fem nämndspecifika mål och nio verksamhetsspecifika mål.

Jämförelsestörande poster

Mkr	Utfall 2020	Utfall 2019
Under verksamhetens intäkter:		
Reavinster	1 129	67
Under verksamhetens kostnader:		
Omställningskostnader	–147	–226
Omkostnader vid försäljning av fastigheter	–268	
Under finansnetto:		
Ränteförändring pensionsskuld	–	–667
Summa jämförelsestörande poster	**714**	**–826**

Resultat enligt balanskrav

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	5 802	311	1 497
Reducering av samtliga realisationsvinster	–857		–69
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**4 945**	**311**	**1 428**
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	–3 247		0
Balanskravsresultat	**1 698**	**311**	**1 428**

De nämndspecifika målen konkretiserar hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utvecklingsplanering, kultur samt strukturerad styrning och redovisas under respektive ansvarig nämnd. De verksamhetsspecifika målen konkretiserar arbetet med bland annat hållbarhet, samhällsviktiga funktioner, forskning, innovation och digitalisering samt att kärnverksamhet ska prioriteras.

Social hållbarhet

Det verksamhetsspecifika målet *Social hållbarhet* uppnåddes delvis för 2020 då en indikator uppnåddes och en indikator inte uppnåddes.

Totalt 16 av 24 nämnder och bolag har utifrån sitt uppdrag identifierat utvecklingsbehov och planerat samt genomfört aktiviteter enligt Region Stockholms styrande dokument inom social hållbarhet. Flertalet nämnder och bolag uppger att vissa aktiviteter inte har kunnat genomföras på grund av pandemin.

Goda exempel på redovisat arbete är att ledning och uppföljning av nämnders och bolags efterlevnad av lagen om tillgänglighet till digital offentlig service har påbörjats och arbetet kommer att fortsätta under 2021. Epidemiologiska analyser har utförts med fokus på grupper i utsatta områden. Med stöd av dessa analyser har hälsoinformatörer arbetat i utsatta områden med att sprida kunskap om covid-19 för att minska smittspridningen bland de mest utsatta grupperna. En vägledning för nationella minoriteter och minoritetsspråk, LS 2016–1524, har beslutats och kommunicerats. Trots pandemin har arbetet med att omsätta barnkonventionen i praktiken fortsatt, bland annat genom att stärka barn och ungas rätt till delaktighet i den egna vården.

Region Stockholms klimatpåverkan ska minska

Det verksamhetsspecifika målet *Region Stockholms klimatpåverkan ska minska* uppnåddes för 2020 då sju av tio indikatorer uppnåddes. Tre indikatorer uppnåddes inte och en indikator gick inte att mäta.

För nyckelindikatorn *Klimatpåverkan från utsläpp av växthusgaser* ses en minskning med 55 procent gentemot 2011, vilket översteg målvärdet i budget om en minskning med minst 49 procent 2020 och målet i miljöprogrammet om minskning på 50 procent till 2021. Utsläppet av växthusgaser har beräknats till 110 000 ton koldioxidekvivalenter för 2020, vilket alltså är mindre än hälften av utsläppen 2011.

Det är ett mycket positivt resultat som visar att de åtgärder Region Stockholm genomfört är effektiva. Resultatet beror främst på övergång till

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Social hållbarhet				Uppfylls delvis 🟡
Skillnaderna i förväntad medellivslängd mellan olika kommuner i länet (RUFS)	3,5[1)]	–	Minska	Uppfylls ej 🔴
Andel verksamheter som utifrån sitt uppdrag har genomfört aktiviteter i enlighet med Region Stockholms styrande dokument inom social hållbarhet	73 %	–	≥ 60 %	Uppfylls 🟢

[1)] Utfall avser 2019 då data för 2020 ej finns tillgängligt.

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Region Stockholms klimatpåverkan ska minska				Uppfylls 🟢
Verksamhets- och fastighetsenergi i fastigheter ägda av Region Stockholm, kWh/kvm (A-temp)	–16 %	–13 %	≥ –9 %	Uppfylls 🟢
Andel nollutsläppsfordon av de ägda och leasade fordonen inom Region Stockholms nämnder och bolag	3,6 %	3,3 %	≥ 7 %	Uppfylls ej 🔴
Klimatpåverkan från utsläpp av växthusgaser, ton koldioxidekvivalenter	–55 %	–48 %	≥ –49 %	Uppfylls 🟢
Klimatpåverkan från tjänsteresor, ton koldioxidekvivalenter	–87 %	–10 %	≥ – 10 %	Uppfylls 🟢
Andel förnybara källor i Stockholms läns energiproduktion (RUFS)	N/A	–	Öka	–
Antal projekt inom tunnelbaneutbyggnaden där åtgärder genomförts i byggprocessen med mål om att projektens klimatpåverkan minskas med minst 25 %	7	–	≥ 6	Uppfylls 🟢
Antal övriga stora bygg- och anläggningsprojekt inom kollektivtrafiken där åtgärder genomförts i byggprocessen med mål om att projektens klimatpåverkan minskas med minst 15 %	2	–	≥ 6	Uppfylls ej 🔴
Antal nya klimatreducerande krav som tillämpas standardiserat vid upphandling av material, produkter eller entreprenader i anläggningsprojekt	9	–	≥ 2	Uppfylls 🟢
Antal byggprojekt där åtgärder genomförs i byggprocessen för att reducera projektens klimatpåverkan	1	–	≥ 1	Uppfylls 🟢
Antal nya klimatreducerade krav som tillämpas standardiserat vid upphandling av material, produkter eller entreprenader i byggprojekt	0	–	≥ 1	Uppfylls ej 🔴

förnybar energi och energieffektivisering inom fastigheter och kollektivtrafik. Utfallet för indikatorn *Verksamhets- och fastighetsenergi i fastigheter ägda av Region Stockholm (A-temp)* har minskat med 16 procent jämfört med basåret 2011, vilket uppnådde såväl 2020 års mål om nio procents minskning, som målet i Miljöprogrammet om tio procents minskning till 2021.

Fem nya indikatorer har införts under året med syfte att minska klimatpåverkan inom bygg- och anläggningsprojekt. Arbetet har kommit igång väl och tre av fem indikatorer uppnåddes, vilket bedöms vara ett bra resultat givet att indikatorerna fastställdes i maj 2020. Ett aktivt arbete pågår för uppfyllnad av samtliga indikatorer. Förvaltningen för utbyggd tunnelbana har ett väletablerat klimatarbete och prognoser tyder på att genomförda åtgärder kommer att reducera klimatpåverkan från utbyggnadsprojekten med drygt 30 procent. Trafiknämnden har initierat klimatarbete i 25 projekt, varav två har målnivåer i enlighet med indikatorn i budget. Locum har arbetat med att begränsa klimatpåverkan vid projektering av den nya vårdbyggnaden på Danderyds sjukhus. Under året har även förslag utarbetats om möjliga klimatreduktionskrav för utvalda produktgrupper som bedöms förekomma i framtida byggprojekt.

Andelen nollutsläppsfordon av de ägda och leasade fordonen inom Region Stockholms nämnder och bolag uppgick till 3,6 procent och är något högre än föregående år, 3,3 procent. Indikatorn uppnådde inte sitt målvärde på sju procent då inköp av nya fordon inte har prioriterats under 2020 på grund av covid-19.

Region Stockholms miljöpåverkan ska minska

Det verksamhetsspecifika målet *Region Stockholms miljöpåverkan* ska minska uppnåddes för 2020 då båda indikatorerna uppnåddes.

Hållbarhetskrav har ställts enligt Plan för hållbara patientmåltider, LS 2017–0128, i samtliga tre upphandlingar av måltidstjänster och livsmedel som genomförts under året samt i den upphandling som påbörjats och kommer att slutföras under 2021. Indikatorn *Minskning av andelen kläder som är uteliggande mer än 30 dagar* uppgick till –12 procent för 2020. En mer frekvent dialog mellan leverantör, avtalscontroller och verksamheterna har bidragit till det goda resultatet liksom ökad intern samverkan och kommunikation samt förbättrad uppföljning. Åtgärder för att förbättra logistiken kring textilhanteringen har också genomförts och skapat ökade förutsättningar för att nå målet.

Årets arbete inom såväl upphandling av måltidstjänster som textilier, miljöbelastande läkemedel och andra miljömål har utförts i en utmanande situation med ökade krav på skyddsutrustning och där belastningen på personalen varit hög inom vårdverksamheterna.

Miljöredovisning

Miljöredovisningen utgår från Region Stockholms miljöprogram 2017–2021, LS 2015–0092, och omfattar miljömål för hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken och övriga transporter samt fastigheter och anläggningar. Det innehåller även Region Stockholms klimatåtagande samt en ambition om att vara en ledande aktör vad gäller hållbar upphandling. Miljöprogrammet innehåller 15 miljömål som följs upp genom 24 indikatorer. Några av dessa indikatorer utgör även budgetindikatorer. Miljöredovisningen utgår från tillämpningsanvisning för uppföljning av Region Stockholms miljöprogram 2017–2021, LS 2016–1486.

Målåret för Miljöprogrammet är 2021, varvid ingen slutredovisning av måluppfyllnad görs 2020; ett antal av målen, exempelvis gällande fastighets- och verksamhetsenergi, minskade utsläpp av anestesigaser och minskade utsläpp av växthusgaser har dock nått sina målvärden för 2021 under 2020. Som helhet präglas året av goda resultat inom många områden såsom textilier, klimat, ekologisk mat och energi trots att verksamheterna haft en utmanande och oförutsägbar situation under större delen av året, som ställt stora krav på verksamheternas flexibilitet.

Resultaten för 2020 års uppföljning av Region Stockholms miljöarbete visar i korthet att Region Stockholms övergripande klimatpåverkan fortsätter att minska. Totalt ses en minskning om 55 procent sedan 2011, och gentemot 1990 är utsläppen 72 procent lägre. Även om 2020 präglas av speciella omständigheter som gjort att utsläppen från exempelvis tjänsteresor minskat markant, visar siffrorna att det långsiktiga och dedikerade miljöarbete som Region Stockholms verksamheter och bolag genomfört gett ett tydligt positivt resultat.

Viktiga åtgärder som bidragit till den stora minskningen är övergång till förnyelsebara drivmedel inom kollektivtrafiken och förnybar energi inom regionens fastigheter samt energieffektivisering inom fastigheter och trafik. Beräkningen av klimatpåverkan från energianvändning sker utifrån ett livscykelperspektiv, där även produktion och distribution ingår.

Energianvändningen i fastigheter har minskat med 16 procent vilket överträffar målet om tio procents minskning till 2021. Klimatpåverkan från användandet av anestesigaser har minskat med 53 procent, vilket överträffar målet om 40 procents minskning

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Region Stockholms miljöpåverkan ska minska				Uppfylls ●
Hållbarhetskrav ställs alltid vid upphandling av måltidstjänster och livsmedel	100 %	–	100 %	Uppfylls ●
Minskning av andelen kläder som är uteliggande mer än 30 dagar, jämfört med utfallet 2018	–12 %	–	≥ –10 %	Uppfylls ●

till 2021. Klimatpåverkan från Region Stockholms tjänsteresor har minskat med 87 procent vilket är en effekt av covid-19-pandemin.

För att möjliggöra uppfyllnad av mål om hållbara patientmåltider, samt om minskade utsläpp av miljöbelastande läkemedelssubstanser arbetar nämnder och bolag med genomförande av Region Stockholms Plan för hållbara patientmåltider, LS 2017–0128, och Plan för läkemedel och miljö, LS 2017–0129, där även åtgärder för minskad kassation av läkemedel genomförs. Andelen ekologiska råvaror i patientmåltider uppgår 2020 till 44 procent och målet för 2021 är 50 procent.

För 2020 har utmaningar noterats, bland annat inom målområdet för miljö- och hälsofarliga kemikalier inom kollektivtrafiken. Vissa vårdverksamheter har haft svårt att mäta utfallet under året vad gäller matsvinn varvid ingen total siffra för Region Stockholm kan redovisas. Covid-19 har inneburit en hård belastning på vården och många vårdverksamheter har därför inte haft möjlighet att arbeta lika aktivt med sina miljömål rörande läkemedel, textilier och mat under 2020.

Vad gäller klimatpåverkan och materialåtervinning inom bygg- och anläggningsprojekt behövs fortsatt utveckling för att uppfylla målen för 2021, arbetet har dock kommit igång väl och en hel del resultat har kunnat påvisas.

Samtliga nämnder och bolag inom Region Stockholm är certifierade enligt ISO 14001:2015.

Ytterligare information återfinns i bilagan Region Stockholms Miljöredovisning 2020 i regionstyrelsens diarium RS 2020–0769.

Samhällsviktiga funktioner upprätthålls vid extraordinära händelser och klimatförändringar

Det verksamhetsspecifika målet *Samhällsviktiga funktioner upprätthålls vid extraordinära händelser och klimatförändringar* uppnåddes för 2020 då tre av fyra indikatorer uppnåddes.

Indikatorn *Andel säkerhetsåtgärder enligt Region Stockholms ledningssystem för informationssäkerhet som är implementerade* är ny för året. Mätvärdet uppgick till 63 procent, vilket översteg målvärdet. Region Stockholms nämnder och bolag har under året arbetat med avvikelser som identifierats i egenkontroller. Informations- och cybersäkerhetsriskerna ökar i takt med den snabba tekniska utvecklingen och den ökande användningen av data. Nämnder och bolag behöver fortsätta arbetet med att ytterligare stärka styrning och implementering av skyddsåtgärder utifrån aktuell hotbild.

Indikatorn *Andel nämnder och bolag som har förmåga att hantera extraordinära händelser* uppgick till 80 procent och uppnådde inte sitt målvärde. För att indikatorn ska anses uppfylld behöver samtliga nämnder och bolag ha en övad och utbildad krisledning samt ha kontinuitetsplaner för verksamhetens mest kritiska delar. Hälso- och sjukvårdsnämnden, tillväxt- och regionplanenämnden, kulturnämnden, samt fastighets- och servicenämnden (serviceförvaltningen) rapporterar att indikatorn delvis uppnås, i huvudsak med hänvisning till att kontinuitetsplanering ej har kunnat genomföras enligt plan under året.

Covid-19-pandemin har i hög grad påverkat förutsättningarna för nämnder och bolag att genomföra planerad utbildnings- och övningsverksamhet under året liksom genomförandet av klimat-, risk- och sårbarhetsanalyser. Därmed har endast nio nämnder och bolag kunnat rapportera på indikatorn om identifierade sårbarheter klimatanalyser och 15 stycken på indikatorn om identifierade sårbarheter i risk- och sårbarhetsanalyser. Baserat på resultatet från de nämnder och bolag som har kunnat rapportera på indikatorerna är målvärdet för 2020 uppfyllt. Den samlade bedömningen är dock att nämnder och bolag fortsatt behöver stärka sitt systematiska arbete med klimat-, risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetsplanering. Hanteringen av covid-19-pandemin kan samtidigt anses ha bidragit till att öka den generella krisberedskapsförmågan.

Kärnverksamheten ska prioriteras

Det har inte gått att bedöma om det verksamhetsspecifika målet *Kärnverksamhet ska prioriteras* uppnåddes 2020 då endast en indikator gick att mäta.

De administrativa kostnaderna definieras som kostnader för administrativt stöd till kärnverksamheten, vilket avser kostnader för ledning, ekonomi, personal, juridik, upphand-

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Samhällsviktiga funktioner upprätthålls vid extraordinära händelser och klimatförändringar				Uppfylls ●
Andel säkerhetsåtgärder enligt Region Stockholms ledningssystem för informationssäkerhet som är implementerade	63 %	–	≥ 50 %	Uppfylls ●
Andel nämnder och bolag som har förmåga att hantera extraordinära händelser	80 %	–	100 %	Uppfylls ej ●
Andel vidtagna åtgärder av identifierade sårbarheter i klimatanalyser i nämnder och bolag	73 %	–	≥ 50 %	Uppfylls ●
Andel vidtagna åtgärder av identifierade sårbarheter i risk och sårbarhetsanalyser i nämnder och bolag	70 %	–	≥ 50 %	Uppfylls ●

ling och it. Kärnverksamhet är enligt definition hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, färdtjänst, kultur och regionplanering samt utbildning, utveckling, forskning inom kärnverksamheterna

Administrationens andel av kostnaderna uppgick till 4,7 procent per sista december 2020, vilket är oförändrat från utfallet per sista augusti 2020 då indikatorn mättes för första gången. Då indikatorn är ny har det ej gått att göra en målbedömning då det inte finns något jämförelsetal från förgående år.

Varje nämnd och bolag har utifrån denna definition gjort en detaljerad bedömning av vilka administrativa kostnader som ska mätas och utfallet redovisas under respektive nämnd och bolag.

Med anledning av att Region Stockholms nämnder och bolag i varierande grad bedriver administrativ verksamhet blir en jämförelse av indikatorn mellan de olika verksamheterna svår att analysera då målvärdet varierar med uppdraget och utgångsläget. Uppföljningen sker med fokus på att respektive nämnd och bolags egen andel av administrativa kostnader i förhållande till totala kostnader minskar.

Indikatorn om lagakraftvunna domstolsavgöranden där Region Stockholm har vunnit uppgick till 77,3 procent och uppnådde sitt målvärde för 2020.

Hög innovations- och digitaliseringsgrad

Det verksamhetsspecifika målet *Hög innovations- och digitaliseringsgrad* uppnåddes för 2020 då båda indikatorerna uppnådde sitt målvärde.

År 2020 beslutade Region Stockholm om en ny innovationsstrategi och arbetet pågår för att stärka innovationsförmågan i samtliga verksamheter som ägs av eller utförs med finansiering från Region Stockholm så att nya lösningar används, sprids och integreras långsiktigt.

Andel nämnder och bolag som har infört metoder och verktyg för att arbeta med innovationer på ett systematiskt sätt uppgick till 76 procent vilket är en ökning jämfört med 2019.

Innovationsgrad är en självskattning mellan 1–5 mot en stegvis ökande professionalisering av innovationsarbetet. Innovationsgraden uppgick till 2,5 och uppnådde sitt målvärde. Covid-19 har påverkat innovationsarbetet på olika sätt. Utvecklingsarbetet har till viss del försenats samtidigt som innovationsförmågan har ökat genom nya erfarenheter och arbetssätt med anledning av pandemin.

En av Europas ledande forskningsregioner inom forskning som syftar till bättre hälsa

Det verksamhetsspecifika målet *En av Europas ledande forskningsregioner inom forskning som syftar till bättre hälsa* uppnåddes för 2020 då fyra av sex indikatorer uppnåddes.

Region Stockholm arbetar kontinuerligt för att ytterligare förbättra svarsfrekvensen för intresseförfrågningar från life science-bolag om att delta i kliniska studier. Under 2020 har berörda nämnder och bolag ombetts att kartlägga hur förfrågningar tas om hand inom respektive organisation. Utifrån kartläggningen ska ytterligare förslag på förbättringsåtgärder identifieras. Indikatorn *Andel svar inom tio dagar på intresseförfrågningar från life science-bolag om att delta i kliniska studier* uppgick till 83 procent, vilket är lägre än målvärdet 85 procent.

Region Stockholm har under året vidareutvecklat Centrum för hälsodata, bland annat har processer för utlämning av data tagits fram. För närvarande finns fortfarande flera led i processen som leder till förseningar; bland annat kapacitet att ta ut data från journalsystemet. Arbete pågår för att stärka varje led i processen. Från och med 2021 finns personal vid Centrum för hälsodata med särskilt uppdrag att arbeta med uttag för forskning. Indikatorn *Andel förfrågningar om datautlämning från Centrum för hälsodata där integritetssäkrade hälsodata lämnats ut inom 30 dagar* uppgick till 21 procent, vilket är lägre än målvärdet 50 procent.

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Kärnverksamhet ska prioriteras				–
Administrationens andel av kostnaderna	4,7	–	Minska	–
Andel lagakraftvunna domstolsavgöranden där Region Stockholm har vunnit	77,30 %	–	≥ 75 %	Uppfylls ●
Antal kommuner som anser att samarbetet med Region Stockholm bidrar till att skapa goda förutsättningar för en väl fungerande samhällsplanering	N/A	–	26	–

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Hög innovations- och digitaliseringsgrad				Uppfylls ●
Andel nämnder och bolag som har infört metoder och verktyg för att arbeta med innovationer på ett systematiskt sätt	76 %	29 %	≥ 25 %	Uppfylls ●
Innovationsgrad	2,5	–	≥ 2	Uppfylls ●

Årsbokslut för Region Stockholms samlade resurser för forskning, utveckling, utbildning och innovation (FoUUI) 2020

Region Stockholm bidrar med stöd till forskning inom hälso- och sjukvård, trafik, teknik, samhälls- och naturvetenskap. Genom att finansiera forskning, tillgängliggöra regionens infrastruktur och välkomna forskare till Region Stockholms verksamheter kan den nya kunskap som forskningen skapar bidra till kvalitetshöjning och effektivisering.

Region Stockholms engagemang i forskning och utveckling, FoU, syftar till att skapa förutsättningar för att regionens invånare ska få tillgång till verksamheter och service som ständigt förbättras och utvecklas. Klinisk forskning sker framför allt i nära samarbete med Karolinska Institutet, KI, men även i samarbete med andra universitet och högskolor. Ett exempel på detta är att samarbetet med Kungliga Tekniska Högskolan och Stockholms Universitet fortsatt att utvecklas och utvidgas under 2020. FoU finansieras dels av särskilda medel som tilldelas från staten, så kallade ALF-medel, samt de medel som Region Stockholms satsar på forskning. Beslut om fördelning av forskningsmedel sker i samverkan med universiteten.

Forskningsmedel fördelas både i form av sökbara projektmedel och i form av stöd till kliniska forskartjänster. Inom hälso- och sjukvårdsområdet fördelas även ett visst basstöd ut, baserat på tidigare forskningsaktivitet. Basstödet bidrar till forskningens grundläggande infrastruktur och används till att betala hyra för forskningslokaler men också till resurser såsom forskningssköterskor, doktorandtjänster och liknande.

All regionfinansierad hälso- och sjukvård omfattas av ett utbildningsuppdrag. Utbildningsuppdraget innebär att årligen tillhandahålla utbildningsplatser för verksamhetsintegrat lärande, VIL, för studerande på ett flertal högskolor, universitet, yrkeshögskolor och gymnasieskolor inom vårdrelaterade utbildningar. Det pågår ett kontinuerligt arbete för att säkerställa tillgången på utbildningsplatser av god kvalitet. Under pågående pandemi har utbildningsuppdraget fortgått i den utsträckning det bedömts vara möjligt, ibland med viss påverkan på innehåll och utformning. Ingen direkt utbildningsskuld har uppstått tack vare god samverkan mellan alla aktörer. År 2020 var antalet utbildningsveckor för VIL 101 100 enligt statistik från ekonomisystemet, 57 procent, och it-stödet KliPP, kliniskt placeringsprogram, 43 procent. De största studentgrupperna är läkar- och sjuksköterskestudenter. Jämfört med 2019 har antalet utbildningsveckor för VIL ökat med 1 641.

Innovationsarbetet har under 2020 präglats av covid-19-pandemin och att genomförandet av ny beslutad innovationsstrategi, RS 2019–0672. Innovationsstrategins inriktningar är integrerad innovation, internt utvecklingsarbete, testmiljöer samt innovation och inköp. Innovation ska vara ett självklart verktyg för att kontinuerligt utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten i Region Stockholms nämnder och bolag. Samverkan sker genom en samordningsgrupp för innovation, som bereder och tar fram förslag till beslut om gemensamma strategiska innovationssatsningar för Region Stockholm. Syftet är att strategiskt skapa förutsättningar för innovationsprojekt, att höja insikts- och kompetensnivån inom innovationsområdet och att öka möjligheter till systematik, samarbete, spridning och implementering.

Region Stockholm driver och utvecklar Innovationsfonden vars 15 miljoner kronor under 2020 finansierat genomförande av 55 innovationsprojekt, uppföljning, kommunikation och stöd för spridning av dessa. Med utgångspunkt i den nya innovationsstrategin har utlysningskriterierna för 2021 breddats så att innovationsprojekt från samtliga verksamheter i Region Stockholm har möjlighet att söka och tilldelas medel från Innovationsfonden.

Under 2020 har nyttjandet av medel för forskartjänster, forsknings- och innovationsprojekt försvårats av pandemin, då medarbetarna behövt prioritera det kliniska arbetet inom vården. För att möjliggöra användningen av oförbrukade medel har Region Stockholm tecknat ett avtal med staten angående överföring av oförbrukade medel till

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En av Europas ledande forskningsregioner inom forskning som syftar till bättre hälsa				Uppfylls ●
Andel svar inom tio dagar på intresseförfrågningar från Life science-bolag om att delta i kliniska studier	83 %	–	≥ 85 %	Uppfylls ej ●
Antal etikprövningstillstånd där Region Stockholm är forskningshuvudman	1 248	–	≥ 775	Uppfylls ●
Antal publikationer i kollegialt fackgranskade tidskrifter av forskare verksamma inom medicin i Region Stockholm	4 445	–	≥ 4 100	Uppfylls ●
Regional vetenskapsspets: Antal topp-10-placeringar för Stockholm Trio (KI, SU och KTH) i Times Higher Education, QS World Universities samt Shanghai Ranking bland europeiska universitet	1	–	≥ 1	Uppfylls ●
Andel förfrågningar om datautlämning från Centrum för hälsodata där integritetssäkrad hälsodata lämnats ut inom 30 dagar	21 %	–	≥ 50 %	Uppfylls ej ●
Antalet i Region Stockholm slutförda kliniska studier under de senaste fem åren som redovisas i clinialtrials.gov	554	–	≥ 305	Uppfylls ●

2021. Totalt 123 miljoner kronor har överförts till 2021.

En utökad beskrivning återfinns i rapport Årsbokslut för Region Stockholms samlade resurser för forskning, utveckling, utbildning och innovation, FoUUI, 2020 i regionstyrelsens diarium RS 2020–0769.

Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen

Det verksamhetsspecifika målet *Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen* uppnåddes delvis då en indikator uppnåddes och en indikator inte uppnåddes.

Region Stockholm har genom deltagande i Baltic Sea Commission och CPMR bevakat europeiska transportprocesser som är av vikt för Stockholmsregionen. I november redovisades den årliga mobilitets- och trafikutvecklingsrapporten i tillväxt- och regionplanenämnden, vilken kommer utgöra underlag till Region Stockholms långsiktiga arbete med att bidra till ett transporteffektivt samhälle. Under året har den regionala cykelplanen reviderats i samråd med kommunerna och andra regionala aktörer och remissversionen beslutades av tillväxt- och regionplanenämnden i november.

Trafiknämndens resvaneundersökning för 2019 visar att 57 procent av samtliga resor i länet har genomförts med gång, cykel eller kollektivtrafik, en ökning med tre procentenheter jämfört med 2015. Kollektivtrafiken har starkast ställning när det gäller vardagsresor till och från arbete medan bilen används mer frekvent på fritiden och vid tjänsteresor. Enligt den regionala cykelplanen ska cykelandelen utgöra 20 procent av samtliga regionala resor år 2030. Senast tillgängliga utfall avser år 2019 och visar att andelen cykelresor uppgår till sju procent och är vanligast vid resor till och från arbetet. Framkomlighetskommissionen har under året utfört samtliga planerade åtgärder. Tre nya sträckningsstudier har genomförts och tre stråkstudier påbörjats. Stombussbokslut för 2019 visar att genomförda åtgärder har haft god effekt på att korta kötider samtidigt som påverkan på biltrafikens framkomlighet varit begränsad.

Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion

Det verksamhetsspecifika målet *Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion* uppnåddes för 2020 då två av fyra indikatorer uppnåddes. En indikator gick inte att mäta.

Stockholmsregionen är en av världens mest framgångsrika tillväxtregioner med ett näringsliv i världsklass. Den regionala exportsamverkan i Stockholms län, STHLM GLOBAL, underlättar för företag med internationell tillväxtpotential och är viktigt för måluppfyllelsen. De globala värdekedjorna gör att allt fler näringar utsätts för större internationell konkurrens samt att den regionala tillväxten fått en ökad känslighet för globala kriser. Pandemin har inneburit störningar i de globala värdekedjorna och därmed tillverkningen av slutprodukter och -tjänster vilket i sin tur påverkat länets export. I syfte att minska pandemins effekter på den regionala tillväxten har flera beslut fattats under året gällande projektstöd ur såväl anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder som det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget.

Stockholmsregionens placering i EU Regional Competitiveness Index ger en indikation på Stockholmsregionens förmåga att erbjuda en attraktiv och hållbar miljö för näringsliv och invånare och är därmed en indikation på om Stockholmsregionen är Europas mest attraktiva tillväxtregion. Senaste mätningen gjordes 2019 och Stockholmsregionen placerades då på första plats. Huruvida pandemin kommer ha en

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen				Uppfylls delvis ●
Andel resor inom länet som sker med gång, cykel eller kollektivtrafik (RUFS)	57 %[1)]	–	≥ 70 %	Uppfylls ej ●
Antal genomförda åtgärder enligt framkomlighetskommissionens plan	100 %	–	100 %	Uppfylls ●

[1)] Utfall avser 2019 då data för 2020 ej finns tillgängligt.

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion				Uppfylls ●
Antal etablerade huvudkontor i Stockholmsregionen	22	–	≥ 22	Uppfylls ●
Placering i jämförelsen av bruttoregionalprodukt i storstadsregioner i EU (RUFS)	6[1)]	–	≤ 5	Uppfylls ej ●
Placering i jämförelsen av konkurrenskraft i storstadsregioner i EU (EU Regional Competitiveness Index)	1[1)]	–	≤ 4	Uppfylls ●
Antal internationella gästnätter i Stockholmsregionen	N/A	–	≥ 5,6 miljoner	–

[1)] Utfall avser 2019 då data för 2020 ej finns tillgängligt.

påverkan över Stockholmsregionens framtida placering är ännu oklart, indexet uppdateras vart tredje år.

Enligt Forbes lista med de 2000 största globala företagen (Forbes Global 2000) hade 22 globala företag sitt huvudkontor i Stockholmsregionen under 2020. Indikatorn *Antal etablerade huvudkontor i Stockholmsregionen* hade ett utfall på 22 vilket är ett huvudkontor mer än året innan.

Bruttoregionalprodukt, BRP, är ett mått på den totala ekonomiska aktiviteten i en region under en viss tidsperiod. Det kan uttryckas som värdet av total konsumtion av varor och tjänster, bruttoinvesteringar samt export minus import. När BRP ökar är det en indikation på ekonomisk tillväxt i regionen. Utfallet för indikatorn *Placering i jämförelsen av bruttoregionalprodukt i storstadsregioner i EU (RUFS)* avser 2019 och Stockholmsregionen hade då den sjätte högsta bruttoregionalprodukten per capita i jämförelsen med 10 andra europeiska storstadsregioner där Dublin följt av München och Paris intar de tre topplaceringarna. Stockholm placeras något efter Köpenhamn men före Oslo och Helsingfors. Målvärdet om att vara bland de fem bästa storstadsregionerna uppnåddes dock inte.

Region Stockholm ska bli en hållbar arbetsgivare

Region Stockholm är en av Sveriges största arbetsgivare och behöver rekrytera, behålla och utveckla skickliga medarbetare och chefer i sina verksamheter. Region Stockholm arbetar kontinuerligt för att vara en hållbar och attraktiv arbetsgivare för alla medarbetare.

Målet att Region Stockholm ska blir en hållbar arbetsgivare har två verksamhetsspecifika mål som båda uppnåddes: Region Stockholm – attraktiv arbetsgivare och Systematisk kompetensförsörjning.

För att skapa förutsättningar för att Region Stockholm ska vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare har särskilda satsningar gjorts för att stärka chef- och ledarskapet samt det systematiska arbetsmiljöarbetet. Regionstyrelsens utökade anslag på 200 miljoner kronor för att trygga kompetensförsörjningen har under 2020 använts till strategiska och långsiktiga satsningar på utbildning samt kompetensutveckling, ledarskapssatsningar och insatser inom systematiskt arbetsmiljöarbete.

Region Stockholm – attraktiv arbetsgivare

På grund av pandemin genomfördes inte Region Stockholms gemensamma medarbetarundersökning i sin helhet. Det innebär att sex indikatorer inte kan följas upp. Den sammantagna bedömningen är dock att regionfullmäktiges mål för attraktiv arbetsgivare uppnåddes, baserat på minskad personalomsättning, ökat antal sökande till utannonserade tjänster samt bibehållna och förbättrade resultat av Hållbart medarbetarengagemang, HME.

Personalomsättningen i Region Stockholm uppgick till 11,1 procent under 2020, motsvarande siffra under 2019 var 12,2 procent. Det innebär att personalomsättningen har minskat och indikatorns målvärde uppnåddes. Redovisad personalomsättning anger extern omsättning, det vill säga de som börjat och slutat i Region Stockholm och omfattar både tillsvidare och tidsbegränsat anställda. Från och med 2021 kommer redovisningen endast omfatta tillsvidareanställda då det är ett mer adekvat sätt att mäta personalomsättning på. Med det nya sättet att redovisa personalomsättningen på är personalomsättningen för 2020 på 8,0 procent jämfört med 9,4 procent 2019, vilket

Region Stockholm ska bli en hållbar arbetsgivare	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Region Stockholm – attraktiv arbetsgivare				Uppfylls ●
Personalomsättning	11 %	12 %	≤ 13 %	Uppfylls ●
Andel av medarbetarna som uppger att de under året haft ett individuellt medarbetarsamtal med sin närmaste chef	N/A	81 %	≥ 81 %	–
Medarbetarindex	N/A	77	≥ 76	–
Chefsindex	N/A	78	≥ 78	–
Andel av medarbetare som utsätts för hot och/eller våld i samband med sitt arbete	N/A	10%	Minska	–
Andel av medarbetare som utsätts för kränkande särbehandling som har samband med arbetet	N/A	–	Minska	–
Andel sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid	8,1 %	6,1 %	≤ 6,2 %	Uppfylls ej ●
Systematisk kompetensförsörjning				Uppfylls ●
Kompetensutvecklingsindex	N/A		≥ 76	–
Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön	286	283	Öka	Uppfylls ●
Antalet tillsatta AT-block	232[1)]	228	Öka	Uppfylls ●
Antalet ST-läkare	1 737[2)]	1 685	Öka	Uppfylls ●

[1)] Inkl. privata vårdgivare
[2)] Exkl. privata vårdgivare, inkl. är antalet drygt 2 400

också är en minskning mellan åren. Hög personalomsättning kan minska effektiviteten och försvåra utvecklings- och kvalitetsarbete samt är kostsamt.

Antalet sökande på utannonserade tjänster har ökat till 24,3 sökande per tjänst 2020 jämfört med 17,3 sökande per tjänst 2019. Det avser i stort sett samtliga yrkesgrupper jämfört med föregående år och den största ökningen ses för sökande till biomedicinsk analytiker.

Andel sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid uppgick 2020 till 8,07 procent, en markant ökning jämfört med föregående år då sjukfrånvaron var 6,14 procent. Ökningen härrör framförallt från ökad korttidsfrånvaro kopplat till pandemin. Målvärdet på indikatorn uppnåddes inte.

Hösten 2020 genomfördes en kortare enkät med fokus på motivation, ledarskap och styrning. Frågorna fanns också med i 2019 års medarbetaruppföljning och möjliggör jämförelse med andra regioner. Resultatet av enkäten ger ett totalindex för Hållbart medarbetarengagemang, HME, och är ett underlag för att analysera kopplingen mellan medarbetarengagemang, verksamhetsresultat och ekonomi. Resultatet för HME år 2020 var 76, vilket är samma nivå som år 2019. Resultat för delindex är: motivation 78 (78), ledarskap 77 (76), styrning 74 (74), 2019 års värde inom parentes.

Systematisk kompetensförsörjning

Målet Systematisk kompetensförsörjning är uppnått då målvärdet uppnåddes för tre av fyra indikatorer. En indikator, *Kompetensutvecklingsindex*, saknar mätvärde då medarbetaruppföljningen inte genomfördes i sin helhet med anledning av pandemin.

Region Stockholm har erbjudit full lön till medarbetare som utbildat sig till barnmorska eller specialistsjuksköterska inom prioriterade inriktningar.

Under 2020 påbörjade 286 sjuksköterskor utbildning på hel- eller deltid med bibehållen lön. Totalt har 621 sjuksköterskor under 2020 fått löneförmån vid studier till specialistsjuksköterska eller barnmorska, inräknat de som påbörjat studier under 2019 eller tidigare.

Under året startade 232 tjänster för läkares allmäntjänstgöring, AT, inom Region Stockholms verksamheter och privata vårdgivare. Det är fyra fler än vad som initialt var planerat och som trots pågående pandemi har kunnat starta och indikatorns målvärde uppnåddes för 2020. Det har bedrivits ett kontinuerligt arbete för att ytterligare öka antalet AT-tjänster 2021. Arbetet har bedrivits parallellt med planeringen av den nya bastjänstgöringen för läkare som också införs 2021.

Regionfullmäktiges indikator att öka antalet läkare som har specialiseringstjänstgöring, ST, uppnådde sitt målvärde. Antalet anställda ST-läkare var år 2020 1 737 jämfört med 1 685 år 2019 i Region Stockholms egendrivna verksamhet. Totala antalet ST inklusive anställda hos privata vårdgivare, vilka är en betydande del av systemet för utbildning av specialistläkare, ökade under år 2020 till drygt 2 400 läkare från 2 230 läkare år 2019. Det pågår ett löpande och långsiktigt arbete att möta behovet av fler specialister i allmänmedicin och under år 2020 har därför antalet anställda ST-läkare i allmänmedicin ökat från 610 till 636, en ökning inom ramen för primärvårdstrategin. Även antalet ST geriatrik, allergologi, lungmedicin och akutmedicin har ökat.

För uppnå ett systematiskt och hållbart arbete med kompetensförsörjning har arbetet med Region Stockholms gemensamma kompetensplaneringsmodell, och framtagande av komptensstegar för hälso- och sjukvårdens yrkesgrupper, fortsatt under året. År 2020 fanns 13 kompetensstegar framtagna i syfte att tydliggöra karriärvägar och utvecklingsmöjligheter.

Väsentliga personalförhållanden

Den extraordinära situation som pandemin medfört har påverkat Region Stockholms medarbetare och chefer. För att klara den ökade belastningen som pandemin inneburit för hälso- och sjukvården, har många medarbetare fått byta arbetsuppgifter, arbetsplats och chef. Belastningen i vissa delar av akutvården har medfört att det varit svårt att ta ut ledigheter, förutom de som är lagstadgade och att övertidsuttaget har ökat. För att försöka förhindra att medarbetare drabbas av ohälsa med anledning av den pressande arbetssituationen har omfattande förebyggande insatser som exempelvis olika former av kris- och samtalsstöd satts in.

Med anledning av den mycket ansträngda situationen inom Region Stockholms intensivvårdsverksamhet begärde regionstyrelsen den 2 april 2020 att Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, och Sobona skulle aktivera krislägesavtalet, RS 2020–0356. Smittspridningen i Region Stockholm avtog under sommaren vilket ledde till en minskad belastning på IVA-verksamheten och krislägesavtalet kunde avaktiveras den 31 augusti 2020 efter nästan fem månader, RS 2020–0356. Under perioden som krisläget var aktiverat har cirka 1 600 medarbetare, varav cirka 100 på Capio S:t Görans Sjukhus, varit anvisade att arbeta enligt krislägesavtalets villkor. Anvisningarna har varierat i såväl omfattning som längd utifrån verksamheternas behov. Som mest var 1 257 medarbetare anvisade vid samma tidpunkt. Den ökade belastningen inom intensivvården medförde att Krislägesavtalet återigen behövde aktiveras den 23 december, RS 2020–1006.

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer har medarbetare, som haft möjlighet och förutsättningar, arbetat hemifrån.

En betydande omställning till digitala alternativ har gjorts och såväl utbildningsdagar som konferenser och mässor har genomförts digitalt.

Detta har inneburit förändrade krav och förutsättningar för chefer och medarbetare för att skapa delaktighet och en hållbar arbetsmiljö. Nyttjande av digitala verktyg har ökat snabbt och antalet digitala möten likaså. Det har möjliggjort en högre grad av flexibilitet och minskad restid för medarbetarna, vilket har välkomnats av många för en ökad balans mellan arbete och fritid. Under året har ett antal utbildningstillfällen som vänder sig till chefer inom Region Stockholm hållits för att utveckla och utbilda i hur chefer leder på distans samt hur digitala verktyg kan användas för uppföljning.

Under året har en medarbetarpolicy för Region Stockholms tagits fram, RS 2019–1060. Den anger styrande principer för medarbetare och chefer samt hur Region Stockholm ska agera som en attraktiv och hållbar arbets-

givare. Policyn är tillika Region Stockholms arbetsmiljöpolicy och ska vid behov kompletteras med riktlinjer. Under året togs regiongemensamma riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier, RS 2020–0446, fram.

Personalvolymen mätt i antal helårsarbeten[10] uppgick till 43 533, vilket var 596 helårsarbeten fler än i budget och motsvarar en avvikelse på 1,4 procent. Personalvolymen överstiger budget då hälso- och sjukvården har varit i stort behov av personal. Avvikelserna fanns huvudsakligen på Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB och Karolinska Universitetssjukhuset, till följd av behov av hög bemanning med anledning av covid-19-pandemin. I jämförelse med december 2019 har antalet helårsarbeten 2020 minskat med totalt –29. Störst var minskningen på Karolinska Universitetssjukhuset, –286, och Södersjukhuset AB, –137. Minskningen i antalet helårsarbeten är spridd över många yrkeskategorier och bilden för Karolinska Universitetssjukhuset och Södersjukhuset AB ser olika ut. Det går dock att konstatera att på båda sjukhusen har antalet administratörer sjunkit.

Sjukfrånvaron har ökat jämfört med föregående år. Det är främst den korta och medellånga sjukfrånvaron som har ökat, vilket kan hänföras till pandemin och det avser både män och kvinnor. Folkhälsomyndighetens råd att alla även med milda förkylningssymptom ska stanna hemma från arbetet, och att alla som varit hemma med tecken på infektion ska stanna hemma två symptomfria dagar efter tillfrisknandet, har haft påverkan på de korta sjukskrivningarna. I de nämnder och bolag där medarbetarna har haft möjlighet att arbeta hemifrån har sjukfrånvaron däremot gått ned något jämfört med föregående år. Den huvudsakliga orsaken antas vara att en stor del av medarbetarna arbetar hemma, vilket medför mindre smittorisk men även att de har kunnat utföra sitt arbete vid milda symptom. För att förebygga risken för psykisk ohälsa har ett omfattande psykologiskt krisstöd getts till medarbetare och chefer under 2020. Det är viktigt att fortsatt arbeta med att minska sjukfrånvaron med fokus på psykisk ohälsa och rehabiliteringsplaner.

Uppföljningsrapport Attraktiv och hållbar arbetsgivare

Uppföljningsrapport Attraktiv och hållbar arbetsgivare omfattar bland annat data om antal medarbetare inom olika yrken, en fördjupad beskrivning av insatser inom ledarskap och kompetensutveckling, jämställdhet och mångfald. Rapporten innehåller vidare en sammanfattning av det systematiska arbetsmiljöarbetet med redovisning av resultat från medarbetarenkät, antal arbetsskador samt sjukfrånvarons utveckling. Uppföljningsrapport Attraktiv och hållbar arbetsgivare återfinns i regionstyrelsens diarium RS 2020–0769.

Resultat nämnder och bolag

Av Region Stockholms 24 nämnder och bolag redovisar trafiknämnden, Stockholm Care AB och Landstingshuset i Stockholm AB ett negativt resultat jämfört med budgeterat resultatkrav. Trafiknämndens underskott förklaras av lägre biljettintäkter till följd av covid-19-pandemin. Stockholm Care AB:s resultat påverkas negativt av minskad utlandsvård till följd av pandemin, samt nedskrivning av tillgångar i samband med att verksamhet förs över till Karolinska Universitetssjukhuset. De ekonomiska effekterna av pandemin är undantagna från bedömningen av resultatkravet enligt beslut av regionfullmäktige, RS 2019–1041. Nedskrivningskostnaden i Stockholm Care AB beror på verksamhetsförändring och är därmed inte jämförbar med budgeterat resultatkrav. Justerat för dessa poster bedöms Trafiknämnden och Stockholm Care AB ha uppnått sina resultatkrav. Den negativa budgetavvikelsen för Landstingshuset i Stockholm AB förklaras av nedskrivningar av värdet på aktierna i dotterbolagen. Värderingen av aktierna baseras på dotterbolagens egna kapital och är därmed inte möjlig för Landstingshuset i Stockholm AB att påverka. Justerat för nedskrivningen redovisade Landstingshuset i Stockholm AB ett resultat som överstiger budgeterat resultat. Andel resultatenheter som redovisar ett resultat enligt resultatkravet uppgick därmed till 100 procent och indikatorns målvärde uppnåddes för 2020.

Sjukfrånvaroredovisning

Procent	Utfall 2020	Utfall 2019
Sjukfrånvaroandel i relation till ordinarie arbetstid*		
Kvinnors sjukfrånvaroandel	8,8	6,8
Mäns sjukfrånvaroandel	5,5	3,7
Totala sjukfrånvaroandelen	**8,0**	**6,1**
29 år eller yngre	8,0	6,0
30–49 år	7,6	5,6
50 år eller äldre	8,6	6,8
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i relation till total sjukfrånvarotid	40	50

*Ordinarie arbetstid avser avtalad tid exklusive frånvaro utan ekonomiskt värde

[10] Helårsarbeten avser avtalad tid (närvaro och frånvaro) i förhållande till det individuella heltidsmåttet för antalet dagar under perioden.

Resultat för nämnder och bolag

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Hälso– och sjukvård					
Hälso- och sjukvårdsnämnden	253,1	0,0	253,1	0,4 %	57,2
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	1,0	0,0	1,0	0,2 %	43,5
Patientnämnden	1,7	0,0	1,7	5,1 %	0,4
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	62,0	0,1	61,9	3,5 %	–44,8
varav Tiohundra AB	*46,4*	*0,0*	*46,4*	*5,3 %*	*–29,5*
Stockholms läns sjukvårdsområde	228,7	220,0	8,7	0,1 %	228,6
Karolinska Universitetssjukhuset	73,2	53,0	20,2	0,1 %	–1 866,6
Södersjukhuset AB	66,5	9,0	57,5	1,0 %	–111,6
Danderyds Sjukhus AB	18,6	8,0	10,6	0,2 %	–158,4
Södertälje Sjukhus AB	94,9	2,0	92,9	6,1 %	22,8
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	9,4	3,0	6,4	0,9 %	55,7
Folktandvården Stockholms län AB	112,5	112,5	0,0	0,0 %	112,5
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	30,5	12,0	18,5	4,4 %	26,2
Stockholm Care AB	–7,5	1,0	–8,5	–7,3 %	1,7
MediCarrier AB	36,6	6,0	30,6	3,2 %	5,1
Hälso- och sjukvård totalt	**981,1**	**426,6**	**554,6**	**0,5 %**	**–1 627,8**
Kollektivtrafik					
Trafiknämnden	–1 096,2	404,0	–1 500,2	–4,4 %	611,4
varav Trafikförvaltningen	*14,1*	*0,0*	*14,1*	*0,1 %*	*6,3*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*–7,3*	*0,0*	*–7,3*	*–5,1 %*	*0,5*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*–1 063,7*	*404,0*	*–1 467,7*	*–6,6 %*	*620,3*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*–39,3*	*0,0*	*–39,3*	*–6,3 %*	*–15,8*
Färdtjänstnämnden	376,6	0,0	376,6	20,6 %	107,7
Kollektivtrafik totalt	**–719,6**	**404,0**	**–1 123,6**	**–3,1 %**	**719,1**
Kulturnämnden	**0,5**	**0,0**	**0,5**	**0,1 %**	**2,1**
Tillväxt- och regionplanenämnden	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**	**1,0**
Regionstyrelsen	**564,5**	**0,0**	**564,5**	**20,6 %**	**286,8**
Fastigheter och service					
Fastighets- och servicenämnden	1 096,8	468,0	628,8	8,6 %	485,0
varav Serviceförvaltningen	*70,9*	*5,0*	*65,9*	*3,9 %*	*–0,2*
varav Fastighetsförvaltningen	*1 025,9*	*463,0*	*562,9*	*10,0 %*	*485,2*
Locum AB	13,3	7,0	6,3	1,6 %	13,6
Fastigheter och service totalt	**1 110,1**	**475,0**	**635,1**	**8,2 %**	**498,6**
Övriga					
Revisorskollegiet	0,1	0,0	0,1	0,2 %	0,0
Landstingshuset i Stockholm AB	–107,8	–18,0	–89,8		–16,7
AB SLL Internfinans	5,5	3,0	2,5	14,7 %	3,6
Koncerngemensamma funktioner					
Skadekontot	0,2	0,0	0,2	1,0 %	3,5
Koncernfinansiering	3 876,8	–979,2	4 856,0	5,2 %	1 663,5
Koncernjusteringar	90,1	0,0	90,1	–0,1 %	–37,1
Resultat samtliga resultatenheter	**5 801,6**	**311,3**	**5 490,2**	**5,0 %**	**1 496,6**
varav omställningskostnader	–147,5	–323,0	175,5		–226,5
Resultat exklusive omställningskostnader	**5 949,0**	**634,3**	**5 314,7**	**5,0 %**	**1 723,0**

En jämförelse av sjukhusens gemensamma indikatorer

Region Stockholm bedriver vård i egen regi på fem sjukhus. Karolinska Universitetssjukhuset ansvarar för nationell högspecialiserad vård och regionsjukvård. Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB och Södertälje Sjukhus AB är Region Stockholms akutsjukhus med ansvar för specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård. Danderyds Sjukhus AB har även ansvar för högspecialiserad rehabiliteringsmedicin och från och med första januari 2020 också geriatrisk vård. S:t Eriks Ögonsjukhus AB bedriver högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård.

Sjukhusens förmåga att uppfylla fullmäktiges mål påverkas av effekterna av covid-19-pandemin. Under större delen av året har det primära fokuset varit att hantera pandemin och dess konsekvenser. Detta har ställt höga krav på sjukhusen, både avseende att öka vårdkapaciteten och att hantera personalsituationen.

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet			
Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning		≥ 78 %	
Karolinska Universitetssjukhuset	54,2 %		Uppfylls ej ●
Södersjukhuset AB	37,0 %		Uppfylls ej ●
Danderyds Sjukhus AB	45,0 %		Uppfylls ej ●
Södertälje Sjukhus AB	62,9 %		Uppfylls ej ●
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	95,3 %		Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar		≥ 73 %	
Karolinska Universitetssjukhuset	63,5 %		Uppfylls ej ●
Södersjukhuset AB	59,0 %		Uppfylls ej ●
Danderyds Sjukhus AB	55,0 %		Uppfylls ej ●
Södertälje Sjukhus AB	67,8 %		Uppfylls ej ●
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	78,8 %		Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar		≥ 90 %	
Karolinska Universitetssjukhuset	62,6 %		Uppfylls ej ●
Södersjukhuset AB	72,0 %		Uppfylls ej ●
Danderyds Sjukhus AB	62,0 %		Uppfylls ej ●
Södertälje Sjukhus AB	71,1 %		Uppfylls ej ●
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	92,4 %		Uppfylls ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner		≤ 7,7 %	
Karolinska Universitetssjukhuset	11,3 %		Uppfylls ej ●
Södersjukhuset AB	7,3 %		Uppfylls ●
Danderyds Sjukhus AB	7,7 %		Uppfylls ●
Södertälje Sjukhus AB	7,2 %		Uppfylls ●
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	0,0 %		Uppfylls ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen		Öka	
Karolinska Universitetssjukhuset	92,4[1)]		–
Södersjukhuset AB	87,0[1)]		–
Danderyds Sjukhus AB	90,8[1)]		–
Södertälje Sjukhus AB	88[1)]		–
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	–[1)]		–
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle		≤ 2	
Karolinska Universitetssjukhuset	–		–
Södersjukhuset AB	2,2		Uppfylls ej ●
Danderyds Sjukhus AB	0,4		Uppfylls ●
Södertälje Sjukhus AB	0,1		Uppfylls ●
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	–		–
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården		Minska	
Karolinska Universitetssjukhuset	4,4		Uppfylls ej ●
Södersjukhuset AB	3,7		Uppfylls ●
Danderyds Sjukhus AB	3,2		Uppfylls ej ●
Södertälje Sjukhus AB	3,7		Uppfylls ●
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	2,1		Uppfylls ej ●
Administrationens andel av kostnaderna		Minska	
Karolinska Universitetssjukhuset	2,0 %		Uppfylls ●
Södersjukhuset AB	2,8 %		Uppfylls ●
Danderyds Sjukhus AB	2,7 %		Uppfylls ●
Södertälje Sjukhus AB	5,5 %		Uppfylls ej ●
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	3,1 %		Uppfylls ej ●

[1)] Avser utfall 2019 då data för 2020 ej finns tillgängligt.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Samtliga sjukhus förutom S:t Eriks Ögonsjukhus AB understeg målvärdet för de tre tillgänglighetsindikatorerna, *Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning, Andel patienter som får tid till första besök hos specialistläkare inom 30 dagar* samt *Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar*. Sjukhusen har efter beslut i RSSL[11] fått nedprioritera elektiv vård, ställa in planerade operationer och flytta personal för att hantera det akuta uppdraget med att vårda smittsamma och svårt sjuka covid-19-patienter. Bristen på vårdplatser har bidragit till svårigheter att flytta ut färdigbehandlade patienter från akutmottagningarna vilket också påverkar tillgänglighetsindikatorerna negativt. S:t Eriks Ögonsjukhus uppnår indikatorvärdena eftersom deras verksamhet påverkats mindre av pandemin jämfört med akutsjukhusen.

Indikatorn *Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner* har uppnåtts av samtliga sjukhus förutom Karolinska Universitetssjukhuset. Karolinska Universitetssjukhusets vårduppdrag omfattar en betydande andel infektionskänsliga patienter och skiljer sig därför utfallsmässigt från de andra akutsjukhusen. Insatser har gjorts inom nämnden med resultatet att andelen infektioner har minskat 2020 i förhållande till föregående år.

Indikatorn *Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle* uppfylls av Södertälje Sjukhus AB och Danderyds Sjukhus AB. Södersjukhuset AB nådde inte målvärdet men har en klar förbättring mot 2019. Karolinska Universitetssjukhuset saknar systemstöd för att följa upp denna indikator.

Målvärdet för indikatorn *Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården* ska minska. Detta klarade Södersjukhuset AB samt Södertälje Sjukhus AB. Dock har samtliga sjukhus minskat vårdtiden vid exkludering av covid-19-vård och S:t Erik Ögonsjukhus AB tangerar 2019 års värde. För Danderyds Sjukhus AB har även deras nya geriatrikuppdrag påverkat utfallet negativt. Karolinska Universitetssjukhuset har vårdat flest covid-19-patienter i landet och har inom Region Stockholm haft ansvar för de mest sjuka av dem, men trots alla dessa uppdrag är medelvårdtiden samma som 2019.

Arbetet med att omhänderta den vård som inte har utförts behöver ha högsta prioritet under kommande år.

Utfallet per augusti 2020 avseende indikatorn *Administrationens andel av kostnaderna* utgör det startvärde som indikatorn ska mätas mot för att bedöma om administrationens andel av kostnaderna har minskat under året. Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB och Danderyds Sjukhus AB klarade av målet att minska sina administrativa kostnader under 2020. Södertälje Sjukhus AB och S:t Eriks Ögonsjukhus AB har under året jobbat med att definiera vilka kostnader som skall inkluderas i denna indikator då vissa roller och kostnader kan tillhöra såväl kärnverksamhet som administration.

Investeringar i Region Stockholm

Stockholmsregionen växer vilket ställer höga krav på god tillgänglighet och kvalitet i hälso- och sjukvården samt en väl fungerande kollektivtrafik för såväl befintliga som nya invånare. Region Stockholm genomför omfattande satsningar i både hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Arbetet fortsätter med att bygga om och upprusta fastigheter inom hälso- och sjukvård och inom kollektivtrafik byggs både tunnelbana och tvärbana ut samtidigt som Roslagsbanan och Röda linjen upprustas.

Investeringar inom nämnder och bolag

Investeringsutgifterna 2020 uppgick till 10 916 miljoner kronor vilket motsvarade en upparbetningsgrad på 73 procent av budgeten på 14 934 miljoner kronor. Årets utgifter understeg budget med 4 018 miljoner kronor varav 1 878 miljoner kronor avsåg fastighets- och utrustningsinvesteringar avseende hälso- och sjukvården, vilket återfinns inom fastighets- och servicenämnden samt nämnder och bolag inom hälso- och sjukvården. 2 140 miljoner kronor avsåg kollektivtrafiken. Årets upparbetningsgrad förklaras främst av covid-19-pandemins effekter på fastighetsinvesteringar inom vården samt senareläggningar av större investeringar inom kollektivtrafiken.

Covid-19-pandemin har under året inneburit omprioriteringar av investeringar i vårdens fastigheter. Ombyggnation i sjukvårdslokaler har avvaktats, dels för att minska smittspridning, dels för att skydda den egna personalen. Vidare har andra åtgärder prioriterats än de som funnits i planerna, där bland annat fokus har varit att etablera IVA-platser i Älvsjö fältsjukhus. Avvikelsen förklaras även till stora delar av att Karolinska Universitetssjukhuset avvaktat fortsättningen i en del investeringar i Huddinge givet ekonomisk situation 2019, som efter översyn av investeringsbehovet medfört att investeringar prioriterats om under 2020.

Senareläggningarna inom kollektivtrafiken har inte i samma utsträckning påverkats av covid-19-pandemin. Avvikelsen beror främst på att en del större investeringar har senarelagts och som tillsammans utgör merparten av avvikelsen: i program Röda linjens uppgradering har fordon inte levererats enligt plan på grund av kvalitetsproblem. I Tunnelbana till Nacka och Söderort överklagades arbetstunneln vid Kungsträdgården efter tilldelning. I Tunnelbana till Barkarby skedde tilldelningen senare än vad som var planerat. I Utbyte rulltrappor har det varit svårt att finna en lämplig leverantör, där anbud dragits tillbaka och en överprövning gjorts till förvaltningsrätten.

Ytterligare information om investeringar finns i avsnitten om nämnder och bolag.

[11] Regional särskild sjukvårdsledning.

Investeringar inom nämnder och bolag

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Utfall 2019
Hälso- och sjukvård				
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,6	7,0	–6,4	10,3
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	202,8	326,6	–123,8	242,5
Karolinska Universitetssjukhuset	662,7	374,7	288,0	549,3
Södersjukhuset AB	181,3	169,4	11,9	413,0
Danderyds Sjukhus AB	124,3	183,0	–58,7	612,2
Södertälje Sjukhus AB	31,4	27,0	4,4	69,8
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	40,5	40,0	0,5	33,3
Folktandvården Stockholms län AB	39,1	85,0	–45,9	47,8
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	12,8	28,0	–15,2	22,9
Stockholm Care AB	2,2	0,0	2,2	3,2
MediCarrier AB	2,3	2,0	0,3	2,9
Hälso- och sjukvård totalt	**1 300,0**	**1 242,7**	**57,3**	**2 007,2**
Kollektivtrafik				
Trafiknämnden	8 102,0	10 256,1	–2 154,1	6 190,5
varav Trafikförvaltningen	*632,7*	*497,2*	*135,5*	*613,0*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*2 067,2*	*2 748,6*	*–681,3*	*1 160,3*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*5 381,9*	*6 956,6*	*–1 574,7*	*4 338,4*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*20,2*	*53,8*	*–33,6*	*78,8*
Färdtjänstnämnden	32,0	18,0	14,0	30,2
Kollektivtrafik totalt	**8 134,0**	**10 274,1**	**–2 140,1**	**6 220,8**
Kulturnämnden	**2,2**	**5,6**	**–3,4**	**0,8**
Regionstyrelsen	**0,9**	**99,7**	**–98,8**	**6,1**
Fastigheter och service				
Fastighets- och servicenämnden	1 478,0	3 306,8	–1 828,8	3 685,9
varav Serviceförvaltningen	*154,2*	*256,5*	*–102,3*	*227,4*
varav Fastighetsförvaltningen	*1 323,8*	*3 050,3*	*–1 726,5*	*3 458,6*
Locum AB	0,5	4,5	–4,0	2,1
Fastigheter och service totalt	**1 478,5**	**3 311,3**	**–1 832,8**	**3 688,1**
Övriga				
Revisorskollegiet	0,1	0,2	–0,1	0,0
AB SLL Internfinans	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar totalt	**10 915,8**	**14 933,6**	**–4 017,8**	**11 922,9**

6 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Finansiering

Region Stockholms ratingbetyg från kreditvärderings- och ratinginstitutet Standard & Poor's är fortsatt AA+.

Regionfullmäktige har fastställt en upplåningsram på 95 miljarder kronor. Summan avser samtliga avtalade låne- och kreditlöften, låneprogram och leasingförpliktelser samt checkräkningskrediter. Regionens räntebärande skulder minskade under året med 2 368 miljoner kronor och uppgick per den sista december till 49,4 miljarder kronor. Utöver leasing- och låneskuld finns en skuld för finansieringen av sjukhuset Nya Karolinska Solna som vid bokslutstillfället uppgick till 5 819 miljoner kronor. Skulden amorterades under året med 360 miljoner kronor.

Räntebindningstiden på skuldportföljen får enligt Region Stockholms finansiella riktlinjer uppgå till 2–5 år. Under året varierade den mellan 4,0 och 4,3 år och uppgick per sista december till cirka 4,2 år. Detta motsvarar en andel rörlig ränta om cirka 25 procent av den totala skuldportföljen.

Region Stockholms finansiella riktlinjer ställer krav på att likviditetsbehovet och den kortsiktiga betalningsförmågan alltid ska vara säkrad genom avtalad finansiering. Per den 31 december 2020 uppgick det maximala likviditetsbehovet de kommande sex månaderna till 2,6 miljarder kronor. Den avtalade finansieringen uppgick vid samma tidpunkt till totalt 14,25 miljarder kronor varav checkkredit knuten till koncernkontot om tre miljarder kronor, kreditfaciliteter mot affärsbanker om fem miljarder kronor samt ännu ej utnyttjade låneavtal mot Europeiska Investeringsbanken, EIB, om 6,25 miljarder kronor.

Under året har en ny kreditfacilitet upphandlats mot en grupp svenska och utländska banker. Volymen uppgår till fyra miljarder och löptiden är tre år med en option på att förlänga faciliteten med ett år vid två tillfällen. Faciliteten ersätter den tidigare kreditfaciliteten som hade förfall i december 2021.

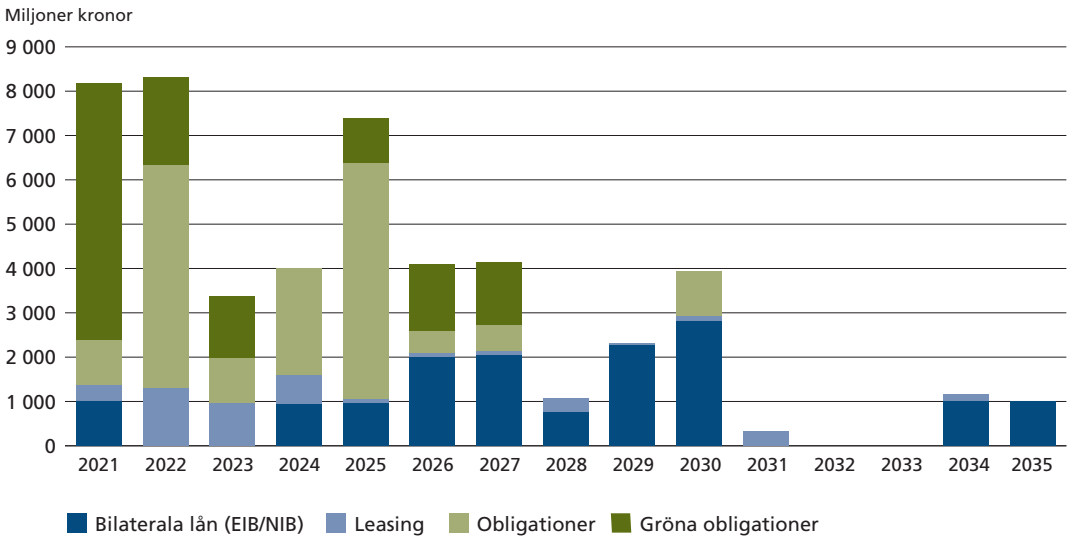
I diagrammet nedan visas förfallostrukturen för Region Stockholms skuldportfölj.

Pensioner

Regionkoncernens totala pensionsförpliktelser uppgick till 54 186 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt, varav avsättning i balansräkningen utgjorde 31 604 miljoner kronor och ansvarsförbindelsen 22 582 miljoner kronor.

Finansiella placeringar avseende pensionsmedel finns inte, istället återlånas pensionsmedel i sin helhet i verksamheten. Härmed uppgick totala återlånade medel till 54 186 miljoner kronor, vilket motsvarar en konsolideringsgrad om noll procent.

Pensionskostnaderna under 2020 blev 2,2 miljarder kronor lägre än budget. Anledningen till de lägre pensionskostnaderna är att KPA Pension under 2020 har infört ett nytt tekniskt verktyg för pensionsberäkningarna, vilket möjliggör mer träffsäkra beräkningar på individnivå. En positiv engångseffekt har härigenom uppkommit under 2020 i samband med att tidigare års pensionsåtaganden har reviderats ned.

7 Översikt över verksamhetens utveckling

Region Stockholm redovisar för fjortonde året i rad ett positivt ekonomiskt resultat. Under den senaste femårsperioden har Region Stockholms resultat varit starka vilket främst förklaras av att skatteintäkter och statsbidragen översteg budget. Soliditeten och regionens långsiktiga ekonomiska uthållighet har under motsvarande period stärkts från 7,2 procent till 13,3 procent. I genomsnitt har befolkningstillväxten under samma period legat på 1,4 procent.

Årets resultat uppgår till 5 802 miljoner kronor och utgörs till stora delar av engångseffekter. Lägre kostnader för pensioner, högre generella och riktade statsbidrag samt reavinster är de främst orsakerna till överskottet.

Flerårsöversikt

	Region Stockholm Koncern				
	2020	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**
Verksamhetens intäkter	29 794	25 036	23 576	22 177	21 102
Verksamhetens kostnader	–100 011	–96 220	–92 450	–88 733	–85 388
Årets resultat	5 802	1 497	1 383	1 242	808
Soliditet	13,3 %	9,7 %	9,1 %	7,7 %	7,2 %
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	–2,6 %	–7,1 %	–8,8 %	–11,5 %	–13,9 %
Investeringar (netto)	10 916	11 923	12 211	15 216	15 065
Självfinansieringsgrad	100,0 %	100,0 %	82,1 %	75,3 %	61,5 %
Långfristig låneskuld	49 471	51 838	50 726	45 965	44 597
Antal anställda (helårsarbeten)	43 533	43 561	42 951	42 578	42 249

Flerårsöversikt

	Region Stockholm				
	2020	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**
Folkmängd	2 391 841	2 374 550	2 339 640	2 303 417	2 264 111
Landsting skattesats	12,08	12,08	12,08	12,08	12,08
Verksamhetens intäkter	19 317	13 060	11 876	10 368	9 675
Verksamheternas kostnader	–93 219	–89 183	–85 106	–81 106	–78 101
Årets resultat	6 492	1 019	728	1 018	435
Soliditet	14,6 %	9,5 %	8,4 %	8,2 %	7,7 %
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	–4,6 %	–10,6 %	–13,0 %	–15,2 %	–17,9 %
Investeringar (netto)	2 980	5 108	7 447	8 302	8 566
Självfinansieringsgrad	100,0 %	82,6 %	27,2 %	33,8 %	51,1 %
Långfristig låneskuld	44 813	46 700	44 473	39 032	36 406
Antal anställda (helårsarbeten)	29 346	29 551	29 271	29 033	29 034

8 Förväntad utveckling

Utvecklingen det kommande året

Covid-19-pandemin har gjort ett stort avtryck på Region Stockholms ekonomi och verksamhet. Det råder fortfarande stor osäkerhet kring utvecklingen av pandemin och dess effekter på den samhällsekonomiska utvecklingen under 2021 och för kommande planeringsår.

Under våren 2021 förväntas pandemins påverkan vara fortsatt stor för Region Stockholms nämnder och bolag. De osäkra planeringsförutsättningarna och behov av att hantera såväl uppskjuten vård, pausade åtgärdsprogram, som övrig verksamhet kommer att ställa krav på Region Stockholm i form av prioriteringar. Lärdomar från pandemin har skapat möjligheter till effektiviserade processer.

I samband med beslut om budget 2021 fattade regionfullmäktige beslut om en reviderad policy för god ekonomisk hushållning som bland annat innehåller styrande principer för tillämpning av resultatutjämningsreserv. I syfte att säkerställa en ekonomi i balans på sikt inkluderar Region Stockholms principer möjligheten att kunna reservera medel av goda resultat. Reserverade medel kan om behov uppstår nyttjas under en lågkonjunktur i enlighet med den definition som regionfullmäktige har fastställt. Detta gör Region Stockholm mindre sårbart vid negativa resultat då reserverat eget kapital kan täcka upp och Region Stockholm inte behöver återställa resultatet i enlighet med kommunallagens krav.

Budgeten uppvisar ett resultat i balans de kommande åren 2021–2023 motsvarande en miljon kronor per år. Det låga budgeterade resultatet påvisar behovet av att tillgängliga medel kommer kärnverksamheten till del vilket gör att det egna kassaflödet blir lägre än tidigare planerat.

Region Stockholms skatteintäkter, generella statsbidrag och betalning till utjämning i skatteunderlaget följer av den förväntade samhällsekonomiska utvecklingen vad gäller BNP-tillväxt, sysselsättning och löneökningar. Sysselsättningen bedöms vara dämpad i pandemins spår, med en relativt hög arbetslöshet till följd. Konjunkturinstitutet bedömer i prognosen från december 2020 att arbetslösheten kommer att ligga på 9,0 procent i riket under 2021 för att sedan minska till 7,3 procent till 2022. Löneutvecklingen förväntas bli lägre än SKR:s tidigare bedömning från februari 2020, detta till följd av konjunkturen.

Prisutvecklingen bedöms i enlighet med KPIF[12] fortsatt vara låg; 1,1 procent 2021 för att sedan klättra uppåt till 1,9 procent 2023. Det råder en stor osäkerhet kring hur arbetslösheten utvecklades och de arbetade timmarna när de statliga åtgärderna som exempelvis omsättningsstöd och stöd för korttidspermitteringar och korttidsarbete upphör.

Statens förstärkningar av generella riktade statsbidrag antas trappas av givet att pandemin minskar i omfattning. Detta sker samtidigt som Region Stockholms bidrag till den kommunalekonomiska utjämningen stadigt ökar, med sammantaget –2,5 miljarder kronor 2023 jämfört med 2020.

Inom kollektivtrafiken förstärks intäkterna med en höjning av biljettpriserna från januari 2021. Priset för ett 30-dagarskort höjs med 20 kronor till 950 kronor från januari 2021 och priset för 30-dagarskort i Waxholmsbolagets trafik höjs till 950 kronor för vuxna och 640 kronor för pensionär, ungdom och student. Höjningen är nödvändig för att finansiera både den fortsatta utbyggnaden av kollektivtrafiken och ett ökat utbud av kollektivtrafik inom Region Stockholm.

Utvecklingen av de budgeterade samlade skatteintäkterna 2021–2023 i förhållande till 2020 är i genomsnitt 2,3 procent. Detta kan jämföras med de goda åren mellan 2016–2019 med en utveckling i genomsnitt med 4,9 procent per år.

Den demografiska utvecklingen med en högre andel yngre och äldre befolk-

Flerårsöversikt

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens intäkter	29 794	28 597	27 730	26 912
Verksamhetens kostnader	–100 011	–104 513	–105 822	–107 410
Avskrivningar	–6 589	–7 200	–7 461	–7 882
Verksamhetens nettokostnader	**–76 806**	**–83 116**	**–85 552**	**–88 380**
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	84 905	85 182	87 704	90 857
Verksamhetens resultat	**8 099**	**2 066**	**2 152**	**2 477**
Finansnetto	–2 297	–2 065	–2 151	–2 475
Årets resultat	**5 802**	**1**	**1**	**1**
Årets resultat i förhållande till skatter och utjämning	6,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Investeringar	10 916	14 055	16 493	16 020
Räntebärande långfristiga skulder	51 838	61 906	62 561	65 424
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	–2,6 %	–5,1 %	–4,1 %	–3,5 %
Självfinansieringsgrad investeringar (exkl medfinansiering)	100 %	81 %	91 %	89 %

[12] SCB: KPIF - Konsumentprisindex med fast ränta.

ning samtidigt som andelen yrkesverksamma minskar, leder till lägre skatteintäktsutveckling och ställer krav på prioriteringar.

De kärvare ekonomiska förutsättningarna medför att regionens samtliga verksamheter behöver göra prioriteringar och rationaliseringar för att regionen fortsatt ska ha en ekonomi i balans. För att det ska ske måste nämnder och bolag uppnå de resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt samtidigt som de ska driva och utveckla verksamheten enligt fullmäktiges mål och uppdrag. Utvecklingen för verksamhetens kostnader är i genomsnitt per år budgeterad till 2,4 procent samtidigt som befolkningen bedöms öka med i genomsnitt 1,2 procent per år. Resultatet för 2021 budgeteras till en miljon kronor, vilket motsvarar noll procent av skatter och utjämning. Ett högre budgeterat resultat för koncernen än så bedöms inte möjligt givet de ekonomiska förutsättningarna med uppskjuten vård och uteblivna intäkter i kollektivtrafiken. Under planeringsåren budgeteras resultatet vara en miljon kronor respektive år.

Investeringarna inom regionen kommer fortsatt att vara på en hög nivå under budget- och planperioden 2021–2023 och uppgå till totalt 47 miljarder kronor. Exkluderat de investeringar där Region Stockholm har avtal med staten och kommuner om medfinansiering uppgår självfinansieringsgraden till i genomsnitt 88 procent per år under perioden 2021–2023.

Regeringens budgetproposition

Regeringen presenterade i budgetpropositionen generella tillskott för 2021 som sedan halveras för 2022. Regeringen utlovade sammanlagt fyra miljarder kronor per år för hantering av uppskjuten vård under 2021 och 2022 samt ersättning för bortfall av biljettintäkter inom kollektivtrafiken för totalt två miljarder kronor. De riktade satsningarna på god och nära vård, tillgänglighet, cancervård och psykisk hälsa fortsätter medan kvinnors hälsa förstärks något. Sedan budgetpropositionen beslutades har regeringen aviserat om förändrat ändamål för hälften av medel avsatta för vårdskuld 2021 till att användas för covid-19-relaterad vård. Den osäkerhet kring villkor och krav som redan finns kring riktade statsbidrag har därmed förstärkts.

Oberoende utvärdering av Region Stockholms hantering av det nya coronavirusets effekter

Den 19 maj 2020 beslutade regionstyrelsen att påbörja en oberoende utvärdering av Region Stockholms hantering av det nya coronavirusets effekter. Rapporten överlämnades av utredarna den 8 mars 2021, RS 2020-0384. Syftet med utvärderingen är att dra lärdomar för framtiden och ge underlag till Region Stockholms förbättringsarbete. Region Stockholm kommer samlat och transparent att ta hand om de slutsatser och rekommendationer som ges i rapporten. Arbetet med att hantera de slutsatser och rekommendationer som lämnas i rapporten kommer att ledas av en särskild förändringsledare direkt under regiondirektören. Detta är ett långsiktigt arbete som förutsätter både stor öppenhet inför förändringar och ödmjukhet för att alla under hela arbetets gång, från början av förra året och alltjämt, har gjort och gör sitt yttersta för att ge stockholmarna bästa möjliga vård, tillgänglig kollektivtrafik och stöd till näringsliv, kultur och besökare med hänsyn till regeringens och myndigheters rekommendationer och riktlinjer. Alla ansvariga nämnder och bolag har fått utvärderingen för att inom sina områden vidta åtgärder för att stärka förmågan vid kriser, samt ta tillvara på utvärderingens slutsatser och rekommendationer i det fortsatta förbättringsarbetet. Utvärderingen kommer att fortsätta under 2021, främst om vaccineringen och tredje vågen av smittspridning, då pandemins påverkan på Stockholmsregionen fortsatt är av väsentlig karaktär.

9 Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

		Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**Not**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Verksamhetens intäkter	2	29 794	25 036	19 317	13 060
Verksamhetens kostnader	2	–100 011	–96 220	–93 219	–89 183
Avskrivningar	3	–6 589	–6 201	–2 931	–2 738
Verksamhetens nettokostnader		**–76 806**	**–77 385**	**–76 833**	**–78 861**
Därav jämförelsestörande poster	7	714	–159	292	–220
Skatteintäkter	4	77 392	76 044	77 392	76 044
Generella statsbidrag och utjämning	4	7 514	5 374	7 514	5 374
Summa samlade skatteintäkter		**84 905**	**81 418**	**84 905**	**81 418**
Finansiella intäkter	5	78	68	569	568
Finansiella kostnader	6	–2 375	–2 604	–2 150	–2 106
Finansnetto		**–2 297**	**–2 536**	**–1 581**	**–1 538**
Därav jämförelsestörande poster	7	–	–667	–	–
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		**5 802**	**1 497**	**6 492**	**1 019**

Balansräkning

		Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	Not	2020	2019	2020	2019
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Nyttjanderätter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	369	372	77	96
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	69 031	68 600	37 792	37 456
Maskiner och inventarier	11	34 329	32 774	15 923	14 662
Pågående nyanläggningar, förskott					
avseende materiella anläggningstillgångar	12	22 667	20 728	4 240	10 040
Finansiella anläggningstillgångar					
Finansiella anläggningstillgångar	13	1 199	1 147	45 463	38 520
Summa anläggningstillgångar		**127 595**	**123 622**	**103 495**	**100 774**
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.		621	301	273	143
Kortfristiga fordringar	14	9 626	8 011	13 179	11 830
Kortfristiga placeringar		0	0	0	0
Kassa och bank		4 012	3 385	1 002	0
Summa omsättningstillgångar		**14 259**	**11 697**	**14 454**	**11 973**
Summa tillgångar		**141 854**	**135 319**	**117 949**	**112 747**
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	15				
Årets resultat		5 802	1 497	6 492	1 019
Resultatutjämningsreserv		3 247		3 247	
Övrigt eget kapital		9 822	11 573	7 428	9 656
Summa eget kapital		**18 871**	**13 069**	**17 167**	**10 675**
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16	31 604	31 684	23 863	24 207
Andra avsättningar	17	1 307	1 048	590	615
Summa avsättningar		**32 911**	**32 732**	**24 453**	**24 823**
Skulder					
Långfristiga skulder	18	59 876	63 766	44 862	52 641
Kortfristiga skulder	19	30 197	25 751	31 468	24 608
Summa skulder		**90 073**	**89 517**	**76 330**	**77 249**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**141 854**	**135 319**	**117 949**	**112 747**
Panter och därmed jämförliga säkerheter		**inga**	**inga**	**inga**	**inga**
Ansvarsförbindelser	20				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits					
bland skulderna eller avsättningarna		22 582	22 610	22 582	22 610
Övriga ansvarsförbindelser		1 644	1 088	16 871	16 837
Summa ansvarsförbindelser		**24 226**	**23 698**	**39 453**	**39 447**

Kassaflödesanalys

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	5 802	1 497	6 492	1 019
Justering för ej likviditetspåverkande poster*	5 860	9 121	2 121	4 052
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	**11 662**	**10 618**	**8 613**	**5 071**
Ökning(-) resp minskning(+) av förråd och varulager	–320	281	–130	293
Ökning(-) resp minskning(+) kortfristiga fordringar	–1 677	–480	–1 350	–1 984
Ökning (+) resp minskning (-) av kortfristiga skulder (exkl leasing- och lånefinansiering)	2 774	233	2 437	840
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**12 439**	**10 652**	**9 570**	**4 220**
Investeringsverksamheten				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	–112	–157	–5	–14
Investering i materiella anläggningstillgångar	–10 804	–11 936	–3 008	–6 299
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 276	71	4 744	16
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**–9 640**	**–12 022**	**1 731**	**–6 297**
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån	6 957	8 066	9 655	6 561
Amortering av långfristiga skulder	–9 200	–6 219	–9 200	–6 219
Förändring långfristiga fordringar	–52	–426	–6 943	–159
Förändringar långfristiga skulder	–74	720	–4 070	2
Förändring av leasingfinansiering	–481	–1 115	0	0
Erhållna bidrag	678	1 835	259	1 636
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**–2 172**	**2 861**	**–10 299**	**1 821**
Årets kassaflöde	**627**	**1 491**	**1 002**	**–256**
Likvida medel vid årets början	**3 385**	**1 894**	**0**	**256**
Likvida medel vid årets slut	**4 012**	**3 385**	**1 002**	**0**
) Specifikation av ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar	6 589	6 201	2 931	2 738
Förändring av avsättningar	179	2 153	–370	969
Realisationsresultat och utrangeringar	–809	160	–369	30
Övriga poster	–99	607	–71	315
Justering för ej likviditetspåverkande poster	**5 860**	**9 121**	**2 121**	**4 052**

10 Nämnder

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen styr, leder, samordnar, följer upp och analyserar förvaltningen av Region Stockholms angelägenheter, har uppsiktsansvar och ska säkerställa att nämnder och bolag verkställer regionfullmäktiges beslut. Regionstyrelsen ska säkra att effekter ur ett koncernperspektiv beaktas vid beslutsfattande och att beslutade mål och uppdrag uppnås inom beslutad budget.

Pandemin har haft stor påverkan på Region Stockholms och regionstyrelsens ekonomi och verksamhet. Regionstyrelsen har prioriterat om verksamhet och resurser för att hantera nya arbetsuppgifter kopplade till pandemin, samt skjutit upp planerat utvecklingsarbete och gjort avvägningar för att minska arbetsbelastningen för bolag och nämnder.

Mål

Nämnden ansvarar för det nämndspecifika målet *Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter*, vilket innebär att nämnden ska styra och följa upp målet och dess indikatorer. En av tre indikatorer uppnådde sitt målvärde vilket innebär att målet inte uppnåddes för 2020.

Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter

Den strukturerade styrningen utgår ifrån Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning, ILS. Arbetet med mål, planering, uppföljning, analys, åtgärder och intern kontroll bygger på en gemensam grund och gäller för hela koncernen.

Resultatkravet för nämnder och bolag inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik samt regionstyrelsen mäts exklusive covid-19, enligt beslut av regionfullmäktige, RS 2019–1041. Andel nämnder och bolag som uppnådde sitt resultatkrav uppgick till 100 procent. Endast ett bolag, Stockholm Care AB, redovisade ett negativt resultat. Underskottet orsakades av nedskrivningar i samband med förberedandet av verksamhetsövergången till Karolinska Universitetssjukhuset och är därmed inte jämförbart med budgeterat resultat.

Indikatorn *Andel nämnder och bolag som har nått måluppfyllelse för minst 80 procent av de indikatorer som tilldelats dem och som är uppföljningsbara i årsrapporten* uppgick till 33 procent, vilket är lägre än målvärdet 90 procent. Covid-19 har bidragit till försämrad måluppfyllnad för nämnder och bolag, vilket är en anledning till att indikatorn inte uppnåddes.

Administrationens andel av kostnaderna

De administrativa kostnaderna definieras som kostnader för administrativt stöd till kärnverksamheterna, och uppgår för regionledningskontoret till 38,0 procent. De administrativa kostnaderna vid årets slut har minskat med 10,0 procentenheter i jämförelse med 2019.

Ekonomiskt resultat

Regionstyrelsens resultat uppgick till 564 miljoner kronor, vilket motsvarar 21 procent av omsättningen.

Den positiva avvikelsen på 564 miljoner kronor var främst en följd av lägre kostnader med 224 miljoner kronor för lämnade bidrag inom utbildning och kompetensförsörjning samt att regionstyrelsens anslag på 200 miljoner kronor för oförutsedda medel inte nyttjats. Personalkostnaderna var –93 miljoner kronor lägre än budget främst på grund av vakanser. Restriktivitet har tillämpats vid återbesättning av tjänster och verksamheten Ekonomisk data och

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter				Uppfylls ej ●
Strukturerad styrning				
Andel nämnder och bolag som har levererat resultat i enlighet med resultatkrav[1)]	100 %	–	≥ 100 %	Uppfylls ●
Andel av nämnder och bolag som har nått måluppfyllelse för minst 80 procent av de indikatorer som tilldelats dem och som är uppföljningsbara i årsrapporten	33,3 %	–	≥ 90 %	Uppfylls ej ●
Andel av nämnder och bolag som både har levererat resultat i enlighet med resultatkrav[1)] och nått måluppfyllelse för minst 80 procent av de indikatorer som tilldelats dem och som är uppföljningsbara i årsrapporten	33,3 %	–	≥ 90 %	Uppfylls ej ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	38,0 %	48,0 %	Minska	Uppfylls ●

[1)] För nämnder och bolag inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik samt regionstyrelsen exkluderas intäkter och kostnader avseende covid-19 i resultatkravet, enligt beslut av regionfullmäktige, RF 2019-1041.

Ekonomiskt resultat regionstyrelsen

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Regionstyrelsen	564,5	0,0	564,5	20,6 %	286,8

digitalisering har överförts från regionledningskontoret till fastighets- och servicenämnden. Kostnader för konsultanvändning minskade med tre miljoner kronor mot budget, vilket var en minskning med 145 miljoner kronor jämfört med 2019. Nettokostnaden för covid-19 uppgick till elva miljoner kronor i och med erhållet statsbidrag som gett full täckning för vissa merkostnader inom FoU, avseende Dillnerstudien vid Karolinska Universitetssjukhuset, med 15 miljoner kronor samt med 0,3 miljoner kronor inom HR.

Investeringar

Årets investeringsutgifter uppgick till 0,9 miljoner kronor, vilket är 98,8 miljoner kronor lägre än budgeterat 99,7 miljoner kronor. Budget avser till största delen, 70,0 miljoner kronor, Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM. Programmets upphandling är avbruten. Från och med 2021 övergår investeringsbudget för FVM till medel avseende åtgärder för att förlänga livslängden på vårdens befintliga it-system samt arbetet med ett generationsskifte i vårdens it-miljö. Årets utgifter på 0,9 miljoner kronor avser i huvudsak regionstyrelsens ersättningsinvesteringar inom it.

Digitalisering

För att säkerställa Region Stockholms beslutsprocess under pandemin fattade regionfullmäktige i mars 2020 beslut om att möjliggöra sammanträden digitalt, RS 2020–0284. I linje med detta beslutade regionstyrelsen i april att tillåta digitalt distansdeltagande vid sammanträden i styrelsens utskott och beredningar, RS 2020–0318. Alla politiska möten har under året övergått till att vara helt eller delvis digitala.

Pandemin har medfört en snabb övergång till digitala arbetssätt för chefer och medarbetare. Omställningen har fungerat över förväntan och för att förbättra förutsättningarna för hemarbete har alla medarbetare erbjudits hemlån av utrustning.

Chefer inom regionledningskontoret har erbjudits utbildning för att leda på distans samt i hur digitala verktyg kan användas för arbetsledning och uppföljning. Insatser har även gjorts för att höja kompetensen kring hur Teams kan användas för ett effektivt distansarbete.

Pilotprojekt för mätning av digital mognad avslutades under året och resulterade i den nya indikatorn ”Grad av digital mognad”, som införs i Mål och budget 2021.

Regionstyrelsen har under året hanterat 32 uppdrag, som tilldelats av regionfullmäktige, varav tio har avslutats under året. 16 uppdrag pågår enligt plan, medan sex uppdrag pågår med en tidplan som avviker från den ursprungliga. Orsaken till avvikelserna kan i fyra fall hänföras till pandemin. I övriga två fall har uppdragen strategiskt planerats om för att stärka leveransen.

Framtidens vårdinformationssystem

I samband med regionstyrelsens beslut att avbryta upphandlingen av FVM, RS 2019–1041, gavs regiondirektören i uppdrag att återkomma med förslag på åtgärder för att förlänga livslängden på vårdens befintliga it-system samt på hur arbetet med ett generationsskifte i vårdens it-miljö kan återupptas. En process har upprättats utifrån vårdgivarnas behov och ett flertal åtgärder har beslutats av regiondirektören inklusive utveckling av ny och förbättrad funktionalitet. Ett förslag till plan för att återuppta generationsskiftet kommer att tas fram under det första halvåret 2021.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden utövar ledning av hälso- och sjukvården i Region Stockholm i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar för att tillhandahålla en hälso- och sjukvård i Stockholms län som svarar mot den växande befolkningens behov. Nämnden ska ha ett helhetsperspektiv för att säkerställa att hälso- och sjukvården styrs, samordnas och utvecklas på en övergripande nivå så att de begränsade resurserna anpassas till befolkningens behov.

Den enskilt viktigaste händelsen under rapporteringsperioden har varit pandemin som haft stor inverkan när det gäller hälso- och sjukvårdsnämndens möjligheter att uppnå det nämndspecifika målet ”En hälso- och sjukvård av god kvalitet”.

Under året har många invånare och vårdgivare tagit ett kraftfullt kliv mot en digifysisk vård. Det har varit en stor efterfrågan på vård via olika typer av e-tjänster och digitala lösningar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har under året haft 49 uppdrag som har tilldelats av regionfullmäktige, varav 24 av har avslutats under året. Sammanlagt 15 av uppdragen går enligt plan medan nio uppdrag avviker från lagd plan. Ett uppdrag har ej påbörjats. Orsaken till att dessa uppdrag har avvikelse mot lagd plan och att ett uppdrag ej har påbörjats kan kopplas till covid-19 då vissa nedprioriteringar har varit nödvändiga. Dessa uppdrag påbörjas snarast under 2021 om pandemin avtar.

Mål

Nämnden ansvarar för det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*, vilket innebär att nämnden ska styra mot och följa upp målet och dess indikatorer. Två indikatorer har ej gått att mäta på grund av att det inte har funnits tillgängligt utfall i samband med årsbokslutet. Av 20 indikatorer som har gått att mäta uppnådde åtta indikatorer sitt målvärde vilket innebär att målet inte uppnåddes för 2020. För två indikatorer har det ej gått att bedöma måluppfyllelse.

Vård på rätt plats

Vård på rätt plats har påverkats av pandemin vilket har medfört att ingen av indikatorerna har uppnått sitt målvärde. Nämnden beslutade att ställa in planerad vård för att kunna hantera covid-19-patienter, vilket har påverkat fördelningen av var vården har utförts. Patienterna har även under större delen av första halvåret i hög grad avstått från att söka vård. Inläggningsmönster till geriatriken har påverkats av covid-19. Detta förklaras av att patienter inte i lika hög grad har kommit till geriatriken direkt utan först har varit på akutsjukhus före inläggning på geriatriken.

Vård i rätt tid

Pandemin har haft påverkan på vårdgarantin för såväl behandling som för mottagningsbesök. Många patienter har på eget initiativ avbokat planerade besök och behandlingar i vården under pandemin, exempelvis inom somatisk vård, husläkarverksamhet, fotsjukvård, hörselrehabilitering och logopedi.

Covid-19-pandemin har påverkat arbetet på akutmottagningarna i stor utsträckning. Arbetet har organiserats i nya flöden, där misstänkt covid-19-smittade patienter separeras från övriga patienter. Handläggningstiderna har förlängts bland annat på grund av användandet av skyddsutrustning, ökad provtagning och det har funnits en större andel vikarier och nyanställd personal som arbetat på akutmottagningarna.

Säker vård

I och med covid-19 har det viktigaste arbetet varit att säkerställa patientsäkerhet i vården. Nya rutiner för att klara situationen i vården har tagits fram på kort tid. Åtgärder som planerats inom ramen för det ordinarie patientsäkerhetsarbetet har skjutits på framtiden.

Rapportering av andel vårdrelaterade infektioner har inte kunnat utföras som planerat. Endast en punktprevalensmätning har genomförts mot normala två mätningar. Målvärdet för *Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade vårdinfektioner* har inte uppnåtts och har varit på en högre nivå 2020 i jämförelse med 2019.

Antibiotikaförskrivningen (antal uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare) har haft en fortsatt positiv minskning. Antalet uthämtade recept är nu 238 i jämförelse med 295 föregående år och har även uppnått målvärdet. Målnivån för 2020 var 296 uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare.

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				Uppfylls ej ●
Vård på rätt plats				
Andel specialistläkarbesök som utförts av specialistläkare utanför akutsjukhus	54,6 %	54,4 %	≥57 %	Uppfylls ej ●
Andel besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar	48,7 %	49,4 %	≥52 %	Uppfylls ej ●
Andel av akut inlagda äldre än 80 år som har lagts in direkt från hemmet till geriatrisk klinik	21,2 %	24,2 %	Öka	Uppfylls ej ●
Vård i rätt tid				
Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning	47,0 %	48,0 %	≥78 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning	90,0 %	90,0 %	≥85 %	Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	68,0 %	70,0 %	≥73 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	74,0 %	85,0 %	≥90 %	Uppfylls ej ●
Säker vård				
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	8,5 %	7,3 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ej ●
Återinläggning inom sju dagar inom slutenvården (personer över 80 år[2])	7,1 %	7,9 %	≤ 7,5 %	Uppfylls ●
Antibiotikaförskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare)	238	295	≤ 296	Uppfylls ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen	N/A	91,8	Öka	–
Effektiv vård				
Strukturjusterade hälso- och sjukvårdskostnader per invånare, SKR-bearbetning	N/A[1]	29 888 kr	≤ 27 844 kr	Uppfylls ej ●
Antal avslutade ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster per 1 000 invånare och månad	60,6	35,4	≥ 42	Uppfylls ●
Andel husläkare som erbjuder videomöte	79,0 %	–	≥ 40 %	Uppfylls ●
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle	0,8	–	≤ 2	Uppfylls ●
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	3,6	3,6	Minska	Uppfylls ej ●
Kostnad per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning	N/A	64 641 kr	Minska	–
Hög effektivitet i vården	N/A	–	≥ 60 %	–
Stärkt folkhälsa				
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	75,7 %	79,8 %	≥ 80 %	Uppfylls ej ●
Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor	73,5 %	71,3 %	≥ 71 %	Uppfylls ●
Vård med patienten i fokus				
Andel av länets invånare som har ett stort förtroende för vården	69 %	61,0 %	≥ 65 %	Uppfylls ●
Andel som skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra	81,0 %	79,0 %	≥ 82 %	Uppfylls ej ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	1,2 %	1,2%	Minska	Uppfylls ej ●

[1] Målbedömning har gjorts utifrån utfall från förgående år.

[2] Andelen patienter äldre än 80 år som skrivits ut under året och som sedan har återinskrivits inom 7 dagar, exklusive in- och utskrivningar till psykiatrisk slutenvård.

Effektiv vård

Strukturjusterade hälso- och sjukvårdskostnader per invånare, SKR-bearbetning uppnår ej fastställt målvärde på grund av hög kostnadsutveckling inom hälso- och sjukvården. Indikatorvärdet 2020 baseras på utfall 2019.

Antalet avslutade ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster per 1 000 invånare och månad överstiger fastställd nivå, 61 ärenden mot 42 ärenden, och *Andelen husläkare som erbjuder videomöte* har ökat, 79 procent mot 40 procent. *Antalet utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle*, 0,8 dagar, är bättre än fastställd nivå på 2,0 dagar.

Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården är 3,6 dagar vilket är samma nivå som under 2019 och uppnår därmed inte målvärdet om en sjunkande medelvårdtid. Sjunkande medelvårdtider har varit svårt att åstadkomma under året. En viktig förklaring till detta är att akutsjukhusen vårdat ett stort antal patienter med covid-19. Dessa patienter har haft ett stort vårdbehov och generellt längre medelvårdtider än genomsnittet för övrig vård.

Stärkt folkhälsa

Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete uppgick till 75 procent, vilket är lägre än målvärdet 80 procent. Pandemin har medfört att husläkarmottagningarna har prioriterat akuta besök av vård som inte kan vänta i och med pandemiläget. Därmed har det sjukdomsförebyggande arbetet fått stå tillbaka.

Indikatorn *Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor* har ett bättre utfall, 73,5 procent för såväl målvärde, 71 procent, som för föregående år, 71,3 procent. Det förstärkta preventionsprogrammet i områden med sämre tandhälsa har sannolikt haft betydelse.

Vård med patienten i fokus

Under 2020 sågs en fortsatt positiv utveckling av förtroendet för hälso- och sjukvården och utfallet uppgick till 69 procent vilket översteg regionfullmäktiges målvärde med fyra procentenheter. Det är troligt att förtroendet för hälso- och sjukvården har påverkats av pandemin, utifrån befolkningens upplevelse av hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera pandemin.

Indikatorn *Andelen som skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra*, 81 procent, har förbättrats med två procentenheter i jämförelse med utfallet 2019, men uppnådde inte målvärdet 82 procent.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 1,2 procent för 2020, vilket är lika med utfallet 2019 och därmed uppnås inte indikatorn. En förklaring till att administrationen inte har minskat är de resurser som har krävts för att klara av den pågående pandemin.

Vårdkonsumtion

Pandemin har haft stor påverkan på vårdkonsumtionen i regionen. Läkarbesöken minskade med 18 procent jämfört med år 2019. Antalet övriga besök (till exempel sjuksköterskebesök, fysioterapi, arbetsterapi, logopedi och fotvård) minskade med nio procent. Distanskontakterna ökade kraftigt, exempelvis inom husläkarverksamheten, där distanskontakter ökade med 1 300 procent jämfört med 2019. Antalet vårdtillfällen inom slutenvården minskade med 2,8 procent. Minskningen motsvarar 9 000 vårdtillfällen och återfinns huvudsakligen inom den somatiska specialistvården.

Allt sedan covid-19-pandemin startade har akutsjukhusen i Region Stockholm haft ett högt tryck av personer med misstänkt eller konstaterad smitta, och med ett akut behov av akutsjukhusets resurser. Den elektiva vården stängdes, efter beslut i den regionala särskilda sjukvårdsledningen, RSSL, ner för att den akuta och imperativa vården skulle kunna upprätthållas. Även efterfrågan på vård har förändrats till följd av covid-19-pandemin, vilket påverkat den totala vårdkonsumtionen. Besök har avbokats och fysiska besök har i viss utsträckning minskat till förmån för digitala besök. Inom de områden där digitala besök förekommer, till exempel inom primärvården och psykiatrin, har det skett en kraftig ökning. Akutsjukhusen har hittat andra arbetssätt och erbjudit sina patienter distanskontakt för att bibehålla så god tillgänglighet som möjligt.

Vårdtillfällen

Covid-19 har påverkat all verksamhet såväl på akutsjukhus, inom geriatrik och psykiatri som hos externa privata vårdgivare. Totalt sett har antalet vårdtillfällen minskat med 2,8 procent i jämförelse med föregående år. Akutsjukhusen har fått skjuta fram planerad vård för att den akuta och imperativa vården skulle kunna upprätthållas. Under sommaren lättade det akuta söktrycket till akutsjukhusen på grund av covid-19, vilket gjorde att akutsjukhusen kunde börja ta hand om den elektiva vården i större utsträckning. Under september började smittspridningen ta fart igen, för att öka alltmer under hösten. Det medförde att akutsjukhusen återigen var tvungna att nedprioritera den planerade vården.

Vårdkonsumtion

Vård Region Stockholm* totalt tusental	**Utfall 2020**	**Budget 2020**	**Avvikelse %**	**Bokslut 2019**	**Förändring**
Vårdtillfällen	292	310	–5,9 %	301	–2,8 %
Läkarbesök	5 944	7 436	–20,1 %	7 248	–18,0 %
Övriga vårdgivarbesök	10 216	11 635	–12,2 %	11 279	–9,4 %

* Exklusive KSON.

Antalet vårdtillfällen inom akutsjukvården minskade med 1,7 procent i jämförelse med föregående år. En minskning har skett på Södersjukhuset AB, Capio S:t Görans Sjukhus, S:t Eriks Ögonsjukhus AB och Danderyds Sjukhus AB. Antalet vårdtillfällen ökade däremot på Karolinska Universitetssjukhuset och Södertälje Sjukhus AB.

Inom psykiatrin var antalet vårdtillfällen 4,7 procent lägre än föregående år. Inom den geriatriska vården minskade antalet vårdtillfällen med 7,3 procent. Slutenvården inom geriatriken har minskat som en följd av att de geriatriska klinikerna har fått ställa om sin verksamhet för att kunna ta emot patienter med diagnos covid-19. För att klara det har verksamheterna minskat på antalet vårdplatser, vilket innebär färre vårdtillfällen. Minskningen av antalet vårdtillfällen inom psykiatrin och geriatriken hänförs till covid-19.

Läkarbesök och övriga vårdgivarbesök[13]

Till och med december månad genomfördes 16 100 000 besök hos läkare och övriga vårdgivare, en minskning med 12,8 procent jämfört med föregående år. Läkarbesöken uppgick till 5 900 000 vilket var en minskning med 18,0 procent. Besök hos övriga vårdgivare uppgick till 10 200 000 vilket var en minskning med 9,4 procent. Minskningen förklaras av den pågående pandemin som bland annat medfört förändrat sökbeteende hos befolkningen.

Pandemin har medfört att den digifysiska vården har fått ett genombrott och har ökat kraftigt.

Förlossningsvård

Förlossningsvården innefattar såväl öppen- som slutenvård och i slutenvården ingår utöver förlossningar även för- och eftervård. Antalet besök inom förlossningsvården uppgick till 112 000, vilket är en minskning med 0,8 procent jämfört med föregående år. Totalt uppgick antalet förlossningar till 28 362. Det motsvarar ökning med 0,1 procent jämfört med 2019. Totalt genomfördes 95,1 procent av förlossningarna på de förlossningskliniker som var föräldrarnas förstahandsval, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Prehospital vård

Pandemin har skapat många utmaningar och har påverkat den prehospitala vården under 2020. Genom ett gott samarbete och gemensamma krafter har den frivilliga produktionssamordningen inom regionen kunnat upprätthålla en god tillgänglighet och beredskap och delar av den prehospitala vården har styrts mot Karolinska Universitetssjukhuset. Covid-19 har medfört omstyrning av patienter mellan akutsjukhusen, vilket har krävt särskilda åtgärder för att förstärka transportkapaciteten i det prehospitala systemet. Totalt genomfördes över 300 000 transporter inom den prehospitala vården, vilket var en ökning med elva procent i jämförelse med föregående år.

I januari infördes en ny organisation vid Prioriterings- och Dirigeringstjänsten (SOS Alarm). Syftet är att effektivisera och förenkla utfördelningen av uppdrag.

Tandvård

Produktionsbortfallet inom tandvården till följd av covid-19 var störst inom antalet munhälsobedömningar, som minskade med 69 procent jämfört med föregående år. RSSL beslutade att Folktandvården skulle bedriva sin verksamhet i begränsad omfattning under en tid för att frigöra skyddsmaterial till sjukvården. Även inom nödvändig tandvård samt tandvård som ett led i en sjukdomsbehandling var minskningen mot föregående år stor, –20,7 procent respektive –12,9 procent.

Inom barn- och ungdomstandvården noterades under hösten ett produktionsbortfall som till stor del har återhämtats. Andelen barn och ungdomar som besöker allmäntandvården uppgick till 90 procent, vilket är 2,4 procentenheter lägre än föregående år och understiger budget med 3,4 procentenheter. Antalet remisser inom specialisttandvård för barn och ungdomar ökade med 14,4 procent i jämförelse med föregående år. Reformen om avgiftsfri tandvård för åldern 20–23 år under åren 2017–2019 har medfört en tilltagande ökning av patienter inom specialisttandvård för barn och ungdomar även under 2020.

Ekonomiskt resultat

Hälso- och sjukvårdsnämndens resultat uppgick till 253 miljoner kronor, vilket är 253 miljoner kronor högre än budget och motsvarar 0,4 procent av omsättningen. Avvikelsen förklaras främst av högre intäkter än budgeterat. De högre intäkterna kan främst kopplas till högre statsbidrag.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt –68 miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Hälso- och sjukvårdsnämnden hade under året en omsättning på 71 234

Ekonomiskt resultat hälso- och sjukvårdsnämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Hälso- och sjukvårdsnämnden	253,1	0,0	253,1	0,4 %	57,2

[13] Besök som genomförs hos till exempel distrikts- och undersköterskor på husläkarmottagningar samt hos fysioterapeuter, logopeder, arbetsterapeuter och kiropraktiker.

miljoner kronor varav 63 588 miljoner kronor var anslag.

Intäkterna överstiger budget med 3 890 miljoner kronor, motsvarande 5,8 procent, och förklaras främst av högre erhållna statsbidrag än vad som budgeterats. Statsbidrag som har ökat eller tillkommit under året är generella statsbidrag, 503 miljoner kronor, statsbidrag avseende tillgänglighet till hälso- och sjukvården, 611 miljoner kronor, statsbidrag för merkostnader till följd av covid-19 avseende perioden januari till november, 993 miljoner kronor, och statsbidrag för provtagning av covid-19, 1 434 miljoner kronor.

Nämndens verksamhetskostnader var 3 640 miljoner kronor, 5,4 procent, högre än budget. Köpta vårdtjänster visar ett underskott på 3 209 miljoner kronor. De högre kostnaderna går i stor utsträckning att relatera till pandemin. Karolinska Universitetssjukhuset har under året producerat 5,7 procent mer vård jämfört med avtal. Överproduktionen beror på att fler patienter med covid-19 har behandlats vilket genererat högre kostnader för hälso- och sjukvårdsnämnden. Kostnaderna för avancerad sjukvård i hemmet, ASIH, ökade beroende på ökade volymer samt högre kostnad per vårddygn under pandemin. Även för ambulanssjukvården ökade kostnaderna, vilket beror på extra insatta enheter och högre rörliga kostnader än budgeterat. De fysiska mottagningsbesöken till husläkarmottagningar minskade på grund av covid-19. Istället har många patienter sökt sig till aktörerna inom den digitala utomlänsvården. Pandemin har även inneburit merkostnader för exempelvis provtagning kopplat till covid-19 och insatser för att avlasta akutsjukhusen.

Bemanningskostnaderna visar ett överskott vilket beror på att antal helårsarbeten inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen minskat som ett resultat av förvaltningens arbete med att effektivisera administrationen och att frigöra resurser till kärnverksamheten.

Läkemedel visade ett överskott på 91 miljoner kronor, vilket beror på läkemedelsrabatter och lägre kostnader för smittskyddsläkemedel. Lokal-och fastighetskostnader hade ett underskott på 93 miljoner kronor, vilket bland annat förklaras av lokalkostnader för Älvsjö sjukhus. It-och telekostnader visar ett överskott vilket beror på lägre it-kostnader inom bland annat vårdersättningssystem och hjälpmedelsverksamheten.

Övriga kostnader visade ett underskott på 465 miljoner kronor. Underskottet förklaras bland annat av merkostnader för covid-19 för Capio S:t Görans Sjukhus AB, kostnader för Älvsjö sjukhus samt kommunikationsverksamhet. Underskottet för övriga kostnader förklaras även av externa konsultkostnader på 58 miljoner, varav konsultkostnader som hänförs till covid-19 uppgick till 17 miljoner kronor. Resterande konsultkostnader hänförs till it-utveckling för vårdersättningssystem samt beslutsstödsystem för läkemedel.

I budgeten för 2020 inarbetades en administrativ besparing på 66 miljoner kronor, varav 42 miljoner kronor avsåg egen personal och 24 miljoner kronor avsåg konsultkostnader. Utfallet för personalkostnader inklusive inhyrd personal är 14 miljoner kronor lägre än budget, vilket innebär att den genomförda effektiviseringen blev större än planerat. Utfallet för konsultkostnader var 158 miljoner kronor, vilket är 58 miljoner högre än budget. Om konsultkostnader relaterade till covid-19 exkluderas, uppgick konsultkostnaderna till 141 miljoner. Det innebär då en minskning med 12 miljoner jämfört med utfallet 2019, vilket motsvarar en minskning med åtta procent.

Investeringar

Årets investeringsutgifter uppgick till 0,6 miljoner kronor och upparbetningsgraden var nio procent i förhållande till årets budget på sju miljoner kronor. Årets utgifter avsåg 0,1 miljoner kronor för it-utrustning och 0,5 miljoner kronor för inventarier.

Digitalisering

Under året har det skett en stor ökning av användningen av digitala tjänster. Antalet videomöten i primärvården har ökat med 1 094 procent jämfört med föregående år. Omkring 84 procent av Region Stockholms invånare har nu ett konto på 1177.se och under november nådde antalet inloggningar 2,6 miljoner, vilket är det högsta antalet någonsin. I åldersgruppen 60 år och uppåt har antalet totala inloggningar ökat med 70 procent.

Under våren 2020 togs en självskattningstjänst för covid-19 fram. Tjänsten fick snabbt stort genomslag och användningen har fortsatt öka under hösten. Drygt två miljoner tester har genomförts på webbsidan. Tjänsten bedöms ha avlastat *1177 Vårdguiden på telefon* som, särskilt i början av pandemin, hade mycket stor belastning. I augusti 2020 lanserades ett självhjälpsprogram för oro vid covid-19. Tjänsten finns på 1177.se. Tjänsten Egen provhantering har under året använts för att kunna hantera även analyser av covid-19.

Under året har ett projekt genomförts för att bidra till ett digitalt kompetenslyft inom vården. Målet har varit ett praktiskt stöd som riktar sig till chefer och medarbetare som arbetar med att utveckla sin vårdverksamhet. Fokus har legat på att kombinera digitala och fysiska arbetssätt i kontakt med patienter. Ett arbete pågår med att ta fram en webbplats, Jobba digifysiskt, som ska ge vägledning i hur verksamheterna tar nästa steg i ett nytt arbetssätt.

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Nämnden ska utöva ledning av kunskapsstyrningsorganisationen och sakkunnigstrukturen inom Region Stockholms hälso- och sjukvård. Nämnden leder Region Stockholms arbete med den nationella och regionala nivåstruktureringen. Nämnden ansvarar för att Region Stockholm når antibiotikamålet och att vaccinationsgraden håller nationellt fastställd nivå.

Vårdhygien har haft en central roll under pandemin. För att kunna möta det omfattande behovet av Vårdhygiens expertis, från såväl förvaltning och myndigheter som vård och omsorg, beslutades i mars att Vårdhygiens resurser skulle ledas och prioriteras från RSSL.

Överlag har cancervården i regionen fungerat väl för de personer som sökt vård. Ledtiderna har under året kortats, trots det ansträngda läget som pandemin i regionen har inneburit, dock har 18–20 procent färre patienter med cancer diagnosticerats under året. Personer med symtom på cancer har i

mindre omfattning sökt vård. Totalt för alla vårdförlopp och behandlingar inom standardiserade vårdförlopp, SVF, där patient har erhållit vård inom angiven ledtid, blev utfallet för Region Stockholm 60 procent, vilket är en förbättring i jämförelse med utfallet 2019 på 47 procent. Genomsnittet för riket var 2020 51 procent, 44 procent 2019[14].

Region Stockholm har värdskap för det nationella programområdet, NPO, infektion och har genom detta arbetat intensivt med framtagandet av nationella riktlinjer för hanteringen av covid-19 i samarbete med Socialstyrelsen, professionsföreningar och patientföreningen.

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd har under året haft elva uppdrag som har tilldelats av regionfullmäktige. Fem av dessa uppdrag har under året avslutats. Fyra av uppdragen går enligt plan medan två uppdrag avviker från lagd plan. Orsaken till de uppdrag som har avvikelse mot lagd plan kan kopplas till covid-19 då vissa nedprioriteringar av uppdragen har varit nödvändiga. Dessa uppdrag påbörjas igen så fort som omfattningen av covid-19 avtar.

Mål

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Rapportering av andel vårdrelaterade infektioner har inte kunnat utföras som planerat på grund av covid-19. Endast en punktprevalensmätning har genomförts mot normala två mätningar. Målvärdet för *Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade vårdinfektioner* har inte uppnåtts och är på en högre nivå 2020 i jämförelse med 2019.

Antibiotikaförskrivningen (antal uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare) har haft en fortsatt positiv minskning. Antalet uthämtade recept är nu 238 i jämförelse med 295 föregående år och har även uppnått målvärdet.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 19 procent för 2020, vilket är lägre än utfallet 2019 och därmed uppnås indikatorn för 2020.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppgick till en miljon kronor, vilket är en miljon kronor bättre än det budgeterade nollresultatet. Överskottet beror på lägre kostnader för arvode till förtroendevalda än budgeterat. Nämnden har inte haft några merkostnader eller minskade intäkter kopplat till covid-19.

Digitalisering

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd arbetar med digitaliseringsfrågorna gemensamt med hälso- och sjukvårdsnämnden, se avsnitt 10.2.

Patientnämnden

Patientnämnden är vårdens fristående och opartiska instans dit patienter, anhöriga och anställda inom vården kan vända sig när det har uppstått problem i kontakterna med vården eller när det finns klagomål på bemötande, attityder och kvalitet i vårdens utförande. Nämnden ansvarar även för att analysera inkomna klagomål och synpunkter för att användas i hälso- och sjukvårdsnämndens och vårdgivarnas systematiska förbättringsarbete.

Antalet ärenden kopplade till covid-19 uppgår sedan pandemin började till 799 och utgör 11 procent av samtliga inkomna ärenden under året. Det är ännu för tidigt att utvärdera de långsiktiga effekterna av pandemin, men nämnden redovisar för 2020 inga ökade kostnader kopplade till covid-19.

Mål

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 18 procent, vilket är en ökning i jämförelse med utfallet 2019. Ökningen beror på att förvaltningen under 2020 har integrerat befintligt systemstöd med 1177, så att patienter och anhöriga lättare kan komma i kontakt med förvaltningen.

Det ekonomiska resultatet för patientnämnden uppgick till två miljoner kronor och avviker därmed med två miljoner kronor mot det budgeterade resultatet. Avvikelsen motsvarar 5,1

En hållbar regional utveckling vårdens kunskapsstyrningsnämnd	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	8,5 %	7,3 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ej
Antibiotikaförskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare)	238	295	≤ 296	Uppfylls
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	19,0 %	34,0 %	Minska	Uppfylls

Ekonomiskt resultat vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	1,0	0,0	1,0	0,2 %	43,5

[14] https://cancercentrum.se/samverkan/vara-uppdrag/statistik/svf-statistik/vantetider-i-svf/

procent av omsättningen, vilket främst förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat. På grund av besöksförbud på avdelningarna har fysiska besök ersatts med telefonkontakter, vilket har fört med sig lägre kostnader för stödpersoner då mindre av deras tid tagits i anspråk. Vidare har förvaltningen inte kunnat anställa nya handläggare med anledning av covid-19.

Digitalisering

Patientnämnden har under året tagit fram nya digitala rutiner för att leva upp till rekommendationerna gällande hemarbete.

I mars började patientnämnden ta emot digitala synpunkter via e-tjänsten 1177. På grund av rådande omständigheter kunde inte tjänsten marknadsföras enligt plan, men det visade sig att patienter och ombud ändå hittat till tjänsten och vid årets slut hade det inkommit 1 801 ärenden. Under samma period sjönk antalet inkommande skrivelser och e-post, vilket tyder på lyckad omställning.

Stockholms läns sjukvårdsområde

Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, ansvarar för Region Stockholms verksamhet inom primärvård, psykiatrisk vård, barn- och ungdomspsykiatrisk vård, beroendevård, geriatrisk vård, avancerad sjukvård i hemmet, funktionshinder- och habiliteringsverksamhet inklusive tolkcentral, hjälpmedelsverksamhet och kostverksamhet samt somatisk specialistvård genom särskilda avtal. SLSO ska ansvara för FoUU[15]-verksamhet inom sina verksamhetsområden, inklusive utveckling inom folkhälsoområdet samt utföra andra uppdrag enligt särskilda beslut.

I februari gick SLSO upp i förstärkningsläge och aktiverade, på RSSL:s inrådan, LSSL[16]. SLSO fick i mars uppdraget från RSSL att samordna all närsjukvård, det vill säga primärvård, psykiatri, ASiH[17] samt geriatrik, inom Region Stockholm, oavsett om verksamheten utförs i egen eller privat regi. SLSO fick även ansvaret för ett akutlager och distribution av kritisk skyddsutrustning, till exempel munskydd, andningsskydd och visir, till samtliga verksamheter i närsjukvården.

En samverkansorganisation för operativ krisledning av samtliga vårdgivare etablerades i samverkan med länets alla kommuner. Separerade vårdflöden för att minska smittspridning av covid-19 upprättades inom hela länet och SLSO:s app Alltid Öppet infördes. Andelen digitala kontakter ökade med över 1 000 procent.

SLSO upprättade också en mobil provtagningsenhet som initialt hade uppdraget att provta misstänkta covid-19-smittade boende på SÄBO[18]. Provkapaciteten utökades successivt. Kristöd både på individ- och gruppnivå samt särskilda chefsstöd upprättades.

I mars fick SLSO ansvaret för Beredskapssjukhus Älvsjö med operativ förmåga fram till sommaren. I juli återgick SLSO:s verksamhet till normalläge, då antal insjuknade i covid-19 med behov av sjukvård successivt minskat.

SLSO fick i november åter i uppdrag att upprätta en operativ samordningsfunktion med uppgift att stödja vårdgivare och samverka med kommuner under pandemin, HSN 2020–1637. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i december att ge SLSO ansvar för operativ planering av vaccination av äldre och riskgrupper inom den nära vården. Vaccineringen av äldre och riskgrupper inom den nära vården bedöms fortgå fram till juni 2021.

Mål

Stockholms läns sjukvårdsområde ska styra mot indikatorer kopplade till målet En hälso- och sjukvård av god kvalitet. Av de sju indikatorer som nämnden styr mot uppnådde fyra indikatorer sina målvärden.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Både indikatorn *Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagningen* och indikatorn *Andelen patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar* har uppnått sina målvärden. Tillgängligheten har trots covid-19-pandemin varit god, men detta kan till viss del bero på ett minskat söktryck. Antalet invånare som sökte vård för andra problem än misstänkt covid-19 gick ner kraftigt under perioden mars till maj. *Andelen patienter som fick tid för behandling inom 90 dagar* uppnår inte målvärdet, men utfallet har förbättrats i jämförelse med föregående år.

Antal utskrivningsklara dagar per

En hållbar regional utveckling patientnämnden	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	18,0 %	12,0 %	Minska	Uppfylls ej ●

Ekonomiskt resultat patientnämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Patientnämnden	1,7	0,0	1,7	5,1 %	0,4

15 FoUU: Forskning, utveckling och utbildning.

16 Lokal särskild sjukhusledning

17 Avancerad sjukvård i hemmet

18 Särskilt boende för äldre

vårdtillfälle uppgick till 2,4. Indikatorn uppnådde inte sitt målvärde, men det har skett en klar förbättring under året.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 1,6 procent för året, vilket är en minskning i jämförelse med föregående år. Anpassningar i verksamhetsstöd har genomförts för att effektivisera administrationen och erfarenheter av nya arbetssätt under covid-19 kommer utgöra grund för fortsatta effektiviseringar.

Vårdproduktion

Under 2020 har covid-19 pandemin haft stor påverkan på produktionen. Inom geriatriken, såväl öppen som sluten geriatrisk vård, var produktionen väsentligt lägre än budget, –37 procent respektive –18 procent. Öppenvården var stängd under perioden mars till juli, en åtgärd för att minska smittspridningen och underlätta det geriatriska arbetet. Inom slutenvården har fler vårdplatser varit stängda då covid-19-pandemin tagit personalresurser i anspråk. Även psykiatrin har påverkats av pandemin då personalens sjukfrånvaro bidrog till ett lägre utfall av antal besök. Sedan sommaren har det generellt skett en ökning av antalet besök. Jämfört med budget har det genomförts 18 000 besök, 1,4 procent fler besök inom psykiatriska öppenvården. För verksamheter inom primärvården har covid-19-pandemin medfört färre besök på grund av sjukdom bland såväl personal som patienter och besök har avbokats för att hindra smittspridningen. Andra orsaker till minskningen av besök inom primärvården är att fyra av sex husläkarjourer pausades den 20 mars, då de inte kunde ta emot infektionspatienter på grund av risk för smittspridning.

Ekonomiskt resultat

Resultatet uppgick till 229 miljoner kronor och avviker därmed positivt med nio miljoner kronor mot det budgeterade resultatet. Avvikelsen motsvarar 0,1 procent av omsättningen.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt –285 miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Verksamhetens intäkter blev 166 miljoner kronor, 1,3 procent, högre än budget. Den positiva avvikelsen förklaras främst av erhållna bidrag såsom ersättning för sjuklönekostnader från Försäkringskassan och statlig ersättning för merkostnader kopplat till covid-19.

Verksamhetens kostnader översteg budget med 161 miljoner kronor, 1,3 procent. Störst är avvikelsen för personalkostnader, sjuklönekostnader och övertidsersättning, som överskred budget med 194 miljoner kronor, motsvarande 1,7 procent. Ökningen av personalrelaterade kostnader är i stor utsträckning en effekt av den pågående pandemin. Lokal och fastighetskostnader överstiger budget med 47 miljoner kronor, 4,5 procent på grund av delvis icke-budgeterade hyror för tomställda lokaler och dubbelhyror med anledning av FHS samt hyra av infektionstält inom primärvården.

Investeringar

Årets utgifter, exklusive strategiska utrustningsinvesteringar, uppgick till 203 miljoner kronor och understeg årets budget med 124 miljoner kronor. Upparbetningsgraden uppgick till 62,1 procent i förhållande till årets budget på 327 miljoner kronor, exklusive strategiska utrustningsinvesteringar. Avvikelsen beror främst på förseningar i planerade it-investeringar.

En hållbar regional utveckling Stockholms läns sjukvårdsområde	**Utfall 2020**	**Utfall 2019**	**Målvärde 2020**	**Måluppfyllelse**
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning	96 %	–	≥85 %	Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	75 %	81 %	≥73 %	Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	83 %	79 %	≥90 %	Uppfylls ej ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	3,7 %	2,20 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ●
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle	2,4 %	4,9	≤ 2	Uppfylls ej ●
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	92 %	92 %	≥ 80 %	Uppfylls ●
Andel som anger att de skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra	80 %	84 %	≥ 82 %	Uppfylls ej ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	1,6 %	–	Minska	Uppfylls ●

Ekonomiskt resultat Stockholms läns sjukvårdsområde

Mkr	**Utfall 2020**	**Budget 2020**	**Avvikelse**	**Avvikelse procent av omsättning**	**Utfall 2019**
Stockholms läns sjukvårdsområde	228,7	220,0	8,7	0,1 %	228,6

Digitalisering

Organisationens verksamhetsutveckling och digitalisering har accelererat snabbt under pandemin. Intresset för att ansluta sig till appen Alltid öppet ökade och vid årets slut använde 346 vårdenheter inom SLSO appen för videomöten, vilket kan jämföras med 94 enheter i december 2019.

Totalt genomfördes drygt 264 000 videomöten jämfört med 21 000 videomöten 2019. Under året har SLSO:s verksamheter också börjat använda funktionen chatt i hög grad, närmare 130 enheter i SLSO har börjat använda chatten vilket kan jämföras med de sju enheter som använde funktionen under 2019.

Karolinska Universitetssjukhuset

Nämnden är Region Stockholms universitetssjukhus med ansvar för nationell högspecialiserad vård och regionsjukvård, undantaget ögonsjukvård, rehabiliteringsmedicin och handkirurgi. Nämnden är vidare Region Stockholms specialiserade traumacentrum med ansvar för omhändertagande av svårt skadade patienter. Sjukvårdsuppdraget ska omfatta specialiserad och högspecialiserad vård och vara relaterat till sjukhusets forsknings- och utbildningsuppdrag.

Karolinska Universitetssjukhuset är enligt en ranking som publicerades i tidskriften Newsweek i början av mars det tionde mest framstående sjukhuset i världen. Rankingen omfattar sjukhus i 20 länder och bygger på en sammanvägning av medicinska resultat, patientrapporterad kvalitet/upplevelser och rekommendationer från läkare, annan vårdpersonal och chefer inom sjukvårdssektorn. 10 000-tals anställda inom sjukvården i de 20 utvalda länderna valdes ut för att svara på frågor on-line.

Under 2020 har Karolinska Universitetssjukhuset vårdat flest patienter och tagit flest tester i landet relaterat till covid-19-pandemin. Medarbetarna har haft ansträngda arbetsförhållanden med övertid och långa arbetspass. Trots det tuffa utgångsläget har Karolinska Universitetssjukhuset lyckats uppnå 106 procent av regionens vårdbeställaruppdrag, och uppnått cirka 90 procent, om covid-19-vården exkluderas. Till sin hjälp har personalen haft ett nytt informationsförsörjningsverktyg samt en förändrad styrning och organisation med mindre och effektivare administration. Under pandemin har nämnden också erhållit ett extrauppdrag av Region Stockholm, att upprätta ett Command Center för att ombesörja regionens behov av skyddsutrustning med avseende av covid-19.

Mål

Karolinska Universitetssjukhuset ska styra mot indikatorer kopplat till målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*. Tre indikatorer har inte gått att mäta på grund av att det inte har funnits tillgängligt utfall i samband med årsbokslutet. Av de sex indikatorer som har gått att mäta uppnådde ingen indikator sitt målvärde.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagningen. Indikatorn uppnåddes inte då den har påverkats av omfattningen av inflödet av patienter med misstänkt eller bekräftad covid-19. Ytterligare utmaningar som möjlighet till triagering i yttertält, tillgång och svarstid för akut covid-19-test samt varierande bemanning har haft en påverkan.

Nämnden uppnådde inte målvärdena för *Andelen patienter som väntat högst 30 dagar* och *Andelen patienter som fick tid för behandling inom 90 dagar*. Pandemin har påverkat utfallet av båda indikatorerna genom till exempel minskat remissinflöde och uteblivna patienter. Icke akut vård har framflyttats för att omfördela resurser till förmån för vård relaterad till pandemin.

Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner uppgick till 11,3 procent vilket är en minskning från föregående år då resultatet var 11,8 procent. Nämnden har en förhållandevis hög andel riskpatienter, i enlighet med sitt vårduppdrag, vilket innebär en utmaning att nå målvärdet. Strävan efter att minska förekomsten av vårdrelaterade infektioner måste balanseras mot exempelvis en allt för hög antibiotikaanvändning som medför andra patientsäkerhetsrisker.

Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle har inte kunnat mätas då ändamålsenliga systemstöd saknas. Generellt bedömer nämnden att en förbättring har skett de senaste åren, dock sannolikt ännu inte i nivå med målvärdet.

Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården har ett tangerat värde jämfört med 2019. Under 2020 får det anses att vara ett bra resultat eftersom covid-19-patienter uppvisar ungefär en fördubblad medelvårdtid.

Administrationens andel av kostnaderna

I jämförelse med utfallet 2019 har indikatorn *Administrationens andel av kostnaderna* sjunkit med 0,44 procent till två procent av dom totala kostnaderna. Förändringar i sjukhusets organisation och ledning har genomförts för att minska och effektivisera administrationen.

Vårdproduktion

Karolinska Universitetssjukhuset har under året lyckats hålla produktionen på en god nivå och inräknat den tunga och bemanningskrävande vården för covid-19 har de överträffat produktionsuppdraget. Karolinska Universitetssjukhuset är det sjukhus som vårdat flest patienter med covid-19 i hela riket. 2020 behandlades över 7 500 patienter och som mest dedikerades 50 procent av sjukhuset till covid-19-relaterad vård.

Tillgängligheten påverkades av pandemin och vård som kunnat anstå har skjutits fram. Nämnden har under året infört åtgärder för att minimera köbildning, förbättrat flöden och processer samt förbättrat styrningen nära vården.

En viktig del för att klara av årets utmaningar har varit att anpassa antalet anställda till uppdraget. En förutsättning för att möjliggöra en kapacitetsökning inom slutenvården var att öka antalet tillgängliga vårdplatser. Ett projekt med en harmonisering av arbetssätt och ökad användning av data och analys för att dimensionera slutenvården har genomförts av sjukhusets chefer inom omvårdnad. Resultatet av detta har varit att sjukhuset varje månad under 2020 har haft betydligt fler vårdplatser tillgängliga än motsvarande månad under 2019.

Ambitionen med att upprätthålla utomläns- och utlandsvården 2020 har inte infriats fullt ut på grund av covid-19-pandemin och därav införda regionala anvisningar med begränsat resande in i landet samt minimerad rörlighet av patienter inom landet.

Ekonomiskt resultat

Resultatet uppgick till 73 miljoner kronor och avviker därmed positivt med 20 miljoner kronor mot det budgeterade resultatet. Avvikelsen motsvarar 0,1 procent av omsättningen. I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt –653 miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas årets resultat positivt av de lägre kostnader som uppstått till följd av den vård som har behövt skjutas upp till nästkommande år på grund av covid-19.

Verksamhetens intäkter överstiger budget med 2 990 miljoner kronor, eller 13,6 procent i jämförelse med budget.

Intäkterna för produktion av vård understeg budget med –644 miljoner kronor. Minskningen berodde främst på minskad efterfrågan på utomläns- och utrikesvården till följd av covid-19. Detta kompenserades delvis genom en ökad vårdavtalsintäkt för beställaruppdraget inom Region Stockholm på grund av överproduktion.

Försäljningen av sjukvårdstjänster var högre än budget, 1 335 miljoner kronor, med anledning av masstesterna kopplat till covid-19 som genomförts inom nämndens laboratorieverksamhet. Erhållna bidrag har en stor positiv avvikelse, 1 634 miljoner kronor, som främst avser nämndens erhållna statsbidrag för merkostnader för covid-19. Övriga intäkter avviker positivt, 683 miljoner kronor, då nämnden fått kompensation för ökade sjuklönekostnader samt vidareförsäljning av skyddsutrustning inom Command Center.

Verksamhetskostnader översteg budget med 2 943 miljoner kronor, 13,9 procent. Avvikelsen är driven av covid-19 och större delen av kostnaderna har en matchande intäkt i form av olika ersättningar knutet till covid-19. Personalkostnaderna avviker negativt med –966 miljoner kronor, 8,6 procent, mot budget, varav inhyrd personal står för knappt en fjärdedel. Kostnaden för inhyrd personal var det dubbla mot vad som var budgeterat. Köpta sjukvårds- och verksamhetsknutna tjänster hade högre kostnader än budget främst på grund av samordning av masstestning och för att upprätthålla vårdproduktionen. Ytterligarare en avvikelse mot budget är materialkostnader, 1,5 miljarder kronor, vilket sammanfattningsvis beror på både masstestningen samt Command Centers stora lagerhållning och nedskrivning med cirka 700 miljoner kronor på grund av förändrat nettoförsäljningsvärde. Ombesörjning av Command Center har också inneburit ökade transportkostnader.

Investeringar

Årets utgifter exklusive strategiska utrustningsinvesteringar uppgick till 390 miljoner kronor och översteg årets budget med 15 miljoner kronor. Upparbetningsgraden uppgick till 104 procent i förhållande till årets budget på 375 miljoner kronor. I utfallet finns covid-19-relaterade investeringar som uppgår till 112 miljoner kronor. Nämnden har sökt och fått särskild ersättning för merparten av investeringarna. Årets utgifter inklusive strategiska utrustningsinvesteringar uppgick till 663 miljoner kronor.

En hållbar regional utveckling Karolinska Universitetssjukhuset	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning	54,2 %	56 %	≥78 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	63,5 %	49 %	≥73 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	62,6 %	73 %	≥90 %	Uppfylls ej ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	11,3 %	11,80 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ej ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen	N/A	92,4	Öka	–
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle	N/A	–	≤ 2	–
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	4,4	–	Minska	Uppfylls ej ●
Kostnad per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning[1)]	N/A	88 504 kr	Minska	–
Hög effektivitet i vården	N/A		≥ 60 %	–
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	2 %		Minska	Uppfylls ●

[1)] Uppgifter från SKR, sluten och öppenvård exkl. ytterfall

Ekonomiskt resultat Karolinska Universitetssjukhuset

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Karolinska Universitetssjukhuset	73,2	53,0	20,2	0,1 %	–1 866,6

Digitalisering

En tydlig framgångsfaktor för Karolinska Universitetssjukhuset har varit ett nytt digitalt informationsförsörjningsverktyg för att strukturera och snabbt ställa om för att hantera pandemin. Medicinsk teknik och it har förts samman i en organisation för att sjukhuset ska kunna vara ledande inom utvecklingen. Ökad användning av data och analys för att dimensionera slutenvården har genomförts. Resultatet av detta har varit att sjukhuset varje månad under 2020 har haft betydligt fler vårdplatser än föregående år. Utmaningarna framåt består av effektivisering av processer, inklusive automatisering/digitalisering, inklusive administrativa it-verktyg.

Trafiknämnden

Trafiknämnden ansvarar för kollektivtrafik på land och till sjöss, med undantag för den särskilda kollektivtrafiken som avser transporter för personer med funktionsvariationer. Trafiknämnden ansvarar för samordning i övergripande frågor av principiell karaktär mellan AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL, och Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB. Att trafiknämnden har ett helhetsperspektiv över, och tar helhetsansvar för, kollektivtrafiksystemet är avgörande för att fullmäktiges mål ska uppnås. I nämndens uppdrag ingår utbyggnad av nya tunnelbanan.

Väsentliga händelser som präglat året har varit kopplade till de åtgärder som behövt vidtas i kollektivtrafiken på grund av pandemin. Det största arbetet har lagts på att minska trängseln i trafiken och därmed undvika smittspridning. Avtal har omförhandlats och kommunikationskampanjer har genomförts för att uppmana resenärer att inte resa om de inte måste. Där risken för trängsel varit som störst, exempelvis resande till och från sjukhus och vissa avgångar i skärgårdstrafiken, har förstärkningsinsatser i form av extra trafik satts in. Biljettkontrollen har under pandemin fått justera sitt arbetsupplägg både för att observera trängsel samt för att bidra till biljettintäktssäkring.

Ett urval av andra händelser under året för kollektivtrafiken listas nedan:

- Trafikstart för det nya fordonet, C30, på tunnelbanans röda linje. Tio fordon är levererade vilket innebär att fem fullängdståg kan köras.
- Leverans och driftsättning av nya fordonet A35 till Tvärbanan.
- Uppgradering av tunnelbanefordonen, C20, är godkända för serieproduktion. Alla 271 vagnar ska vara moderniserade år 2023.
- Roslagsbanans nya Vallentunadepå har slutbesiktigats.
- Tvärbanans Kista- och Solnagren har kopplats ihop.
- Pendelbåtslinjen 83, den nya Vaxholmspendeln, startade och ska gå tur och retur mellan Vaxholm och Strömkajen.
- Ny version av SL-appen och webbplatsen SL.se har lanserats

Mål

Nämnden ansvarar för det nämndspecifika målet *Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem*, vilket innebär att nämnden ska styra mot och följa upp målet och dess indikatorer.
Tre indikatorer har inte gått att mäta på grund av covid-19. Av de tio indikatorer som har gått att mäta uppnådde sex indikatorer sina målvärden vilket innebär att målet uppnåddes för 2020.

Attraktiva resor

Andelen nöjda resenärer i allmän kollektivtrafik och i allmän skärgårdstrafik har över tid haft en stabil trend över indikatorns målvärde. I april 2020 fattade trafiknämnden beslut om att inte genomföra kundundersökningen om upplevd kvalitet på grund av pandemin, vilket gör att indikatorerna inte kunde följas upp.

För att ändå kunna få en uppfattning om trenden avseende nöjda resenärer följs utvecklingen via den mätning, Kollektivtrafikbarometern, som branschorganisationen Svensk kollektivtrafik genomför. Över tid visar båda mätningarna på samma trend, att den upplevda nöjdheten med kollektivtrafiken är fortsatt god.

Under året har en ny SL-app (iOS och Android) lanserats för att ge resenärerna tydligare och mer tillgänglig trafikinformation. Det är troligt att resultatet avspeglas i Kollektivtrafikbarometern då flera kvalitetsfaktorer inom området information betygsattes högre i december, såsom informationen inför resa och vid förändringar och störningar.

Trygga resor

Att känna sig trygg, i och på väg till och från, kollektivtrafiken är avgörande för att invånare i länet ska välja kollektivtrafiken framför bilen. Målet är extra utmanande då covid-19 har gjort att resenärerna känner en annan typ av otrygghet med att resa med kollektivtrafiken. Då kundundersökningen Upplevd kvalitet, där trygghet ingår, inte genomfördes under 2020 kunde indikatorerna under målet inte mätas för året.

Den upplevda tryggheten, mätt via Kollektivtrafikbarometern, har minskat markant sen februari. I mätningen upplever 61 procent av resenärerna att det är tryggt att resa med SL. Det finns en tydlig koppling mellan de som känner sig otrygga och de som är oroliga för smittan i kollektivtrafik.

Arbetet med insatser för att öka tryggheten under 2020 har till viss del påverkats av pandemin där försök med flexibla nattstopp och pilotförsök för att öka kvinnors trygghet inte har kunnat genomföras. Däremot har flertalet andra aktiviteter genomförts.

- En trygghetschat, som bidrar till ökad trygghet för resenärer oavsett trafikslag eller tid på dygnet, kopplad till Trygghetscentralen har lanserats.
- Fler kameror har satts upp på nya platser inom kollektivtrafiken.
- Samverkan har genomförts med kommuner och polis för att fokusera på särskilt utsatta individer och grupper.
- Samverkansavtal har tagits fram för att kunna arbeta tillsammans med organisationerna Stadsmissionen och Nattskiftet.
- Vidare har upphandling av trygghetsvärdar för särskilt utsatta individer/grupper såsom till exempel personer som lever i hemlöshet och områden genomförts.

Effektiva resor

Resandet har minskat drastiskt till följd av pandemin och de rekommendationer som Folkhälsomyndigheten utfärdat. Samtidigt som resenärerna uppmanas att inte resa har kollektivtrafiken körts enligt ordinarie tidtabeller för att minimera trängsel och smittspridning för de som måste åka kollektivt.

Det minskade resandet innebär att målen för påstigande, kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna och

kostnad per personkilometer inte har uppfyllts. Indikatorn, *tusentals påstigande en vanlig vardag*, uppvisade en 35-procentig minskning i jämförelse med föregående års utfall.

Hållbara resor

Att uppnå hållbara resor handlar mycket om att nå miljömålen i miljöprogram 2021. Det lägre utfallet år 2020 beror till stor del på pandemin. Användningen av förnybar energi är dock fortsatt hög. Nyare trafikavtal kräver 100 procent förnybar el, värme och kyla. Senaste bussavtalen som tecknades innan pandemin utbröt innehåller högre krav om energieffektivisering, såsom sparsam körning, ruttoptimering (till exempel körning till och från depå), innovativ teknik som elektrifiering och högre beläggningsgrad (antal passagerare i bussarna). Covid-19 innebär att tecknade avtal i viss mån har behövt anpassas i syfte att undvika trängsel. Hela bussflottan drivs sedan 2017 på förnybara drivmedel vilket uppmärksammades under året då trafikförvaltningen tilldelades regionens miljöpris.

Tillgänglig och sammanhållen region

Covid-19-pandemin har även påverkat tillgänglighetsarbetet men trots detta har målet uppnåtts. Arbetet med att utveckla kollektivtrafiken i Region Stockholm fortsätter, till exempel genom pågående dialog för en framtida kollektivtrafikförsörjning av Norra Djurgårdsstaden, utredning och planering för utbyggnad av Roslagsbanan till city och Spårväg Syd, pågående och planerad utbyggnad av tunnelbanan. Exempel på andra aktiviteter är utveckling av koncept för kollektivtrafik på landsbygden och sjötrafikutredning för en framtida sjötrafik.

Administrationens andel av kostnaderna

För trafikförvaltningen uppgick *Administrationens andel av kostnaderna* till 2,4 procent, jämfört med 2,3 procent 2019. Den mindre ökningen beror på att kostnaderna för köpta administrativa tjänster är högre jämfört med föregående år. Administrativa uppgifter som tidigare utfördes i egen regi började under 2020 istället att köpas in. För förvaltning för utbyggd tunnelbana var utfallet 10,8 procent, jämfört med 14,2 procent 2019. Minskningen berodde på att de administrativa kostnaderna inte ökade i samma takt som kostnaderna för kärnverksamheten.

Kollektivtrafik på land

Resandet minskade i och med covid-19-pandemin. De som inte behövt åka kollektivt uppmanades att inte resa och många arbetade hemifrån. Resan-

En hållbar regional utveckling trafiknämnden	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem				Uppfylls ●
Attraktiva resor				
Nöjda resenärer – allmän kollektivtrafik	N/A	80 %	≥ 78 %	–
Nöjda resenärer – särskild kollektivtrafik[1)]	90 %	86 %	≥ 86 %	Uppfylls ●
Nöjda resenärer – allmän skärgårdstrafik	N/A	96 %	≥ 96 %	–
Trygga resor				
Andel resenärer som känner sig trygga i allmän kollektivtrafik på land och med pendelbåtar	N/A	72%	≥ 79 %	–
Andel trygga resor – särskild kollektivtrafik[1)]	77 %	–	≥ 76 %	Uppfylls ●
Effektiva resor				
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken	5,14 kr	3,30 kr	≤ 3,35 kr	Uppfylls ej ●
Tusentals påstigande en vanlig vardag	1 859	2 851	≥ 3 037	Uppfylls ej ●
Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna	47,5 %	–	≥ 51,5 %	Uppfylls ej ●
Hållbara resor				
Uppfyllnad av miljömål i miljöprogram	33 %	–	≥ 80 %	Uppfylls ej ●
Uppfyllnad av miljömål i trafikförsörjningsprogrammet	57 %	–	≥ 58 %	Uppfylls ●
Andel förnybar energi i kollektivtrafiken	93 %	91 %	≥ 93 %	Uppfylls ●
Tillgänglig och sammanhållen region				
Fullt tillgänglig linje eller bytespunkt (exkl. båttrafik)	80 %	–	≥ 80 %	Uppfylls ●
Kollektivtrafikens restid mellan regionala stadskärnor och Arlanda flygplats ska vara konkurrenskraftig med bilens restid (RUFS), andel av de regionala stadskärnorna som har en restidskvot under 1,5	57 %	–	≥ 50 %	Uppfylls ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna				
Trafikförvaltningen	2,4 %	2,3 %	Minska	Uppfylls ej ●
Förvaltning för utbyggd tunnelbana	10,8 %	14,2 %	Minska	Uppfylls ●

[1)] Färdtjänstnämnden har ansvar för indikatorn. Indikatorn redovisas i tabellen för att ge en överblick över de indikatorer som ingår under det nämndspecifika målet Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem.

det för året blev 35 procent lägre och alla trafikslag påverkades. Efter att januari och februari legat på normal nivå rasade resandet i mars då den första covid-19-vågen drog in. Under april nådde resandet en botten med rekommendationer om hemmajobb och undvikande av kollektivtrafiken, varefter resenärerna successivt kom tillbaka fram till månadsskiftet oktober–november då resandet återigen föll som en konsekvens av andra vågen och tidigare rekommendationer återinfördes.

Antalet påstigande i kollektivtrafiken på vatten minskade med 46 procent jämfört med föregående år. Rådande restriktioner betyder att färre resenärer kunde tas ombord för att begränsa trängsel och minska smittspridning.

För landtrafiken var det tunnelbanan som hade störst minskning i antal påstigande med en nedgång på 40 procent. Följt av lokalbana, pendeltåg och till sist busstrafiken som hade den minsta nedgången på 31 procent.

Ekonomiskt resultat

Trafiknämndens resultat uppgick till –1 096 miljoner kronor, vilket är –1 500 miljoner kronor lägre än budgeterat resultat. Avvikelsen mot budgeterat resultat motsvarar 4,4 procent av omsättningen och förklaras främst av lägre biljettintäkter till följd av färre resenärer. Regionfullmäktige har beslutat att trafiknämnden får undanta de negativa ekonomiska konsekvenserna av covid-19 vid uppföljning av sitt resultatkrav, vilket innebär att nämnden uppnådde sitt resultatkrav.

Till följd av rekommendationerna att Stockholmsregionens invånare ska vara restriktiva med resandet minskade biljettintäkterna med –3 871 miljoner kronor jämfört med budget. Trafiknämnden ansökte och beviljades statsbidrag för förlorade biljettintäkter. Bidraget uppgick till 1 332 miljoner kronor och täcker därmed endast cirka en tredjedel av de uteblivna intäkterna. Anledningen till att bidraget bara delvis täcker upp för de minskade biljettintäkterna är att staten endast kompenserar för perioden mars–juni.

I årets resultat ingår en realisationsvinst från försäljning av fastigheten kopplad till Hornsbergs bussdepå. Nettovinsten från försäljningen uppgick till 422 miljoner kronor. Kostnaderna för drift och underhåll översteg budget där största delen beror på saneringskostnader för Hornsbergs bussdepå kopplat till fastighetsförsäljningen.

Kostnaderna för köpt trafik understeg budget med 608 miljoner kronor. För att bidra till minskad smittspridning skedde påstigning i mittsektionen av bussarna. Totalt 50 000 extra avgångar har satts in i busstrafiken samtidigt har fler långa tåg körts i spårtrafiken. Som en följd av att resenärerna haft utmaningar att validera sina biljetter på bussar och lokalbanor har trafikentreprenörerna erhållit ersättning baserat på antal verifierade betalande påstigande, VBP, föregående år för VBP-avtal[19]. Trafikslagen hade lägre kostnader till följd av en lägre

Resande kollektivtrafik

Totalt tusental	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse budget	Utfall 2019	Förändring %
Kollektivtrafik på land. Påstigande*	1 859	3 037	–39 %	2 851	–35 %
Kollektivtrafik på vatten. Passagerare**	3 168	6 463	–51 %	5 859	–46 %

* AB Storstockholms Lokaltrafik redovisar ett genomsnittligt antal påstigande en vardag.
** Innefattar skärgårdstrafik och pendelbåtslinjer.

Ekonomiskt resultat trafiknämnden*

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget	Avvikelse i procent	Bokslut 2019
Biljettintäkter	5 437	9 308	–3 871	–41,6 %	8 811
Anslag	9 804	9 804	0	0,0 %	9 491
Övriga intäkter	5 914	3 962	1 952	49,3 %	4 179
Summa verksamhetens intäkter	**21 155**	**23 074**	**–1 919**	**–8,3 %**	**22 480**
Personalkostnader och inhyrd personal	–955	–1 011	56	–5,6 %	–947
Köpt trafik	–13 718	–14 326	608	–4,2 %	–13 522
Övriga kostnader	–3 734	–3 368	–367	10,9 %	–3 604
Summa verksamhetens kostnader	**–18 407**	**–18 705**	**298**	**–1,6 %**	**–18 073**
Avskrivningar	–3 316	–3 462	146	–4,2 %	–3 249
Verksamhetens resultat	**–568**	**907**	**–1 475**		**1 159**
Finansiella intäkter	58	56	2	4,1 %	63
Finansiella kostnader	–586	–558	–28	4,9 %	–610
Resultat	**–1 096**	**404**	**–1 500**		**611**

*Trafiknämnden innefattar trafikförvaltningen, AB Storstockholms Lokaltrafik, Waxholms Ångfartygs AB.

19 VBP-avtal är trafikavtal där entreprenören får ersättning för varje verifierad betalande påstigande.

indexutveckling i avtalen samt att budget för ersättningstrafik inte behövde användas.

Saneringskostnader för Hornsbergs bussdepå, vilka var kopplade till fastighetsförsäljningen, gjorde att övriga kostnader översteg budget. En annan anledning var utrangeringar av anläggningar, bland annat för upprustningen av Roslagsbanan, som kostnadsförts under året.

Antalet helårsarbeten uppgick till 965, vilket är 27 helårsarbeten färre än budget men jämfört med föregående år har trafiknämnden ökat med 50 helårsarbeten. Trafikförvaltningen gör en konsultväxling där beställarkompetensen stärks genom att anställa egen personal. Samtidigt bygger förvaltning för utbyggd tunnelbana upp sin organisation då projekten successivt går in i upphandlingsfaser och byggstarter.

Investeringar

Trafiknämnden ansvarar för regionens kollektivtrafikinvesteringar, exklusive investeringar i färdtjänsten. Nämndens investeringsbudget för året var 10 256 miljoner kronor, varav 7 508 miljoner kronor avsåg trafikinvesteringar och 2 748 miljoner kronor utbyggnad av tunnelbanan. Årets utgifter uppgick till 8 102 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 79 procent i förhållande till budget. Av årets utgifter avsåg 680 miljoner kronor medfinansiering från stat och kommuner. Avvikelsen i jämförelse med budget var 2 154 miljoner kronor och beror främst på förskjutning av tidplanerna för de större investeringarna. Avvikelsen beror främst på att en del större investeringar har senarelagts och som tillsammans utgör merparten av avvikelsen: i program Röda linjens uppgradering har fordon inte levererats enligt plan på grund av kvalitetsproblem. I Tunnelbana till Nacka och Söderort överklagades arbetstunneln vid Kungsträdgården efter tilldelning. I Tunnelbana till Barkarby skedde tilldelningen senare än vad som var planerat. I Utbyte rulltrappor har det varit svårt att finna en lämplig leverantör, där anbud dragits tillbaka och en överprövning gjorts till förvaltningsrätten.

Tabellen redovisar större investeringsprojekt inom trafiknämnden, som har en totalbudget för investeringsprojektens samtliga år som överstiger 300 miljoner kronor.

Tunnelbana till Nacka och Söderort

Med miljödom och detaljplaner på plats för både Nacka och Stockholms stad samt en järnvägsplan som vunnit laga kraft har projektet under 2020 gått in i en fas för produktion. Arbete har även pågått med uppföljning kopplat till

Kollektivtrafikinvesteringar i urval

Mkr	Status	Utfall 2020	Budget 2020	Budget avvikelse	Total ack utfall	Total prognos	Total budget	Total upparb. grad (%)	Färdigställande (år)
Tunnelbana Fridhemsplan – Älvsjö	Pågående	23	43	20	23	14 428	14 266	0 %	2035
Tunnelbana till Nacka och söderort	Pågående	1 042	1 430	388	3 152	24 214	13 654	23 %	2030
Program Röda linjens uppgradering	Pågående	627	1 514	888	6 111	10 710	10 710	57 %	2026
Program Roslagsbanans utbyggnad	Pågående	979	710	–269	8 076	10 450	9 644	84 %	2026
Program Tvärbana Norr Solnagrenen	Pågående	47	29	–18	5 516	5 576	5 541	100 %	2022
Program Tvärbana Norr Kistagrenen	Pågående	1 104	986	–118	2 274	4 937	4 936	46 %	2023
Depå nya tunnelbanan	Pågående	242	252	10	628	4 380	4 530	14 %	2028
Tunnelbana till Arenastaden	Pågående	302	252	–51	1 183	6 333	4 214	28 %	2028
Program Bussdepåer	Pågående	359	368	9	3 218	3 910	4 048	79 %	2025
Tunnelbana till Barkarby	Pågående	393	683	290	1 195	5 842	3 249	37 %	2026
Bussterminal Slussen	Pågående	541	373	–169	1 638	3 388	2 618	63 %	2025
Fordon nya tunnelbanan	Pågående	3	3	–1	10	2 712	2 389	0 %	2024
Program Saltsjöbanan	Pågående	35	39	4	1 363	1 835	1 835	74 %	2026
Utbyte av hissar och rulltrappor	Pågående	21	167	146	686	1 500	1 500	46 %	2025
C20 - uppgradering	Pågående	62	379	317	508	1 453	1 453	35 %	2023
Station Södra Hagalund	Pågående	82	87	5	225	1 384	1 282	18 %	2028
Saltsjöbanan och entréer vid Slussen	Pågående	56	39	–17	67	1 014	1 026	7 %	2026
Utbyggnad av Älvsjö depå	Pågående	41	51	11	67	865	865	8 %	2025
Rissne Tunnelbanedepå	Pågående	28	107	79	37	632	632	6 %	2025
Anpassning trafiksystem bef. tunnelbana	Pågående	–3	17	20	8	588	559	1 %	2026
Program Slussen	Pågående	6	40	34	383	439	439	87 %	2023
Lågfrekvent underhåll Pendeltåg X60	Pågående	36	27	–8	450	443	449	100 %	2026
SL Lås	Pågående	22	46	23	336	401	401	84 %	2022
Förstärkning innertak Fridhemsplan	Pågående	40	70	30	309	315	346	89 %	2021
Program Spårväg City	Avslutad	54	77	23	2 946	2 946	2 932	100 %	2020

miljödomens villkor samt att i avtalsarbetet säkra markåtkomst för arbetstunnlarna. Förfrågningsunderlag för utbyggnadens stora Berg- och anläggningsentreprenader har under året skickats ut för anbudsräkning. Berg- och anläggningskontrakt tilldelades under hösten men överklagades. Sedan halvårsskiftet har produktionen kommit igång för sju av projektets åtta arbetstunnlar. Upphandling för entreprenaden av den åttonde arbetstunneln, vid Kungsträdgården, överklagades efter tilldelning och avbröts i juni 2020. Då upphandlingen kommer att göras om är detta också huvudanledningen till att årets utfall understeg budget med 388 miljoner kronor, då entreprenadstarten har senarelagts till början av 2021.

Under hösten 2019 genomfördes en översyn av kostnad och tid för utbyggnadsprojekten. De nya bedömningarna visar ett överskridande av kostnadsramen för utbyggnaden av tunnelbanan. Huvuddelen av kostnadsökningen beror på skärpta nationella krav för främst miljö och säkerhet. Byggtiden bedöms nu till åtta år för tunnelbanan till Arenastaden och Barkarby och tio år för tunnelbana till Nacka och Söderort. En dialog pågår mellan parterna om hur finansieringen av kostnadsökningen ska lösas.

Program Röda linjens uppgradering

Det första C30-tåget togs i drift i oktober 2020 och under året har tolv fordon överlämnats till entreprenören MTR. De första testerna för it-systemet för C30-fordonet har startat. För Nybodadepån har detaljprojektering upphandlats och påbörjats och delar av Norsborgsdepån har tagits i bruk. Årets utfall understiger budget med 888 miljoner kronor, vilket huvudsakligen beror på försenade fordonsleveranser. Avtalsförhandling med leverantören har resulterat i en ny leveransplan.

Program Roslagsbanans utbyggnad

Dubbelspårsutbyggnaden tillsammans med nya fordon, modell X15p, och en ny depå i Molnby betyder för resenären tätare och mindre störningskänslig trafik. Byggnationen av Vallentunadepån har fortsatt i stort sett enligt plan. Leverans av komponenter och utrustning, och därmed färdigställandet av depån, har försenats enstaka veckor till följd av covid-19-pandemin. Leverans av det första fordonet skedde i slutet av oktober 2020. I augusti startade dubbelspårstrafiken på ny bro för planskildhet som ersättning för Båthamnsvägens plankorsning i Åkersberga. Arbeten med dubbelspår har skett mellan Täby kyrkby-Kragstalund. Trafikstart skedde enligt reviderad tidplan den 20 december 2020 samordnat med arbeten på sträckan Vallentuna-Kårsta.

Totalprognosen på 10 450 miljoner kronor överstiger totalbudgeten för 2020 med 806 miljoner kronor. I samband med beslut om investeringsbudget 2021 godkändes ett förnyat genomförandebeslut av regionfullmäktige.

Program Tvärbana Norr Kistagrenen

Tvärbanans förgrening vid Ulvsunda mot Kista färdigställdes enligt plan under sommaren. Spåranläggningen till Bromma flygplats är färdigställd, men den planerade trafikstarten i december har blivit framskjuten på grund av sena tekniska problem samt kvarvarande kontraktsfrågor. För att spårvagnarna ska kunna köra med resenärer behövs ett avtal med Swedavia, som ansvarar för Bromma flygplats. Tilldelningen av totalentreprenaden på sträckan Bromma flygplats-Helenelund överprövades men Kammarrätten fann tilldelningen giltig. Detta har orsakat en försening på 12 månader för sträckan mot Helenelund. Tio spårvagnar av typ A35 har levererats under året.

Tunnelbana till Arenastaden, inklusive Station Hagalund[20]

Detaljplaner har vunnit laga kraft för både Solna och Stockholm under 2020, där järnvägsplanen fastställdes i december efter ett antal överklagandeprocesser som medförde prövning hos regeringen. Arbetstunnlarna produktionsstartades under 2020 i Hagalund och i Hagastaden och arbete pågår med bland annat tunneldrivning, markarbeten och spontning. Under året 2020 har också arbete pågått med upphandlingen av de stora entreprenaderna Arenastaden – station Södra Hagalund och Hagastaden. För Arenastaden – station Södra Hagalund har förfrågningsunderlag för berg- och anläggningsentreprenad skickats ut för anbudsräkning. För entreprenaden i Hagastaden har anbud inkommit under hösten varefter utvärdering pågått. Under sommaren har även nya växlar anlagts i Åkeshov för att förbättra robustheten på Grön linje inför de förändringar som görs i Odenplan i anslutning till Gul linje. Årets utfall översteg budget med 46 miljoner kronor, vilket berodde på att anbuden för arbetstunnlarna var högre än de kalkyler som låg till grund för budget.

Tunnelbana till Barkarby

Alla nödvändiga mark- och bygglov är sökta och arbete med dessa har pågått under året. Alla bygglov är erhållna men för biljetthallarna inväntas fortfarande startbesked. Nödvändiga detaljplaner har vunnit laga kraft först under juni månad vilket gjort vissa bygglov tidskritiska. Två arbetstunnlar har varit i full produktion under första halvåret. Dom färdigställdes under vår och sommar och har under slutet av året besiktigats och slutreglerats. Berg- och anläggningsentreprenad för Järfällatunneln har tilldelats och produktion påbörjades under vår/sommar. Årets utfall understeg budget med 290 miljoner kronor vilket främst berodde på att tilldelningen av Järfällatunneln skedde vid en senare tidpunkt än planerat, vilket medförde att utgifter senarelades till 2021. Anbudet för Järfällatunneln var dessutom lägre än de kalkyler som låg till grund för budget.

Bussterminal Slussen

Stockholms stads bergarbeten för bussterminalen i Katarinaberget har pågått under året. I projektet ingår att kontinuerligt leverera ersättningstrafik. Årets utfall överstiger budget med 169 miljoner kronor. Avvikelsen beror på större delbetalningar till Stockholms stad i samband med byggnation av ny Bussterminal vid Slussen än budgeterat.

[20] Station Hagalund redovisas som ett separat investeringsobjekt i budget för 2018 och 2019, men arbetet utförs och redovisas inom samma projekt som Tunnelbana till Arenastaden.

Totalprognosen överstiger totalbudget med 770 miljoner kronor. Avvikelsen beror till största delen på ökade byggherreomkostnader och entreprenadkostnader där Stockholms stad är byggherre. Trafiknämndens kostnader för projektledning och ersättningstrafik ökar som en effekt av detta. Ett förnyat genomförandebeslut togs i regionfullmäktige under hösten med en total investeringsutgift på 3 388 miljoner kronor.

Utbyte av hissar och rulltrappor i egenägda stationer

Upphandlingar för byten av kvarvarande hissar, rulltrappor och rullramper till egenägda stationer har pågått under året. Det har förekommit svårigheter att finna leverantörer för att utföra planerade utbyten. Tilldelning av rulltrappor och rullramper är senarelagt på grund av överprövning av upphandlingen. Upphandlingsunderlag för hissar har publicerats och anbud väntas inkomma i början av 2021.

C20-uppgradering

C20-uppgraderingen förser tunnelbanesystemet med uppgraderade fordon. Under året har fyra prototyper färdigställts och C20-fordonet är godkänt för serieproduktion. Produktion av fordon har påbörjats och under slutet av året togs det första fordonet i drift. En förskjutning i entreprenörens tid- och produktionsplan har medfört en försening på tolv månader.

Rissne tunnelbanedepå

Vid ombyggnaden av Rissne tunnelbanedepå har systemhandlingar färdigställts och detaljprojektering påbörjats. Den lägre upparbetningsgraden beror på att planeringsfasen tagit längre tid än beräknat då en ny upphandling av projektör av kommande bygghandlingar behöft genomföras. Det har även resulterat i en tidsförskjutning på sex månader.

Program Spårväg City

Efter en etappvis byggnation har AGA-depån färdigställts, tre år efter den ursprungliga planen då omprioriteringar av investeringsmedel skett under programmets genomförandetid. Under året har också de återstående två fordonen A35B levererats och tagits i bruk.

Digitalisering

Under året har tunnelsprängningar samt besiktningar kopplats till ett nytt it-verktyg, vilket ger nya möjligheter. Automatiserad granskning av leveranser ersätter tidigare stickprov. Automatiseringen sparar tid och höjer kvaliteten. System för uppföljning av miljödata ersatte under året en temporär it-lösning. Systemstödet underlättar arbetet med att mäta bland annat grundvatten. Även automatisk inrapportering från vissa mätpunkter finns. Under våren var det stora problem att nå it-tjänster som finns på trafikförvaltningen. Orsaken var förändringar i nätverket för att skapa kapacitet i vården.

Färdtjänstnämnden

Färdtjänstnämnden ansvarar för särskilt anordnade transporter för personer med funktionsvariationer enligt lagen om färdtjänst, gällande avtal mellan Region Stockholm och länets kommuner samt lagen om kollektivtrafik avseende färdtjänstresor. All trafik utförs av trafikentreprenörer som upphandlats i konkurrens.

Mål

Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem

Färdtjänstnämnden ansvarar för indikatorerna om nöjda resenärer och trygga resor, vilka båda uppfylldes för 2020. Nöjda resenärer hade ett utfall på 90 procent. Att utfallet är så pass högt är sannolikt en konsekvens av covid-19 som inneburit borttagande av samplanering samt att tidspassningen ökat markant med anledning av ett kraftigt minskat resande inom taxibranschen som bidrar till en ökad tillgång på fordon.

Kärnverksamhet ska prioriteras

Administrationens andel av kostnaderna följs inte upp inom färdtjänstnämnden utan ingår i trafiknämndens indikator, eftersom personalen är anställd inom trafikförvaltningen.

Resande

Antalet resenärer med tillstånd för färdtjänst uppgick till 64 968, vilket var en minskning med minus fyra procent jämfört med föregående år.

En hållbar regional utveckling färdtjänstnämnden	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem				
Nöjda resenärer – särskild kollektivtrafik	90 %	86 %	≥ 86 %	Uppfylls ●
Andel trygga resor – särskild kollektivtrafik	77 %	–	≥ 76 %	Uppfylls ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	N/A	–	Minska	

Resande särskild kollektivtrafik

Totalt tusental	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse budget	Utfall 2019	Förändring %
Särskild kollektivtrafik. Antal resor*	2 809	4 140	–32,1 %	3 968	–29,2 %

* Innefattar färdtjänstresor, sjuk- och tjänsteresor.

Antalet resande inom särskild kollektivtrafik minskade med 29 procent jämfört med 2019. Minskningen kommer som en naturlig del då Folkhälsomyndigheten uppmanat personer som tillhör riskgrupper eller är över 70 år att undvika att träffa andra människor. Antalet resor med rullstolstaxi minskade med 40 procent. Antalet sjukresor minskade med 13 procent och hade därmed inte en lika kraftig nedgång som övrigt resande med färdtjänst.

Ekonomiskt resultat

Färdtjänstnämndens resultat uppgick till 377 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse jämfört med det budgeterade nollresultatet. Avvikelsen förklaras främst av lägre kostnader för köpt trafik i förhållande till budget, vilket är en följd av ett lägre resande.

Färdtjänstnämndens leverantörer har under året bistått med ambulanstransporter, test i hemmet av invånare inom Region Stockholm samt transporter av vårdpersonal.

Investeringar

Investeringen i ett nytt systemstöd för färdtjänstverksamheten har under året upparbetats med 32 miljoner kronor. Leveransgodkännande har lämnats av första etappen för det nya tillståndssystemet. Vidareutveckling av en kundservicemodul till det nya tillståndssystemet har beställts under hösten.

Digitalisering

I februari lanserades appen som gör det möjligt för resenären att själv boka sin resa i mobiltelefonen. Färdtjänstnämnden har arbetat med projekt nytt gemensamt tillståndssystem som kommer möjliggöra effektivare och mer rättssäker hantering av tillståndshandläggning. Det kommer finnas förutsättningar för att hantera ansökningar och kundärenden digitalt. Det innebär även att det skapas förutsättningar för att resenären själv skall kunna påbörja en digital ansökan av färdtjänsttillstånd och ha möjlighet till en direkt dialog med handläggare samt kunna följa handläggningsprocessen digitalt.

Tillväxt- och regionplanenämnden

Tillväxt- och regionplanenämnden ansvarar för regional fysisk planering och regional tillväxt, vilket inkluderar trafikplanering kopplad till regionutvecklingsuppdraget: förutom kollektivtrafik, regionalt utvecklingsansvar för samhällsbyggnad, infrastruktur och transporter, förutom länsplanen, samt näringslivsutveckling, strategisk kompetensförsörjning och arbetsmarknadsutveckling avseende de delar som inte ligger under andra nämnder samt landsbygd och skärgård.

Under året har tillväxt- och regionplanenämndens resurser till stor del fokuserats på insatser som motverkar pandemins effekter på näringsliv och arbetsmarknad. En framtidsanalys har genomförts med anledning av pandemin och rapporten, TRN 2020–0148, presenterades för nämnden i december.

Mål

Nämnden ansvarar för det nämndspecifika målet *Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt*, vilket innebär att nämnden ska styra mot och följa upp målet och dess indikatorer. Sex indikatorer har inte gått att mäta. Av de sju indikatorer som har gått att mäta uppnådde en indikator sitt målvärde. Det har inte gått att bedöma om målet uppnåddes för 2020 då för få indikatorer har gått att mäta.

En regionplanering i framkant

Från och med 2019 har tillväxt- och regionplanenämnden fått det utökade uppdraget att ansvara för trafikplanering kopplat till det regionala utvecklingsuppdraget med undantag för kollektivtrafik. Arbetet med regional fysisk planering är ett långsiktigt arbete och påverkas inte direkt av pandemin, men visar på vikten av en robust och resilient regional fysisk planering i överensstämmelse med vision, mål och ambitioner i Regionalutvecklingsplan för Stockholmsregionen RUFS 2050. Under året har en modell implementerats som synliggör genomförandet av de regionala prioriteringarna i RUFS 2050, vilket är en förutsättning för måluppfyllelse. En ny mötesarena, Forum för regionplanering, har etablerats för att ytterligare stärka samverkan med länets kommuner. Indikatorn *Kommunala planers överensstämmelse med plankartan i RUFS* har ett utfall på 79 procent jämfört mot målet på 80 procent. Eftersom inga nya kommunala översiktsplaner har fastställts under 2020 i länets kommuner är värdet oförändrat jämfört med föregående år.

Hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

Under året har omprioriteringar genomförts med anledning av pandemins effekter på näringsliv och tillväxt i Stockholmsregionen. Projektstöd motsvarande fem miljoner kronor har delats ut ur det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget till nio projekt vars ansökningar bedömts svara mot näringslivets utmaningar med anledning av pandemin. Vad gäller projektstöd ur anslaget för Regionala tillväxtåtgärder har nära 12 miljoner kronor tilldelats 14 projekt som prioriterats, även där baserat på ansökningarna som bedömts bidra till att motverka pandemins effekter på näringsliv och tillväxt i Stockholmsregionen.

Tillväxtverket har i dialog med förvaltningen, regionala aktörer och strukturfondspartnerskapet genomfört

Ekonomiskt resultat färdtjänstnämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Färdtjänstnämnden	376,6	0,0	376,6	20,6 %	107,7

en utlysning inom den europeiska regionala utvecklingsfonden, ERUF, för projekt som kan ge stöd till små och medelstora företag. Utlysningen skedde inom EU-kommissionens initiativ att använda resterande strukturfondsmedel till projekt som kan bidra till att motverka pandemins effekter. Indikatorn *Antal nystartade företag per 1 000 invånare* baseras på utfallet 2019 och uppgick till 13,7 stycken, vilket är under målet på 18 nystartade företag men högre än rikets medelvärde som ligger på 10,7 startade företag per 1000 invånare.

I april 2020 fick Region Stockholm regeringens erbjudande att ta fram underlag för det regionala strukturfondsprogrammet för Stockholms län inför programperioden 2021–2027 inom ramen för den europeiska regionalfonden, ERUF. Förslaget till regionalt strukturfondsprogram skickades ut på remiss till länets kommuner och regionala aktörer och beslutades av regionfullmäktige i december.

Stockholmsregionen har en väl utbyggd bredbandsinfrastruktur men stora skillnader finns mellan länets tätbebyggda och glesbebyggda områden vad gäller tillgången till snabbt bredband (100 Mbit/s eller mer). Indikatorn *"Tillgång till uppkoppling om 100 Mbit per sekund för arbetsställen"* har uppfyllts och drygt 94 procent av hushållen och 92 procent av arbetsställena i regionen hade tillgång till snabbt bredband 2019.

Ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen

I november 2020 lanserade Region Stockholm Kompetensarena Stockholm som är en regional plattform för dialog och samverkan med ett stort antal aktörer inom kompetensförsörjning. Som en del av arenan planeras uppstart av Stockholmregionens kompetensråd

En hållbar regional utveckling tillväxt- och regionplanenämnden	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt				–
En regionplanering i framkant				
Kommunala planers överensstämmelse med plankartan i RUFS	79 %	79 %	≥ 80 %	Uppfylls ej ●
Tillkommande bebyggelse i Stockholmsregionens relativt sett mest tillgängliga lägen (RUFS)	N/A	–	≥ 95 %	–
Utsläpp av växthusgaser från Stockholmsregionen i ton CO_2 per capita (RUFS)	N/A	–	≤ 2,6	–
Hållbar regional tillväxt och attraktionskraft				
Antal nystartade företag per 1 000 invånare	141)	–	≥ 18	Uppfylls ej ●
Privata och offentliga investeringar i forskning och utveckling (FoU) som andel av BNP	3,4 %[1)]	–	≥ 4,5 %	Uppfylls ej ●
Andelen sysselsatta inom kunskapsintensiva yrken (RUFS)	N/A	–	≥ 50 %	–
Tillgången till uppkoppling om 100 Mbit per sekund för arbetsställen (RUFS)	92 %[1)]	–	≥ 90 %	Uppfylls ●
Ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen				
Andel av samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen	N/A	–	≥ 75 %	–
Andel gymnasieelever som slutfört gymnasieutbildning med examen inom tre år (RUFS)	74,5 %[1)]	–	≥ 80 %	Uppfylls ej ●
Gap i andel förvärvsarbetande mellan inrikes- och utrikes födda (RUFS)	N/A	–	≤ 17,5 %	–
Bidra till att nå RUFS mål om ökat bostadsbyggande och skapande av attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen				
Andel samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att öka bostadsbyggandet och skapar attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen	N/A	–	≥ 75 %	–
Antal årligen färdigställda bostäder (RUFS)	16 700[1)]	–	≥ 22 000	Uppfylls ej ●
Andel invånare som anger att otryggheten påverkar livskvaliteten (RUFS)	10 %[2)]	–	≤ 18 %	Uppfylls ej ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	8,6 %	–	Minska	Uppfylls ej ●

[1)] Utfall avser 2019 då data för 2020 ej finns tillgängligt.

[2)] Frågeställningen har förändrats varför utfallet ej är jämförbart med målet.

Ekonomiskt resultat tillväxt- och regionplanenämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Tillväxt- och regionplanenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0 %	1,0

som samlar politik, offentliga aktörer och arbetsmarknadens parter med fokus på att mobilisera kring strategiska kompetensförsörjningsfrågor.

Indikatorn *Andel gymnasieelever som slutfört gymnasieutbildning med examen inom tre år* hade för läsåret 2011/12 ett utfall på 66,4 procent. För läsåret 2016/2017 var det 74,5 procent av gymnasieeleverna som inom tre år (2014/2015) fick en gymnasieexamen. Utvecklingen över tid visar en stadigt positiv trend men ligger fortfarande under målet på 80 procent. Skillnaden är stor mellan regionens kommuner där Värmdö kommun hade högst andel elever (85,1 procent) och Järfälla kommun hade lägst andel elever (51,5 procent) som inom tre år fick sin gymnasieexamen. Indikatorn baseras på utfall 2019 och kommer sannolikt påverkas 2020 med anledning av pandemin då gymnasieskolorna fick övergå till distansundervisning.

Bidra till att nå RUFS mål om ökat bostadsbyggande och skapande av attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen

Bostadsbyggandet sker på en marknad med många aktörer och olika drivkrafter. Kommunerna och staten skapar både ramar och förutsättningar för byggande, genom bland annat planering, lagstiftning och grundförutsättningar för finansiering. Arbetet med de regionala bostadssamtalen fortsätter som en central del i arbetet för måluppfyllelse. Under året har kunskapsunderlag kring länets bostadsmarknad tagits fram som stöd till regionens kommuner och bostadsaktörer och en dialog har förts i bygg-, bostads- och fastighetsbranschen för att diskutera pandemins effekter. Indikatorn *Antal årligen färdigställda bostäder* hade ett utfall på 16 700 bostäder 2019 varav cirka 1 600 utgjordes av ombyggnationer.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 8,6 procent vilket är högre jämfört med 2019 främst på grund av ökade hyreskostnader i samband med samlokaliseringen till Lindhagensområdet.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för tillväxt- och regionplanenämnden uppgick till noll miljoner kronor och är i nivå med det budgeterade resultatkravet.

Digitalisering

Ett tiotal konferenser har anordnats som webbinarier exempelvis Cykelseminarium, Forum för regionplanering, Elvägspresentationen, Cykelbokslut, Klimat kontrollstation och lanseringen av Kompetensarena Stockholm. Utöver dessa webbinarier anordnades i början av december den virtuella utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren som fick 2 500 besökare.

Kulturnämnden

Kulturnämnden leder Region Stockholms verksamhet inom kulturområdet. Nämnden ska främja kultur i Stockholmsregionen, ekonomiskt stödja organisationer i sitt kulturskapande och verka för kvalitet och mångfald inom kulturområdet. Arbetet bedrivs i samverkan med bland annat kommunerna. Nämnden driver arbetet med konstnärlig gestaltning och kulturell verksamhet i hälso- och sjukvården och ger Region Stockholms övriga nämnder anvisningar om åtgärder för inventering, vård och underhåll av Region Stockholms konstbestånd samt köper konst på uppdrag av andra nämnder. Kulturnämnden är även Region Stockholms arkivmyndighet. Region Stockholm är huvudfinansiär av Stockholms Konserthusstiftelse och kulturnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen och för att stiftelsens verksamhet följs upp och bedrivs enligt avtal.

De ändrade förutsättningarna för såväl kultursektorn som föreningslivet och folkbildningen som pandemin medfört har inneburit att kulturnämnden behövt ställa om sin planerade verksamhet. Tidigt tog nämnden därför beslut om att inte återkräva aktörer stöd för utebliven verksamhet.

Sedan 2017 har på Regionfullmäktiges uppdrag en process pågått om att inordna verksamheterna vid Stockholms läns museum inom nämndens förvaltning. I juni 2020 enades samtliga stiftande parter om att gå vidare med en avvecklingsansökan av stiftelsen till behörig myndighet.

Stockholm har potential att växa som en attraktiv filmregion i Europa och under 2020 har samarbetet med Stockholms stad i detta avseende intensifierats med målen att Stockholmsregionen ska upplevas som filmvänlig och att fler berättelser från regionen ska skildras. Kulturnämnden beslutade vid sitt junisammanträde att föreslå regionstyrelsen att föreslå fullmäktige att bilda ett regionägt bolag med uppdrag att stödja filmproduktion i länet. Beslut härom togs av fullmäktige i december.

Kulturnämnden har under året haft åtta uppdrag som har tilldelats av regionfullmäktige. Fyra av dessa uppdrag har under året avslutats. Bland de uppdrag som avslutas kan följande nämnas: Genomföra organisatorisk förändring av Stockholms läns museum och Kulturnämnden ska anta en regional biblioteksplan för år 2020–2023. Övriga fyra uppdrag pågår enligt plan.

Mål

Nämnden ansvarar för det nämndspecifika målet *Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet*, vilket innebär att nämnden ska styra mot och följa upp målet och dess indikatorer. Två indikatorer har inte gått att mäta på grund av covid-19. Av de fyra indikatorer som har gått att mäta uppnådde två indikatorer sina målvärden vilket innebär att målet uppnåddes delvis för 2020.

Kulturupplevelser tillgängliga för regionens invånare genom strategisk samordning och stödgivning

Indikatorn *Andel kommuner som anser att Region Stockholm bidrar med kulturupplevelser för länets invånare* har inte nått till målvärdet 80 procent. Av 26 kommuner svarade 20 på utvärderingen. Av dessa angav 19 att de ansåg i mycket hög grad (instämmer helt) eller (instämmer), en svarande angav ett varken eller.

För indikatorn *Andel kulturaktörer som anser att Region Stockholm bidrar med kulturupplevelser till länets invånare* finns inget utfall för året då planerad enkätundersökning inte genomfördes i samband det inställda mötet Stockholmstinget.

Möten med konstnärliga uttryck berikar regionens invånare

Satsningen på konsten i Region Stockholms fastighetsinvesteringar pågår med viss förskjutning i tid på grund av pandemin. Indikatorn *Andel av fastighetsinvesteringar i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning* uppgick till 0,6 procent och nådde inte upp till målvärdet på 1,5 procent.

Bildning i en växande region

För indikatorn *Andel studieförbund och folkhögskolor som anser att Region Stockholm på ett tydligt sätt strategiskt samordnar folkbildningen i Stockholmsregionen* finns inget utfall för året då den planerade enkätundersökningen inte genomfördes.

Andel kunder som använder regionarkivets digitala tjänster för ökad kunskap och information har ett utfall på 83 procent och har uppnått målvärdet på tio procent. Den huvudsakliga e-tjänsten som riktar sig till vårdverksamheter och allmänheten är beställning av allmän handling ur arkiven. Denna tjänst utvecklas kontinuerligt för att bli så tillgänglig som möjligt och under året har arbetet resulterat i att andelen digitala beställningar ökat med 16 procentenheter jämfört med 2019.

Delaktighet i kultur- och föreningsliv för en hållbar region

Andel ungdomsorganisationer som anser att Region Stockholm på ett tydligt sätt samordnar föreningslivet i Stockholmsregionen har ett utfall på 100 procent och har uppnått målvärdet på 75 procent. Genom stödgivning till föreningslivet bidrar kulturförvaltningen till att skapa förutsättningar för invånarnas delaktighet i regionen.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 5,1 procent per sista december 2020 och har därmed minskat i jämförelse med föregående år. De administrativa kostnaderna har ökat men inte i samma takt som de totala kostnaderna.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för kulturnämnden uppgick till 0,5 miljoner kronor, vilket var 0,5 miljoner kronor bättre än det budgeterade nollresultatet. Avvikelsen motsvarar 0,1 procent av omsättningen. Den positiva resultatavvikelsen förklaras främst av lägre konsultkostnader och inköp av konst. Kulturnämnden har under 2020 haft drygt tio miljoner kronor i bidrag och aktiviteter kopplat till covid-19, där drygt hälften, 6,4 miljoner kronor har utgjorts av ett särskilt utlyst stöd, som har rymts inom befintlig budget.

Investeringar

Investeringsutfallet för år 2020 var 2,2 miljoner kronor i jämförelse med budgeten på 5,6 miljoner kronor.

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet				Uppfylls delvis ●
Kulturupplevelser tillgängliga för regionens invånare genom strategisk samordning och stödgivning				
Andel kulturaktörer som anser att Region Stockholm bidrar med kulturupplevelser till länets invånare	N/A	–	≥ 65 %	–
Andel kommuner som anser att Region Stockholm bidrar med kulturupplevelser för länets invånare	73,0 %	–	≥ 80 %	Uppfylls ej ●
Möten med konstnärliga uttryck berikar regionens invånare				
Andel av fastighetsinvesteringarna i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning	0,6 %	1,5 %	≥ 1 %	Uppfylls ej ●
Bildning i en växande region				
Andel studieförbund och folkhögskolor som anser att Region Stockholm på ett tydligt sätt strategiskt samordnar folkbildningen i Stockholmsregionen	N/A	–	≥ 75 %	–
Andel kunder som använder regionarkivets digitala tjänster för ökad kunskap och information	83,0 %	–	≥ 10 %	Uppfylls ●
Delaktighet i kultur- och föreningsliv för en hållbar region				
Andel ungdomsorganisationer som anser att Region Stockholm på ett tydligt sätt samordnar föreningslivet i Stockholmsregionen	100,0 %	–	≥ 75 %	Uppfylls ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	5,1 %	5,2 %	Minska	Uppfylls ●

Ekonomiskt resultat kulturnämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Kulturnämnden	0,5	0,0	0,5	0,1 %	2,1

Kostnaderna för ombyggnation av lokalerna och inredning blev lägre än budgeterat. Ytterligare en orsak är att färre servrar har bytts ut än planerat på Regionarkivet.

Digitalisering

Lösningar för e-underskrift via ett ärendehanteringssystem samt bank-id togs fram, speciellt för nämndprotokoll samt signering av avtal och överenskommelser. För effektivare hantering av anmälningar och utvärderingar har ett nytt system införskaffats, vilket också används för uppföljning av ekonomihanteringen vid olika events och arrangemang. Arbetet med att implementera effektiviseringsplan, digitaliseringsplan, informationshanteringsplan samt arbetet med ökad tillgänglighet till biblioteket i landstingshuset har varit framgångsrikt.

Fastighets- och servicenämnden

Fastighets- och servicenämnden ansvarar, genom Locum AB, för Region Stockholms fastighetsbestånd, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Nämnden ska långsiktigt utveckla sitt fastighetsbestånd genom avtal om förvaltning mellan Locum AB och Region Stockholm (1993) samt tilläggsavtal (2001), gemensamt benämnda Fastighetsavtalet. Nämnden ska vidare ansvara för Projektavtalet mellan Region Stockholm och Swedish Hospital Partners AB avseende Nya Karolinska Solna samt för dispositionsrätten och ersättning för denna gentemot Karolinska Universitetssjukhuset. Nämnden ska även, mot ersättning, tillhandahålla it- och servicetjänster i enlighet med nämnders och bolags beställningar.

I januari öppnade akutmottagningen för vuxna på Capio S:t Görans sjukhus och den nya vuxenakuten på Södersjukhuset öppnade i april. Regionfullmäktige beslutade om försäljningen av Bromma sjukhus i mars och köparen tillträdde den 1 juni 2020. Uppbyggnaden av serviceförvaltningen har fortsatt under året och planerade verksamhetsövergångar har genomförts. Upphandlingsverksamheten har varit helt fokuserad på vårdens varuförsörjning och det akuta arbetet med framförallt skyddsutrustning, nutrition och medicintekniska förbrukningsvaror till intensivvården.

Mål

Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för indikatorn *Andelen av investeringarna i hälso- och sjukvården som användes för konstnärlig gestaltning*. Satsningen på konsten i Region Stockholms fastighetsinvesteringar pågår med viss förskjutning i tid på grund av pandemin. Indikatorn uppgick till 0,6 procent för de investeringar som avslutats under året. Detta understiger målvärdet på en procent.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn för fastighetsverksamheten avser Locum AB och uppgick till 4,1 procent och målet uppnåddes för helåret. För serviceförvaltningen är indikatorn inte tillämpbar då hela verksamheten utgörs till 100 procent av administrativ verksamhet.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för fastighets- och servicenämnden uppgick till 1 097 miljoner kronor, vilket är 629 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatkravet på 468 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen förklaras främst av försäljningen av Bromma sjukhus som genererade en reavinst på 438 miljoner kronor. Undantaget reavinsten redovisade nämnden ett resultat på 659 miljoner, vilket översteg budget med 191 miljoner. I nämndens resultat ingår resultatet avseende NKS Bygg som blev 89 miljoner kronor bättre

En hållbar regional utveckling fastighets- och servicenämnden	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet				
Andel av fastighetsinvesteringarna i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning	0,60 %	1,50 %	≥ 1 %	Uppfylls ej ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna				
Fastighetsförvaltningen	4,1 %[1)]	5,7 %[1)]	Minska	Uppfylls ●
Serviceförvaltningen	100 %[2)]	–	Minska	

[1)] Utfallet avser Locum AB

[2)] Ej tillämpbart då 100 % av verksamheten klassas som administrativ verksamhet

Ekonomiskt resultat fastighets- och servicenämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Fastighets- och servicenämnden	1 096,8	468,0	628,8	8,6 %	485,0
varav Serviceförvaltningen	*70,9*	*5,0*	*65,9*	*3,9 %*	*–0,2*
varav Fastighetsförvaltningen	*1 025,9*	*463,0*	*562,9*	*10,0 %*	*485,2*

än budget främst tack vare lägre räntekostnader.

RSSL och fastighets- och servicenämnden fattade beslut om avgiftsfri parkering för vårdpersonal på besöks- och personalparkeringarna i anslutning till sjukhusen från 1 april till 31 december 2020. Syftet var att bidra till att vårdpersonalen på ett tryggt sätt ska kunna transportera sig till och från sin arbetsplats.

Investeringar

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för investeringar i Region Stockholms fastighetsbestånd[21] och försörjning av informationsteknik[22]. Nämndens investeringsbudget uppgick under året till 3 307 miljoner kronor och omfattar främst investeringar i fastigheter, utrustning och informationsteknik.

I budgeten ingår utrustningsinvesteringar kopplade till fastighetsinvesteringar för genomförande av Framtidsplan för hälso- och sjukvården med 284 miljoner kronor där utfallet redovisas under respektive nämnd och bolag inom hälso- och sjukvård.

Nämndens sammanlagda investeringsutgifter under året, justerat för utrustningsinvesteringarna, uppgick till 1 847 miljoner kronor, vilket motsvarade en upparbetningsgrad på 56 procent i förhållande till årets budget. Avvikelsen berodde främst på senareläggningar orsakade av covid-19-pandemin. Under våren när pandemin bröt ut beslutade man att avvakta genomförande av ombyggnationer i sjukvårdslokaler, dels för att minska smittspridningen, dels för att skydda den egna personalen. Vidare har andra åtgärder prioriterats än de som funnits i planerna, där bland annat fokus varit att på att etablera IVA-platser i Älvsjö fältsjukhus. Distansarbete har också försvårat arbetet att leda projekt på plats. Avvikelsen förklaras även av att Karolinska Universitets sjukhuset Huddinge avvaktat fortsättningen i en del investeringar på grund av underskott i ekonomin 2019, som efter översyn av investeringsbehovet medfört att investeringar prioriterats om under 2020.

Årets utgifter avseende fastighetsinvesteringar uppgick till 1 258 miljoner kronor, vilket motsvarade en upparbetningsgrad på 48 procent i förhållande till årets budget på 2 644 miljoner kronor. Underskridandet mot budget berodde främst på att ett flertal planerade investeringar i vårdens fastigheter inte kunnat genomföras på grund av covid-19-pandemin. Ombyggnation i sjukvårdslokaler har avvaktats, dels för att beakta smittspridningen, dels för att ställa om till covid-19-relaterade åtgärder såsom etablering av IVA-platser i Älvsjö fältsjukhus.

Tabellen redovisar större fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvården som pågått eller slutförts under året. Väsentliga händelser och större avvikelser för 2020 kommenteras nedan.

Ny- och ombyggnation av operation och radiologi, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge

Huvuddelen av investeringen har färdigställts och har överlämnats till Karolinska Universitetssjukhuset. Sterilcentral, bild och funktion och operation har kommit igång med sin

Fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvård

Mkr	Status	Utfall 2020	Budget 2020	Budget avvikelse	Total ack utfall	Total prognos	Total budget	Total upparb. grad (%)	Färdigställande (år)
Ny- och ombyggnation av operation och radiologi, Karolinska Huddinge	Pågående	103	300	197	1 649	1 701	1 840	90 %	2021
Vårdavdelningar och behandling, S:t Görans sjukhus	Pågående	400	425	25	1 952	2 537	2 537	77 %	2023
Anpassning avdelningar etapp 2, Karolinska Huddinge	Pågående	25	148	123	31	423	423	7 %	2024
Ombyggnad mottagningar etapp 2, Karolinska Huddinge	Pågående	5	65	60	5	266	266	2 %	2025
Ny- och ombyggnad av akutmottagning, Karolinska Huddinge	Pågående	–16	62	78	1	180	190	0 %	2022
Neonatal byggnad 07/52, Södersjukhuset	Pågående	61	90	29	81	150	150	54 %	2022
Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad, Södersjukhuset	Avslutad	94	99	5	2 394	2 411	2 411	99 %	2020
Vårdavdelningar, entré, Sollentuna sjukhus	Avslutad	46	0	–46	1 139	1 207	1 207	94 %	2020
Anpassning två avdelningar per år, Karolinska Huddinge	Avslutad	9	0	–9	127	130	272	47 %	2020
Ombyggnad två mottagningar per år, Karolinska Huddinge	Avslutad	25	0	–25	78	77	128	61 %	2020

[21] Exklusive kollektivtrafikens fastigheter som trafiknämnden ansvarar för.

[22] Exklusive kollektivtrafikens försörjning av informationsteknik som trafiknämnden ansvarar för.

verksamhet. Kvarvarande arbeten omfattar arbeten kopplade till sjukhusparken och fortsätter under första kvartalet 2021. Överlämning och klinisk driftsättning har gått bättre än planerat vilket bidragit till att slutkostnadsprognosen kunnat sänkas med 197 miljoner kronor. Avvikelsen mot årets budget härrör dels till den sänkta slutkostnadsprognosen, dels till att garantimedel har förskjutits till senare år.

Vårdavdelningar och behandling, Capio S:t Görans Sjukhus
Byggnad 20 överlämnades till Capio S:t Görans Sjukhus i november och inflyttning har påbörjats. I byggnad 45 pågår avhjälpande av besiktningsanmärkningar inför överlämning. I de befintliga byggnaderna 30 och 40 har operationsavdelning norra överlämnats. I övrigt pågår rivningsarbeten för ny röntgenavdelning samt markarbeten för nya parkeringar på Södra Terrassen. Tidplanen har förskjutits med sex månader vilket medfört att färdigställande av sista etappen har senarelagts till juni 2023.

Anpassning avdelningar etapp 2, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge
Investeringen avser etapp två av totalt 13 etapper i ombyggnationer av avdelningar inom Karolinska Universitetssjukhuset fram till 2024. Den första dubbelavdelningen har färdigställts och överlämnats. Den andra (K47-49) har projekterats klart men pausats då Karolinska Universitetssjukhuset har initierat ett omtag av projektet med akutmottagningarna där placering och omfattning ses över. Fortsättningen pausades i början av året med anledning av den översyn som gjordes av sjukhusets ekonomi men återupptogs under sista kvartalet med avsikten att fortsätta planeringen av ett genomförande. Årets utgifter understeg budget vilket berodde på att åtgärderna redan innan investeringen pausades och periodiserades över fler år än vad som var ursprungligt planerat. I november beslutades att investeringens totala budget skulle minskas med 187 miljoner kronor.

Ombyggnad mottagningar etapp 2, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge
Investeringen avser etapp två av totalt tio etapper i ombyggnationer av mottagningar inom Karolinska Universitetssjukhuset fram till 2025. Förstudier för två delprojekt samt ett omklädningsrum har färdigställts. Fortsättningen pausades av Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge i början av året med anledning av den översyn som gjordes av sjukhusets ekonomi men återupptogs under sista kvartalet med avsikten att fortsätta planeringen av ett genomförande. Årets utgifter understeg budget vilket berodde på att åtgärderna redan innan investeringen pausades periodiserades över fler år än vad som var ursprungligt planerat. I november beslutades att investeringens totala budget skulle minskas med 132 miljoner kronor.

Ny- och ombyggnad av akutmottagning, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge
Investeringen har pausats i början av året innan genomförandefasen hunnit påbörjas. Detta med anledning av den översyn som gjordes av sjukhusets ekonomi. Beslut om återstart av projektet har tagits men projektet har blivit förskjutet i tid med minst ett år vilket också förklarar avvikelsen mellan årets utgifter och budget. Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge har inkommit med nya behovsanalyser under hösten och en ny förstudie startades i november. I november beslutades att investeringens totala budget skulle minskas med tio miljoner kronor.

Neonatal byggnad 07/52, Södersjukhuset
Investeringen avser ombyggnad och anpassning av den gamla vuxenakuten till neonatalavdelning där för tidigt födda barn och nyfödda sjuka barn vårdas på Södersjukhuset. Årets utgifter understeg budget vilket berodde på en i budgeten grovt uppskattad tidplan gjord i ett tidigt skede som nu detaljerats och korrigerats.

Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad, Södersjukhuset
Huvuddelen av investeringen avseende ny behandlingsbyggnad har färdigställts och tagits i bruk. Kvarstående del av investeringen avseende byggnation av ny akutmottagning inklusive ambulanshall färdigställdes och driftsattes i sin helhet under juni 2020.

Vårdavdelningar, entré, Sollentuna sjukhus
Slutbesiktning av Sollentuna Sjukhus godkändes i april. Överskridandet mot årets budget berodde på att arbeten planerade 2019 senarelagts vilket medfört att investeringsmedel omfördelades till 2020 och senare år. Total utgift har bedömts inrymmas inom total beslutad budget.

Anpassning två avdelningar per år, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge
Investeringen avser etapp ett, ombyggnation av två vårdavdelningar på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Alla avdelningar har färdigställts och har överlämnats till verksamheten. Total utgift inrymdes inom total beslutad budget.

Ombyggnad två mottagningar per år, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge
Investeringen avser etapp ett, ombyggnation av två mottagningar på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Den sista mottagningen (K51-53) färdigställdes under kvartal tre och överlämnades till verksamheten. Total utgift inrymdes inom total beslutad budget.

Karolinska Universitetssjukhuset i Solna
Investeringar i Karolinska Universitetssjukhuset Solna består i huvudsak av medicinteknisk utrustning, informations- och kommunikationsteknik och hyresgästanpassningar. Årets utgifter uppgick till 66 miljoner kronor vilket motsvarade en upparbetningsgrad på 54 procent i förhållande till årets budget på 123 miljoner kronor. Årets utgifter understeg budget med 57 miljoner kronor vilket främst berodde på att planerade hyresgästanpassningar pausades under 2020 på grund av covid-19-pandemin. Fastighetsinvesteringar som har färdigställts avser bland annat färdigställande av markytor runt N-kvarteret.

Utrustningsinvesteringarna är i det närmaste helt avslutade. Årets utgifter översteg budget med 85 miljoner kronor och härrör till förskjutningar från 2019. Total budget har bedömts kunna inrymmas.

Utrustningsinvesteringar

Utrustningsinvesteringarna är kopplade till regionens investeringar i fastigheter för genomförande av Framtidsplan för hälso- och sjukvården. De omfattar medicinteknisk utrustning, informations- och kommunikationsteknik och inredning. Årets utgifter uppgick till 369 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 130 procent i förhållande till budget på 284 miljoner kronor. Årets utgifter översteg budget med 54 miljoner kronor vilket främst berodde på senareläggningar från 2019. Under året har de specificerade strategiska utrustningsprojekten vid Södertälje sjukhus, Danderyds sjukhus och Södersjukhuset avslutats. Projekten har upphandlat, installerat och driftsatt utrustning som nu nyttjas fullt ut utav sjukhusen. Projekten har formellt avslutats med ett utfall som understeg den totala budgeten. Strategiska utrustningsprojektet till Chopin vid Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge är i det närmaste avslutat. Kvarstående arbeten avser främst leverans av integrationslösning till operationssalarna som beräknas att avslutas under 2021. De ospecificerade strategiska utrustningsprojekten har också avslutats med utgifter understigande budget.

Serviceförvaltningen

Årets investeringsutgifter inom serviceförvaltningen uppgick till 154 miljoner kronor, vilket motsvarade en upparbetningsgrad på 60 procent i förhållande till årets investeringsbudget på 257 miljoner kronor. Årets budget fördelades mellan 71 procent för informationsteknik, 27 procent för samlokalisering och två procent för Berga naturbruksgymnasium.

Årets budget för it-investeringar uppgick till 182 miljoner kronor varav merparten utgjordes av ersättningsinvesteringar. Investeringarna omfattade sjukhusens beställningar av nätinfrastruktur och klienter samt krav på datalagring och livscykelhantering. Årets utgifter understeg budget med 54 miljoner kronor vilket främst beror på att Karolinska Universitetssjukhuset och Södersjukhuset senarelagt livscykelhanteringen av nätinfrastruktur. Senareläggningar har gjorts med anledning av covid-19-pandemin och belastningen inom vården.

Årets budget för samlokaliseringsprojektet uppgick till 70 miljoner kronor. Årets utgifter understeg budget med 45 miljoner kronor vilket främst berodde på att samlokaliseringsprojekt fas 2 har senarelagts. Investeringarna har bedömts inrymmas inom total budget.

Årets budget för Berga naturbruksgymnasium uppgick till fyra miljoner kronor och årets utgifter understeg budget med två miljoner kronor.

Digitalisering

Möjligheten för medarbetare att arbeta hemifrån har utvecklats från 2 000 till 30 000 möjliga uppkopplade hemarbetsplatser. 30 000 användare inom vård, kollektivtrafik och administrativ verksamhet har fungerande it-stöd dygnet runt. Beslut är fattat att konsolidera bland annat it-tjänster mellan Stockholms läns sjukvårdsområde och serviceförvaltningen, samma inriktning med Södertälje sjukhus. Gemensamt arbete inom regionstyrelsen om att lämna över it-tjänster till serviceförvaltningen. Under 2020 har ett pilotförsök med kundteam genomförts inom it-området. Nytt för 2020 är att serviceförvaltningen även erbjuder tjänster avseende ekonomisk data och digitalisering, vilket innebär förändrings- och effektiviseringsarbetet med att bland annat identifiera manuella rutiner som lämpar sig för automatisering.

Revisorskollegiet

De förtroendevalda revisorernas uppgift är att granska och kontrollera den verksamhet som bedrivs i regionstyrelsen, övriga nämnder och bolag samt stiftelser.

Revisorskollegiets granskningar av verksamheter har påverkats av situationen med covid-19 vilket påverkat utformning och tidplaner för granskningar. Revisorerna har i september tagit ställning till en reviderad revisionsplan.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för revisorskollegiet uppgick till 0,1 miljoner kronor, vilket är 0,1 miljoner kronor högre än det budgeterade resultatkravet på noll miljoner kronor. Den positiva avvikelsen förklaras av lägre kostnader för konsulter samt minskade kostnader för kontorsdrift då medarbetare arbetat hemifrån till följd av pandemin.

Investeringar

Revisorskollegiet budgeterade för året 0,2 miljoner kronor och har genomfört investeringar för 0,1 miljoner kronor.

Digitalisering

Revisionskontoret har infört digital signering av framförallt avtal, delegationsbeslut samt protokoll och expeditionsmissiv. De förtroendevalda har genom sina läsplattor kunnat delta hemifrån i revisorskollegiet och revisorsgruppernas möten samt presidiemöten med regionens nämnder och styrelser genom att det funnits digitala arbetsmöjligheter.

Ekonomiskt resultat revisorskollegiet

Mkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall 2019
Revisorskollegiet	0,1	0,0	0,1	0,2 %	0,0

11 Bolag

Landstingshuset i Stockholm AB

Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, är helägt av Region Stockholm och är moderbolag i en koncern som består av dotterbolagen Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folktandvården Stockholms län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB, MediCarrier AB, Locum AB och AB Stockholms Läns Landstings Internfinans. Bolaget ska äga och förvalta aktier i aktiebolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet. Från och med 2021 samarbetar Region Stockholm och Stockholms stad för att stödja filmproduktion i regionen genom ett regionägt bolag. Det nya bolaget blir ett dotterföretag till Landstingshuset i Stockholm AB och verksamheten planeras att starta från och med våren 2021.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Landstingshuset i Stockholm AB uppgick till –108 miljoner kronor, vilket var –90 miljoner kronor sämre än det budgeterade resultatkravet på –18 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen mot beslutat resultatkrav förklaras av nedskrivningar av värdet på aktierna i dotterbolagen. Värderingen av aktierna baseras på dotterbolagens egna kapital och är därmed inte möjlig för Landstingshuset i Stockholm AB att påverka. Justerat för nedskrivningen redovisade Landstingshuset i Stockholm AB ett resultat på minus åtta miljoner kronor, vilket är tio miljoner kronor bättre än budgeterat resultat.

Södersjukhuset AB

Södersjukhuset AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus med ansvar för specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad kärl- och handkirurgisk vård.

Från och med mars 2020 har covid-19-pandemin påverkat sjukhusets verksamhet i mycket stor omfattning. Sjukhuset intog förstärkningsläge den 13 mars 2020. Den 11 juni återgick sjukhuset till stabsläge och slutligen till normalläge 1 juli. I och med att antalet covid-19-patienter successivt ökade under hösten gick sjukhuset återigen upp i stabs- och förstärkningsläge.

Södersjukhuset AB har under året haft två uppdrag som har tilldelats av regionfullmäktige. Dessa uppdrag har under året avslutats. Uppdragen som har avslutats är *Utveckling av FHS*[23]*, tredje steget och Möjliggöra FVM SLL*.

Mål

Södersjukhuset ska styra mot indikatorer kopplat till målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*. För tre indikatorer fanns inget utfall tillgängligt i samband med årsbokslutet. Av de sex indikatorer som har gått att mäta uppnådde två indikatorer sitt målvärde.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Väntetiderna på akutmottagningen för vuxna har inte förbättrats och målvärdet uppnåddes inte. Under årets pandemi har sjukhusets akutmottagning haft ökat tryck av svårt sjuka patienter av vilka en allt större andel har krävt slutenvård, intensivvård och röntgenundersökningar. Andelen lättare sjuka patienter har minskat. Allt detta sammantaget har inneburit att genomströmningen på akutmottagningen har varit lägre än förväntat och fyratimmarsmålet har inte kunnat nås.

Andelen patienter som väntat högst 30 dagar har påverkats mycket av pandemin bland annat beroende på att den elektiva vården till stor del ställdes in för att kunna ta emot covid-19-patienter.

Andelen patienter som fick tid för behandling inom 90 dagar var 72 procent. Målvärdet har inte uppnåtts på grund av covid-19. För att kunna öka IVA-kapaciteten på sjukhuset har anestesipersonal, läkare samt sjuksköterskor och undersköterskor från andra verksamhetsområden tjänstgjort inom intensivvården, vilket resulterat i att operationsverksamheten kraftigt reducerats under året.

Andelen patienter som ådrog sig vårdrelaterade infektioner ökade något under 2020, 7,3 procent, i jämförelse med 2019, 6,4 procent, men målvärdet uppnåddes.

Södersjukhuset AB nådde inte målvärdet för antal dagar som färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhuset. Lagen om utskrivning i samverkan, LUS, som trädde i kraft 1 jan 2018, börjar efter den regionala överenskommelsen från 1 jan 2020 få genomslag på bred front, vilket de påtagligt förbättrade totalsiffrorna för året visar.

Indikatorn *Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården* har under året sjunkit marginellt trots påverkan från covid-19-patienter och de långa vårdtider som denna patientgrupp har haft. Patientmixen och fördelningen av slutenvårdspatienter mellan olika kliniker har förändrats på sjukhuset på grund av covid-19 i jämförelse tidigare år.

Ekonomiskt resultat Landstingshuset i Stockholm AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Landstingshuset i Stockholm AB	–107,8	–18,0	–89,8		–16,7

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

[23] FHS: Framtidens hälso- och sjukvård

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 2,8 procent och är lägre än utfallet 2019 på 2,9 procent. Vakanser och färre nyanställningar av administrativ personal förklarar minskningen.

Vårdproduktion

Under 2020 lämnade 2 243 patienter som har haft covid-19 sjukhuset. Den genomsnittliga vårdtiden för alla patienter med bekräftad covid-19 är 7,04 dygn. En sjättedel av covid-19-patienterna har vårdats inom intensivvården.

Antalet besök har minskat kraftigt under året. Minskningen mot budget finns inom såväl akut, –20,8 procent, som elektiv vård, –12,7 procent. Antalet slutenvårdstillfällen har också minskat. En tydlig omställning har skett till mer slutenvård för covid-19-patienter och en ökning av IVA-platser. I jämförelse med budget har antalet vårdtillfällen inom akut slutenvård minskat med –8,0 procent och inom elektiv vård har minskningen varit –26,7 procent.

Antalet utomläns- och utrikespatienter var lägre inom såväl öppenvård, –26,2 procent, som slutenvård, –8,6 procent, i jämförelse med budget. Antalet förlossningar var –8,2 procent lägre än budget.

Medelvårdtiderna inom slutenvården har minskat något jämfört med föregående år från 3,72 vårddagar till 3,68 vårddagar. Medelvårdtiden har minskat på grund av förändrad patientmix på sjukhuset. Antalet elektiva operationer som oftast har en längre vårdtid har minskat. Antalet akuta inläggningar har sjunkit vilka ofta har en kortare vårdtid. Antalet vårdplatser har varierat under året beroende på hur situationen har varit med covid-19-patienter. April månad var den månad som genomsnittligt hade flest öppna vårdplatser, 668 vårdplatser. Genomsnittligt antal öppna vårdplatser över året var 570 vilket var två färre än föregående år.

Kapaciteten för intensivvården har utökats under året för att tillgodose behovet för främst covid-19-patienter. I normalfallet finns 16 intensivvårdsplatser på sjukhuset. Som mest hade sjukhuset i slutet av april nästan fyrfaldigat kapaciteten upp till 60 disponibla intensivvårdsplatser. Vid årets slut fanns det 40 intensivvårdsplatser.

Ekonomiskt resultat

Södersjukhuset AB:s resultat uppgick till 66 miljoner kronor vilket är 58 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen motsvarar 1,0 procent av omsättningen.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt –103 miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Verksamhetens intäkter översteg budget med 146 miljoner kronor, 2,5 procent, i jämförelse med budget. Erhållna bidrag har haft en positiv avvikelse, 217 miljoner kronor, som främst avser sjukhusets erhållna statsbidrag för merkostnader för covid-19. Sjukhuset har under året även fått medel för att kompensera för ökade sjuklönekostnader. Vårdintäkterna har varit lägre än budget, –79 miljoner kronor, framförallt inom vårdval förlossning, men också inom vårdval ortopedi, höft och knä, med anledning av inställd elektiv vård. Intäkterna för utomläns- och utrikespatienter har minskat till följd av covid-19. Pandemin

En hållbar regional utveckling Södersjukhuset AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning	37,0 %	38 %	≥78 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	59,0 %	74 %	≥73 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	72,0 %	95 %	≥90 %	Uppfylls ej ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	7,3 %	6,40 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen	N/A	87	Öka	–
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle	2,2	–	≤ 2	Uppfylls ej ●
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	3,68 %	3,72 %	Minska	Uppfylls ●
Kostnad per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning[1)]	N/A	64 032 kr	Minska	–
Hög effektivitet i vården	N/A	–	≥ 60 %	–
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	2,8 %	2,9 %	Minska	Uppfylls ●

[1)] Uppgifter från SKR, sluten och öppenvård exkl. ytterfall

Ekonomiskt resultat Södersjukhuset AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Södersjukhuset AB	66,5	9,0	57,5	1,0 %	–111,6

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

har påverkat intäkterna för sidoavtal då elektiv vård som kunnat anstå och ställts in i perioder under året.

Verksamhetskostnaderna översteg budget med 134 miljoner kronor, 2,4 procent. Personalkostnaderna avviker negativt med –153 miljoner kronor, 4,5 procent, mot budget. Den främsta anledningen är ökade kostnader för inhyrning och kostnader för krisläges-avtalet kopplat till covid-19. Ökningen av personalkostnaderna motverkas delvis av en positiv engångseffekt av förändrad pensionsskuld motsvarande 153 miljoner kronor.

Lokal- och fastighetskostnader har ökat med 13 miljoner kronor, i jämförelse med budget, 2,3 procent, på grund av högre kostnad för strategiska hyror än beräknat. Vidare har anpassningar av lokalerna genomförts till följd av pandemin. Kostnaderna för läkemedel, material, avskrivningar och finansnetto var lägre än budgeterad nivå på grund av en lägre produktion än budget samt en lägre investeringstakt än planerat.

Sjukhuset har under året haft ett åtgärdsprogram på 300 miljoner kronor. Åtgärder har genomförts till ett värde av 120 miljoner kronor. Kvarstående del av åtgärdsprogrammet har under 2020 nedprioriterats på grund av covid-19.

Investeringar

Årets utgifter exklusive strategiska utrustningsinvesteringar uppgick till 94 miljoner kronor och understeg årets budget med 79 miljoner kronor. Upparbetningsgraden var 56 procent i förhållande till årets budget på 169 miljoner kronor. Årets totala investeringsutgifter, inklusive strategiska fastighetsinvesteringar, uppgick till 181 miljoner kronor. Anledningen till det lägre utfallet var att det behövts göras nedprioriteringar på grund av covid-19 i investeringsbudgeten. Utfallet för investeringar kopplade till covid-19 var 16 miljoner kronor.

Digitalisering

Digitala processer såsom distanskontakter har ökat med strax över 20 000 besök jämfört med föregående år. Fysiska besök, särskilt gruppbesök såsom arbetsterapi och sjukgymnastik, har minskat kraftigt. Ökningen av distanskontakter finns inom i stort sett alla kliniker. Färdplan för Södersjukhusets digitalisering för 2020–2025 har tagits fram med syfte att samordna och styra insatserna samt säkra leverans inom de prioriterade områdena. Ett initiativ som prioriterats är ett pilotprojekt för att överföra vitalparametrar direkt från medicinteknisk utrustning in i patientjournalen för att spara tid för den kliniska personalen samt minska risken för felaktiga inmatningar. Framgångsfaktorer för arbetet med digitalisering har under 2020 varit ett starkt ägarskap för de digitaliseringsinitiativ som kärnverksamheten prioriterat.

Danderyds Sjukhus AB

Danderyds Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus med ansvar för specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad rehabiliteringsmedicin. Från och med januari 2020 tog Danderyds Sjukhus AB över ansvaret för geriatrikverksamheten vid Danderyds sjukhus från Stockholms läns sjukvårdsområde.

Sjukhuset intog förstärkningsläge den 14 mars 2020 vilket innebar att vården leddes av Lokal särskild sjukvårdsledning, LSSL. Sjukhuset har under pandemin haft tät kontakt och samarbete med den regionala särskilda sjukvårdsledningen, RSSL. Under hösten har den högspecialiserade Rehabiliteringsmedicinska Universitetskliniken på sjukhuset fått ett uppdrag från HSF gällande högspecialiserad postcovid-rehabilitering.

Efter drygt fyra månader i förhöjd beredskap (stabsläge och förstärkningsläge) återgick sjukhuset till normalläge. I och med att antalet covid-19-patienter successivt ökade under hösten, gick sjukhuset återigen upp i förstärkningsläge.

Mål

Danderyds Sjukhus AB ska styra mot indikatorer kopplade till målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*. För tre indikatorer fanns inget utfall tillgängligt i samband med årsbokslutet. Av de sex indikatorer som har gått att mäta uppnådde två indikatorer sitt målvärde.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagningen uppnådde inte sitt målvärde. Den nya patientgruppen med covid-19 smitta tar mer resurser i anspråk och samtidigt har andra patienter undvikit att söka till akuten vid lättare besvär.

Under stora delar av året har planerad vård pausats, dels på grund av återbud från patienter men framför allt för att koncentrera akutsjukhusets resurser mot det akuta uppdraget, som ökade avsevärt i och med pandemin. Detta har påverkat både *Andelen patienter som väntat högst 30 dagar* och *Andelen patienter som fick tid för behandling inom 90 dagar* och Danderyds Sjukhus AB uppfyller inget av dessa indikatorers målvärde.

Andelen patienter som ådrog sig vårdrelaterade infektioner ökade något under 2020 i jämförelse med 2019 men målvärdet uppnåddes.

Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle har minskat från 3,8 till årets utfall på 0,4. En ny lag[24], regionala överenskommelser[25] samt ökat samarbete mellan sjukhuset och nästa vårdnivå har givit en minskning av antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle. De låga siffrorna beror dels på att sjukhuset har jobbat med flödena i verksamheten, dels på den nya överenskommelsen med kommunerna om att ta emot patienterna tidigare. Under pandemin har det varit extra viktigt att förbereda plats för nya patienter som har behov av akutsjukhusets resurser.

Indikatorn *Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården* har påverkats av två stora förändringar, covid-19-pandemin och övertagandet av den geriatriska avdelningen från SLSO. Exkluderas dessa två faktorer uppgick medelvårdtiden till 2,8 dagar, vilket är bättre än utfallet från föregående år.

[24] Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. 1 jan 2018.

[25] Regional överenskommelse från 1 jan 2020.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn sjönk till 2,7 procent jämfört med 2019 som var på 2,9 procent. Trots pandemin har stödfunktionerna delvis kunnat arbeta med sina åtgärdsplaner och på så vis kunnat hålla ned kostnaderna.

Vårdproduktion

Den första patienten med covid-19-smitta skrevs in den 7 mars och därefter har 2 241 patienter med huvuddiagnos covid-19 smitta behandlats på sjukhuset. Under året har Danderyds Sjukhus AB producerat mindre mot avtal inom både akut och elektiv vård. Mellan första och andra vågen av pandemin gick sjukhuset upp till normal kapacitet inom elektiv vård och ökade produktionen mot avtal. Men då smittspridningen ökade igen under hösten, den så kallade andra vågen, fick planerad vård stå tillbaka för det akuta uppdraget.

Antalet öppenvårdsbesök var 60 000, 14,1 procent, lägre än periodiserad budget. De akuta öppenvårdsbesöken var 12,8 procent och de elektiva var 14,4 procent lägre. Jämfört med samma period föregående år har antalet öppenvårdsbesök minskat med 12,1 procent. I och med pandemin går digitaliseringen snabbt framåt, där en ökad andel fysiska besök ersätts av distanskontakter. Om detta inte skett skulle den negativa avvikelsen vara större. Videomöten ökar från i stort sett noll per månad under januari–februari till en topp på strax under 550.

Antalet slutenvårdstillfällen var 1 653, vilket var 3,1 procent färre än periodiserad budget. Den elektiva vården minskade med 13,4 procent då en stor andel av den elektiva vården skjutits upp på grund av covid-19. Akuta slutenvårdstillfällen minskade med 0,6 procent. Jämfört med utfallet föregående år ökade antalet slutenvårdstillfällen med 2,4 procent, där elektiva slutenvårdstillfällen ökade med 14,5 procent och akuta slutenvårdstillfällen ökade med 0,1 procent.

Medelvårdtiden har under 2020 påverkats av framför allt två stora förändringar; covid-19-pandemin och tillkomsten av verksamheten Geriatrik från SLSO. Medelvårdtiden har ökat något mot föregående år från 3 till 3,2 dagar. Exkluderas geriatriken och patienter med covid-19 så hamnar medelvårdtiden på 2,88 dagar.

Ekonomiskt resultat

Danderyd Sjukhus AB:s resultat uppgick till 19 miljoner kronor och avviker därmed med elva miljoner kronor mot det budgeterade resultatet. Avvikelsen motsvarar 0,2 procent av omsättningen.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt –146 miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Verksamhetens intäkter överstiger budget med 285 miljoner kronor, 5,8 procent, i jämförelse med budget. Vårdintäkterna var –45 miljoner kronor lägre, framförallt inom vårdval. Intäkterna för utomläns- och utrikespatienter minskade till följd av covid-19.

Erhållna bidrag har varit en stor positiv avvikelse, 325 miljoner kronor, som främst avser sjukhusets erhållna statsbidrag för merkostnader för covid-19. Sjukhuset har under året även fått medel för att kompensera för ökade sjuklönekostnader.

Verksamhetskostnader översteg budget med 316 miljoner kronor, 6,8 procent. Personalkostnaderna avvek

En hållbar regional utveckling Danderyds Sjukhus AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning	45 %	45 %	≥78 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	55 %	90 %	≥73 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	62 %	87 %	≥90 %	Uppfylls ej ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	7,7 %	6,1 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen	N/A	90,8	Öka	–
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle	0,4	3,8	≤ 2	Uppfylls ●
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	3,2	3	Minska	Uppfylls ej ●
Kostnad per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning[1)]	N/A	57 471 kr	Minska	–
Hög effektivitet i vården	N/A	–	≥ 60 %	–
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	2,7 %	2,9 %	Minska	Uppfylls ●

[1)] Uppgifter från SKR, sluten och öppenvård exkl. ytterfall

Ekonomiskt resultat Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Danderyds Sjukhus AB	18,6	8,0	10,6	0,2 %	–158,4

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

negativt med 177 miljoner kronor, 6,0 procent, mot budget. Den främsta anledningen är ökade kostnader för inhyrning och kostnader för krislägesavtalet kopplat till covid-19. En stor positiv förklaringspost är en engångseffekt av förändrad pensionsskuld motsvarande 139 miljoner kronor.

Sjukhusets omställning till att vårda covid-19-patienter har gjort att tidigare beslutat åtgärdsprogram på 300 miljoner kronor inte har kunnat realiseras i nödvändig utsträckning. Under september månad gjordes en uppskattning att uppnådda effekter motsvarade ett utfall på 108 miljoner kronor. Då sjukhuset åter gick upp i förstärkningsläge har ingen ytterligare uppföljning genomförts.

Investeringar

Årets investeringsutgifter exklusive strategiska utrustningsinvesteringar uppgick till 120 miljoner kronor och understeg årets budget med 63 miljoner kronor. Upparbetningsgraden uppgick till 66 procent i förhållande till årets budget på 183 miljoner kronor. Budgetavvikelsen berodde främst på effekter av covid-19-pandemin. Under året har vården prioriterat att upprätthålla den akuta och imperativa vården. I denna situation minskar även arbetet med att genomföra planerade ersättningsinvesteringar. Årets investeringsutgifter inklusive strategiska utrustningsinvesteringar uppgick till 127 miljoner kronor.

Digitalisering

Tidigt under första vågen av covid-19 accelererades införandet av digitala vårdmöten och används nu i princip inom all mottagningsverksamhet. Användandet av digitala möten ökade snabbt och det breda användandet kommer att fortsätta efter pandemin, liksom fortsatt användning av inspelningsfunktionerna för föreläsningar och utbildningar. Inneliggande patienter och närstående har fått möjlighet att ha kontakt genom videosamtal med hjälp av smartphones och plattor. Den digitala mognaden har under perioden ökat i organisationen vilket även gör att kommande införanden av nya digitala lösningar kan underlättas, detta skapar goda förutsättningar för en högre effektivitet.

Södertälje Sjukhus AB

Södertälje Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus med ansvar för specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård.

Sjukhuset intog förstärkningsläge den 13 mars 2020 vilket innebar att vården leddes av Lokal särskild sjukvårdsledning, LSSL. Sjukhuset har under pandemin haft tät kontakt och samarbete med den regionala särskilda sjukvårdsledningen, RSSL.

I slutet av juni 2020 gick sjukhuset tillbaka till stabsläge och från den 20 juli till normalläge. I och med att antalet covid-19-patienter successivt ökade under hösten gick sjukhuset återigen upp i stabs- och förstärkningsläge.

Mål

Södertälje Sjukhus AB ska styra mot indikatorer kopplat till målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*. För tre indikatorer fanns inget utfall tillgängligt i samband med årsbokslutet. Av de sex indikatorer som har gått att mäta uppnådde tre indikatorer sitt målvärde.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagningen (exklusive närakuten) har försämrats i jämförelse med föregående år och uppnådde inte målvärdet. Belastningen på akutmottagningen var periodvis väldigt hög. Situationen försvårades av att patienter med befarad covid-19 behövde separeras från övriga patienter.

Under stora delar av året har planerad vård pausats, dels på grund av återbud från patienter, men framför allt för att koncentrera akutsjukhusets resurser mot det akuta uppdraget, som ökade avsevärt i och med pandemin. Detta har påverkat både *Andelen patienter som väntat högst 30 dagar* och *Andelen patienter som fick tid för behandling inom 90 dagar* och Södertälje Sjukhus AB uppfyller inget av dessa indikatorers målvärde.

Sjukhuset klarade av att uppfylla målnivån avseende förekomsten av vårdrelaterade infektioner. Jämfört med 2019 har en försämring skett vilket kan hänföras till pandemin.

Antal utskrivningsklara dagar per patient och vårdtillfälle är 0,1 för 2020. Arbete har pågått för att skapa en god samverkan mellan sjukhuset och kommunerna, men även för en god samverkan mellan avdelningar inom sjukhuset för ett bättre patientflöde. Under pandemin har sjukhusets avdelningar och utskrivningsteam haft tätare telefonkontakt med kommunens biståndsbedömare och distriktssköterskor inom primärvården vilket sannolikt snabbat på beslutsprocessen kring utskrivningar.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 5,5 procent. Sjukhuset har särredovisat kostnaden för den del av verksamheten som kan hänföras till den övergripande administrationen inom sjukhuset. Siffrorna blir dock missvisande då den nu redovisade kostnaden även inkluderar sjukhusets egna it-kostnader och kostnader för sjukhusets bevakning. Inför 2021 har kostnaden för it-system och bevakning separerats på olika kostnadsställen vilket bidrar till en mer korrekt redovisning under 2021.

Vårdproduktion

Slutenvårdsproduktionen 2020 var 3,1 procent högre än föregående år, vilket dels beror på det ökade patientflödet kopplat till pandemin, dels på ett ökat antal förlossningar. Jämfört med budget var slutenvården –1,2 procent lägre än årets budget. Öppenvårdsproduktionen var, som en konsekvens av pandemin, –11,4 procent lägre än föregående år och –16,4 procent lägre än budget.

Medelvårdtiden minskade kraftigt jämfört med föregående år, inom akutsomatiken –7,8 procent och inom geriatriken –23,2 procent. Minskningen är ett resultat av ett bra samarbete mellan sjukhusets utskrivningsteam och kringliggande kommunerna samt primärvården runt de utskrivningsklara patienterna.

De elektiva vårdtillfällena påverkades under året av inställda planerade operationer till förmån för akut vård av inneliggande patienter med misstänkt eller konstaterad covid-19-smitta.

Förlossningsvården har haft fler vårdtillfällen, både jämfört med föregående år och budget. För att möta det ökade behovet och för att inte bidra till

ökad smittspridning har verksamheten arbetat för tidig hemgång och utökat BB-hemmaverksamheten. Verksamheten har nyttjat tillgången till digitaliserade vårdkontakter i hög utsträckning. På så sätt har medelvårdtiden minskat med –13,7 procent jämfört med föregående år.

Utomlänsproduktionen har minskat som en direkt konsekvens av förändrade riktlinjer för utomlänsvård enligt beslut från RSSL. Riktlinjerna uppmanade under våren, när pandemin var som störst, till restriktivitet avseende vård av patienter från andra län.

Ekonomiskt resultat

Södertälje Sjukhus AB:s resultat uppgick till 95 miljoner kronor och avviker därmed med 93 miljoner kronor mot det budgeterade resultatet. Avvikelsen motsvarar 6,1 procent av omsättningen.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt –20 miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Resultatavvikelsen hänförs till förändrad pensionsprognos från KPA, fast ersättning för sjukhusavtalet samt lägre materialkostnader för ej utförd elektiv vård.

Sjukhusets rapporterade merkostnader för covid-19 uppgick till 93 miljoner kronor. Av merkostnaderna utgör bemanning 58 procent, material 27 procent och övriga kostnader 15 procent. Sjukhuset har erhållit statligt bidrag på 79 miljoner kronor avseende dessa merkostnader.

Sjukhuset erhöll per december en ny pensionsprognos. Prognosen medförde en positiv avvikelse jämfört med budget på 84 miljoner kronor avseende pensionskostnad inklusive finansiella kostnader.

Investeringar

Årets investeringsutgifter exklusive strategiska utrustningsinvesteringar uppgick till 29 miljoner kronor vilket motsvarade en upparbetningsgrad på 116 procent. Sjukhuset har med anledning av rådande pandemi tvingats nedprioritera många av årets ersättningsinvesteringar till förmån för nyinvesteringar avseende covid-19-vård. Investeringar på två miljoner kronor är kopplade till strategiska utrustningsinvesteringar Nya Södertälje Sjukhus. Tolv miljoner kronor avser investeringar kopplade till utökning av antalet vårdplatser med anledning av pandemin. Av de pandemirelaterade investeringsutgifterna avser merparten ventilatorer, övervakningsutrustning, infusionspumpar samt sängar och madrasser.

Digitalisering

En effekt av pandemin är de ökade kraven på digitala möten, både mellan medarbetare inom regionen men också med patienter och anhöriga. Behoven har tillgodosetts med applikationen ”Alltid öppet” och andra digitala tjänster. En lärdom är att när medarbetarna ser ett tydligt behov av en tjänst/system går implementeringen betydligt lättare och medarbetarna är motiverade och intresserade. Sjukhuset deltar i Europeiska socialfondens projekt för att öka den digitala kompetensen för medarbetare och chefer och syftar till att öka användande av digitala verktyg och e-hälsatjänster, som i sin tur leder till minskad pappershantering samt mindre resande för patienter.

En hållbar regional utveckling Södertälje Sjukhus AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning	62,9 %	67 %	≥78 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	67,8 %	91 %	≥73 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	71,0 %	95 %	≥90 %	Uppfylls ej ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	7,2 %	4,00 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen	N/A	88	Öka	–
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle	0,1	–	≤ 2	Uppfylls ●
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	3,7	4,2	Minska	Uppfylls ●
Kostnad per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning[1)]	N/A	68 929 kr	Minska	–
Hög effektivitet i vården	N/A	–	≥ 60 %	–
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	5,5 %	–	Minska	–

[1)] Uppgifter från SKR, sluten och öppenvård exkl. ytterfall

Ekonomiskt resultat Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Södertälje Sjukhus AB	94,9	2,0	92,9	6,1 %	22,8

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

S:t Eriks Ögonsjukhus AB

S:t Eriks Ögonsjukhus AB bedriver specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Sjukhuset har ett universitetssjukvårdsuppdrag med en omfattande forsknings-, utvecklings- och utbildningsverksamhet i samverkan med Karolinska Institutet. Sjukhuset bedriver även rikssjukvård inom ögononkologi, barnkatarakt och barnglaukom.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB har under året flyttat in i nybyggda lokaler i Hagastaden. Flytten har krävt stort engagemang och har varit lyckad och genomförts med lägre flyttkostnader än budgeterat.

Mål

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska styra mot indikatorer kopplat till målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*. För tre indikatorer fanns inget utfall tillgängligt i samband med årsbokslutet. Av de sex indikatorerna som har gått att mäta uppnådde samtliga indikatorer sitt målvärde.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Tillgängligheten på akuten var god under 2020. I genomsnitt väntade 95,3 procent av patienterna högst fyra timmar och indikatorn *Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning* uppnådde sitt målvärde för året.

Tillgängligheten för nybesök har påverkats av pandemin och är något lägre i år än för 2019. Trots det klarar S:t Eriks Ögonsjukhus AB målvärdet för andel av patienterna som har fått tid för ett första besök hos specialistläkare inom 30 dagar. Utfallet uppgick till 78,8 procent.

Tillgängligheten för operation och behandling har varit god. I genomsnitt fick 92,4 procent av patienterna tid för behandling inom 90 dagar och därmed uppnåddes indikatorns målvärde.

Administrationens andel av kostnaderna

Administrationens andel av kostnaderna har ökat något till 3,1 procent från 2,7 procent. Ökningen mot föregående år beror på att kostnaderna för kärnverksamheten, såsom inköp av material och läkemedel, har minskat till följd av uppskjuten vård med anledning av covid-19-pandemin, samt lägre pensionskostnader. Då de administrativa kostnaderna inte har minskat i samma omfattning innebär det att dessa kostnader i relation till de totala kostnaderna har ökat. Indikatorn uppnås inte för året.

Vårdproduktion

Sjukhuset uppfyllde under året vårdgarantin för såväl väntetid till operation som för nybesök till läkare.

Vårdproduktion har i alla former påverkats av covid-19-pandemin då färre patienter har kommit till sjukhuset. Vårdproduktionen var väsentligt lägre än budget mätt i både antal besök och antal vårdtillfällen, –24,4 procent respektive –19,3 procent. Jämfört med föregående år var antalet öppenvårdsbesök –17,6 procent färre och antalet vårdtillfällen –16,9 procent färre. Även utomlands-/utomlänsvård var lägre än budget, –26,9 procent för öppenvård och –29,2 procent för slutenvård. Medelvårdtiden var oförändrad från föregående år; 2,1 dygn.

Ekonomiskt resultat

S:t Eriks Ögonsjukhus AB hade en ekonomi i balans under 2020. Resultatet uppgick till nio miljoner kronor och avviker positivt mot det budgeterade resultatkravet med tre miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 0,9 procent av omsättningen.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt –42 miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter främst från minskad utlands- och utomlänsvård

En hållbar regional utveckling S:t Eriks Ögonsjukhus AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akutmottagning	95,3 %	96,0 %	≥78 %	Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	78,8 %	94,0 %	≥73 %	Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	92,4 %	94,0 %	≥90 %	Uppfylls ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	0 %	0 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen	N/A	–	Öka	–
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle		–	≤ 2	Uppfylls ●
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	2,1	2,1	Minska	Uppfylls ●
Kostnad per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning	N/A	–	Minska	–
Hög effektivitet i vården	N/A	–	≥ 60 %	–
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	3,1 %	2,7 %	Minska	Uppfylls ej ●

Ekonomiskt resultat S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	9,4	3,0	6,4	0,9 %	55,7

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Under året minskade intäkterna för utlands- och utomlänsvård med –30,8 miljoner kronor jämfört med budget. Även patientavgifterna blev –3,4 miljoner kronor lägre än budgeterat. Kostnaderna för inhyrd personal var högre än budget främst relaterat till en förstärkning av it-stödet i samband med flytten till nya lokaler. Även sjuklönekostnaderna var högre och kan hänföras till pandemin på grund av ökad sjukfrånvaro.

Investeringar

Årets investeringsutgifter uppgick till 40,5 miljoner kronor och upparbetningsgraden var 101 procent i förhållande till årets budget på 40 miljoner kronor. Utgifterna bestod av nyinvesteringar på 29 miljoner kronor till det nya ögonsjukhuset samt ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, it och övriga inventarier om 11,5 miljoner kronor.

Digitalisering

Under våren startades Alltid Öppet för digitala patientbesök. För personal infördes digitala möten och distansarbete. Lärdomarna är att alla möten som genomförs digitalt sparar både tid, pengar och miljö. Samtidigt fanns det utmaningar då de flesta anställda var ovana att delta i möten med denna teknik och behövde mycket stöd och hjälp initialt. Förutsättningarna att öka medarbetarnas delaktighet och kompetens i digitalisering av ögonsjukvården har förbättrats genom flytten till Hagastaden.

Folktandvården Stockholms län AB

Folktandvården Stockholms län AB ska bedriva folktandvård inom Region Stockholm och inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårdslagen. Inom regionen utför Folktandvården Stockholms län AB uppdrag för hälso- och sjukvårdsnämnden, som enligt beställningen i huvudsak ska omfatta barntandvård. Folktandvården Stockholms län AB ska vara ett konkurrenskraftigt tandvårdsföretag.

På grund av utbrottet av covid-19-pandemin beslutade RSSL om att Folktandvården Stockholms län AB i mars skulle minska sin verksamhet genom att stänga kliniker för att frigöra skyddsutrustning och förbrukningsmaterial till sjukvården. Korttidsarbete infördes den 4 maj för en stor del av bolagets medarbetare som permitterades 40 procent av arbetstiden. Under juni månad kunde verksamheten successivt gå upp till full kapacitet. Under hösten har verksamheten bedrivits som normalt, men med uppskjuten vård att hantera.

Mål

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor uppgick till 71 procent, vilket är en ökning i jämförelse med föregående år på 2,1 procentenheter.

Ökningen beror på förebyggande insatser, som bedrivits under en lång tid. Preventiva åtgärder såsom informationslektioner och fluorsköljningar i skolor samt uppsökande verksamhet har under en längre tid gjort att utvecklingen varit positiv. Indikatorn uppnås för året trots att alla förebyggande insatser, med anledning av covid-19, inte har kunnat genomföras.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 5,4 procent, vilket är en minskning i jämförelse med delårsrapporteringen på 0,3 procentenheter, men en ökning i jämförelse med föregående år på 0,5 procentenheter. Ökningen mot föregående år beror på att kostnaderna för kärnverksamheten, såsom material och köpta tjänster, har minskat till följd av uppskjuten vård med anledning av covid-19-pandemin, samt lägre pensionskostnader. Då de administrativa kostnaderna inte har minskat i samma omfattning innebär det att dessa kostnader i relation till de totala kostnaderna har ökat. Indikatorn uppnås inte för året.

Vårdproduktion

Bolaget har arbetat av större delen av den uppskjutna vård som uppstod tidigare under året när det gäller patienter inom barn- och ungdomstandvården, som minskade med –1,5 procent i jämförelse med föregående år. Det har dock skett på bekostnad av ett kraftigt reducerat antal patienter inom vuxentandvården, som minskade med –17,5 procent i jämförelse med föregående år. Även inom specialisttandvården minskade vårdproduktionen med anledning av covid-19-pandemin. Den uppbyggda uppskjutna vården har redan fått och kommer fortsatt att få stora konsekvenser på bolagets ekonomi i form av minskade

En hållbar regional utveckling Folktandvården Stockholms län AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andelen 19-åringar med kariesfria ytor	71 %	68,9 %	≥ 71 %	Uppfylls ●
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	5,4 %	4,9 %	Minska	Uppfylls ej ●

Ekonomiskt resultat Folktandvården Stockholms län AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Folktandvården Stockholms län AB	112,5	112,5	0,0	0,0 %	112,5

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

intäkter på grund av förlorade marknadsandelar avseende vuxenpatienter.

Tidigare års utmaningar med kompetensförsörjningen kvarstår, då det råder brist på erfaren tandvårdspersonal. Stora pensionsavgångar har lett till en pågående generationsväxling, där erfaren tandvårdspersonal ersätts med mer oerfaren tandvårdspersonal, vilket har påverkat produktionen negativt.

Ekonomiskt resultat

Folktandvården Stockholms län AB:s resultat uppgick till 113 miljoner kronor, vilket är i enlighet med budgeterat resultatkrav. I resultatet ingår 218 miljoner kronor avseende merkostnader och förlorade intäkter kopplat till covid-19 i form av 210 miljoner kronor i lägre intäkter, framför allt vuxenintäkter.

Intäktsbortfallet kompenseras i viss utsträckning av ökade intäkter avseende statlig ersättning för korttidsarbete om 17 miljoner kronor, ersättning för sjuklön om 15 miljoner kronor samt omställningsstöd avseende maj om fem miljoner kronor.

Kostnader för personal var –135 miljoner kronor lägre än budget, varav 59 miljoner kronor avser lönekostnader och 48 miljoner kronor avser pensionskostnader. Avvikelsen beror till stor del på att anställningsstopp infördes under våren för icke nödvändiga rekryteringar till följd av covid-19 och på att tidsbegränsade anställningar samt timanställningar avslutades.

Investeringar

Årets utgifter uppgick till 39 miljoner kronor och upparbetningsgraden var 46 procent i förhållande till årets budget på 85 miljoner kronor. Avvikelsen beror dels på att ett investeringsstopp infördes under våren för icke nödvändiga investeringar på grund av covid-19-pandemin samt att slitaget på utrustningen begränsades under den tiden, dels på att ett avtal för behandlingsenheter saknats, vilket orsakat förseningar.

Digitalisering

Folktandvården fick mycket positivt resultat i mätningen av digital mognad, en organisationsförmåga att dra nytta av digitalisering, som regionen genomförde under 2020. I samband med pandemin gjordes en snabb och framgångsrik implementering av digitala möten för distansarbete och utbildning. En pilot för digitala vårdmöten har också genomförts men har pausats på grund av den prissättningsmodell som har presenterats.

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB, ska utföra ambulanssjukvård åt Region Stockholm. AISAB kan utföra interhospitala transporter och transport av avlidna för Region Stockholm.

Pandemin covid-19 har präglat AISAB under nästan hela verksamhetsåret. Utmaningarna har varit att klara bemanningen, alla uppdrag med driftsättning av extra enheter och ha jämn tillförsel av skyddsutrustning.

Mål

Administrationens andel av kostnaderna

Indikatorn mäts först 2021.

Vårdproduktion

Ambulansuppdragen under år 2020 uppgick till 104 759. Detta är fem procent högre än budget. Jämfört med föregående år noteras dock en minskning med tre procent. Uppdragen för transport av avlidna var åtta procent högre än budget och ökade med tolv procent jämfört med föregående år.

I statistiken ingår inte avbrutna ambulansuppdrag. AISAB får rörlig ersättning för antalet uppdrag och då ingår avbrutna uppdrag. Hade avbrutna uppdrag räknats med skulle antalet ambulansuppdrag för 2020 vara 114 000. Till dessa uppdrag ska cirka 8 600 uppdrag för den extra transportorganisationen i Älvsjö läggas till.

Ekonomiskt resultat

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB:s resultat uppgick till 30,5 miljoner kronor och avviker därmed positivt med 18,5 miljoner kronor mot det budgeterade resultatet. Avvikelsen motsvarar fyra procent av omsättningen. Merkostnader om 46 miljoner kronor avseende covid-19 har, enligt överenskommelse, löpande under året fakturerats hälso- och sjukvårdsnämnden med motsvarande belopp. Det innebär att ASAB:s ekonomiska resultat inte påverkats av dessa extra kostnader.

Investeringar

Årets investeringsutgifter uppgick till 13 miljoner kronor att jämföra med en budget på 28 miljoner kronor. Med anledning av pandemin har inköp av alla planerade fordon inte genomförts och några inköp har försenats och levereras i början av 2021.

Digitalisering

Pandemin har påverkat digitaliseringen negativt och medfört förseningar av olika projekt, som att införandet av ny och uppdaterad it-infrastruktur, ny extern webbplats, nytt intranät, ny it-utrustning i ambulanserna och det fortsatta införandet av e-utbildningar har påverkats tidsmässigt. För att öka den digitala kompetensen och förmåga har en senior it-samordnare rekryterats.

En hållbar regional utveckling Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	N/A		Minska	–

Ekonomiskt resultat Ambulanssjukvården i Storstockholm AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	30,5	12,0	18,5	4,4 %	26,2

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

Stockholm Care AB

Stockholm Care AB ska förmedla utländska patienter till främst de högspecialiserade vårdverksamheterna inom Region Stockholm som kan förbättra sina utvecklingsmöjligheter genom att vidga patientunderlaget. Bolaget ska därvid bistå vårdverksamheterna med stöd och service av administrativ och praktisk karaktär. Stockholm Care AB förvaltar även Tobiasregistret.

Kommande verksamhetsförändringar innebär att Stockholm Care AB:s verksamhet avseende vård av utländska patienter upphör den 1 januari 2021 och överförs till Karolinska Universitetssjukhuset. Enligt förslag till beslut i regionfullmäktige kommer Stockholm Care AB:s inriktning från och med 2021 vara att förvalta Tobiasregistret.

Covid-19 har haft en omfattande påverkan, vilket markant begränsat bolagets möjligheter att bedriva sitt uppdrag avseende vårdexport på grund av perioder av stängda landsgränser och inställd flygtrafik.

Regionfullmäktige har beslutat om en verksamhetsövergång av utlandsvården till Karolinska Universitetssjukhuset med start 1 januari 2021, vilket har påverkat resultatet 2020 negativt bland annat på grund av behov av nedskrivningar.

Mål

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 3,5 procent, vilket är en tangering i jämförelse med delårsrapporteringen. Bolaget mäter mot delårets värde då det saknas mätning för 2019. Indikatorn uppnås inte då det inte sker någon minskning jämfört med delåret.

Vårdproduktion

Den totala omsättningen av fakturerade ärenden minskade med 45 procent jämfört med 2019. Andelen inkomna vårdförfrågningar minskade med 37 procent jämfört med 2019. Störst påverkan till det lägre utfallet har pandemin.

Antalet genomförda bekräftande confirmatory typing[26], CT, ökade med elva procent jämfört med föregående år och i snitt leder 20 till 25 procent av CT till en stamcellsskörd. Tobiasregistret förmedlade 107 stamcellskördar vilket är en mindre än föregående år. Årets målsättning för nya givare har överträffats och SIFO:s undersökning om allmänhetens kännedom om verksamheten visade glädjande att 53 procent, jämfört med 22 procent 2019, känner till Tobiasregistret samt vilken typ av verksamhet det är.

Ekonomiskt resultat

Stockholm Care AB:s resultat uppgick till minus åtta miljoner kronor och avvek negativt med nio miljoner kronor mot det budgeterade resultatkravet. Poster av engångskaraktär såsom bland annat nedskrivning av bolagets samtliga utvecklingsprojekt på grund av verksamhetsövergång av utlandsvården har sammantaget påverkat resultatet negativt med cirka nio miljoner kronor.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt minus sju miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Digitalisering

Pandemin har framförallt visat på att det finns goda förutsättningar att arbeta effektivt med digitala lösningar. Utmaningarna har varit att få samma teamkänsla vid distansarbete som när personalen träffas fysiskt.

En hållbar regional utveckling Stockholm Care AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	3,5 %	3,5 %	Minska	Uppfylls ej ●

Ekonomiskt resultat Stockholm Care AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Stockholm Care AB	–7,5	1,0	–8,5	–7,3 %	1,7

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

[26] Handläggningen/utredningen efter att ett behandlingscentrum fått en matchande träff mellan en patient och en potentiell stamcellsdonator.

MediCarrier AB

MediCarrier AB är Region Stockholms logistik- och transportföretag och ska på affärsmässiga grunder avropa, lagerhålla, förpacka samt distribuera sjukvårds- och förbrukningsartiklar till verksamheter inom Region Stockholm.

Mål

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 3,5 procent per sista december 2020 vilket är 0,1 procentenheter lägre än utfallet 2019 som var 3,6 procent.

Ekonomiskt resultat

MediCarrier AB:s resultat uppgick till 37 miljoner kronor, 31 miljoner kronor över fastställt resultatkrav på sex miljoner kronor.

Under året har MediCarrier AB fått ett utökat uppdrag att tillhandahålla ett beredskapslager motsvarande tre månaders prognostiserad förbrukning av skyddsutrustning och andra kritiska artiklar. I början av pandemin ledde Karolinska Command Center detta uppdrag men det har tagits över av MediCarrier AB under året. I samband med övertagandet skedde en nedskrivning av lagervärdet då artiklar köpts in i pandemins början, under en bristsituation, som nu inte förväntas kunna säljas till inköpspris.

Intäkterna uppgick till 1 181 miljoner kronor, vilket är 22,6 procent över budget. Ökningen förklaras av den ökade efterfrågan av sjukvårdsmaterial orsakat av covid-19. MediCarrier AB har fått ersättning för merkostnader motsvarande en intäkt på 85 miljoner kronor för att täcka upp de extraordinära kostnaderna kopplade till nedskrivning av lagervärde, lokalhyra och extra personalkostnader drivna av covid-19.

Kostnaderna 187 miljoner kronor är högre än budget, vilket motsvarar 19,6 procent. Största kostnaden avser nedskrivningen av lagret på 63 miljoner kronor. Vidare var kostnaderna för inhyrd personal 22 miljoner kronor, 13 miljoner kronor över budget. Övriga kostnader var 48 miljoner kronor, nio miljoner kronor över budget, främst drivet av hyror för externa lokaler i samband med att lagersaldot ökat markant.

I resultatet ingår negativa ekonomiska effekter av covid-19-pandemin på sammanlagt minus sju miljoner kronor. Posten består av förlorade intäkter samt merkostnader främst avseende avskrivning av lager, inhyrd personal och externa hyror, för december månad. I övrigt påverkas resultatet positivt av den vård som har skjutits upp på grund av covid-19.

Investeringar

Årets investeringsutgifter uppgick till 2,3 miljoner kronor, vilket innebar en upparbetningsgrad om 115 procent i förhållande till årets budget på 2,0 miljoner kronor. Investeringarna bestod av ersättningsinvesteringar i produktionen, som inköp av varuvagnar, samt investeringar i en ombyggnation av befintliga lokaler för att kunna ta emot verksamhet från nya utökade lokaler.

Digitalisering

Till följd av pandemin har medarbetare uppmanats att arbeta på distans vilket i sin tur har inneburit att chefer fått gå igenom befintliga rutiner och arbetssätt för att anpassa dessa till en digital hantering. Till allra största delen är pandemins effekt på digitaliseringen mycket positiv då man tvingats tillämpa nya rutiner och arbetssätt.

Den digitala kompetensen i bolaget höjdes snabbare än planerat då covid-19-pandemin bröt ut. I övrigt, också till följd pågående covid-19-pandemi, har bolaget inte genomfört några kompetenshöjande initiativ inom området digital kompetens.

En hållbar regional utveckling MediCarrier AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	3,5 %	3,6 %	Minska	Uppfylls ●

Ekonomiskt resultat MediCarrier AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
MediCarrier AB	36,6	6,0	30,6	3,2 %	5,1

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

Locum AB

Locum AB har i uppgift att svara för ägarfrågor av fastighetsförvaltande karaktär och ekonomisk administration avseende fastighets- och servicenämndens resultatenhet Landstingfastigheter Stockholm. Bolaget ska i övrigt bistå fastighets- och servicenämnden i fastighetsstrategiska frågor. I fastighets- och servicenämnden redovisas ägande av Region Stockholms fastigheter.

Locum AB har under året aktivt deltagit i Regional särskild sjukvårdsledningens arbete bland annat för att utöka antalet vårdplatser för covid-19 patienter. Fokus har varit att säkerställa driften av fastigheterna.

Mål

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 4,1 procent per sista december 2020 vilket är 1,6 procentenheter lägre än utfallet 2019 som var 5,7 procent. Det lägre utfallet beror främst på lägre personalkostnader orsakat av pensionsavgångar samt att vakanser inte har ersättningsrekryterats. Minskningen överstiger tio procent och målet är därmed uppfyllt.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Locum AB uppgick till 13 miljoner kronor, vilket är sex miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatkravet på sju miljoner kronor. Den positiva avvikelsen mot beslutat resultatkrav förklaras av lägre personalkostnader på grund av pensionsavgångar samt vakanser som inte har ersättningsrekryterats.

Investeringar

Årets utgifter uppgick till 0,5 miljoner kronor och upparbetningsgraden var elva procent i förhållande till årets budget på 4,5 miljoner kronor. Utgifterna bestod av investeringar i it och kontorsinventarier. Den låga upparbetningsgraden förklaras av att covid-19-pandemin medförde att investeringar i kontorsutrustning inte har genomförts som planerat.

Digitalisering

En lärdom och framgångsfaktor som identifierats är att inte vänta in och göra saker för storskaligt utan börja smått och skala upp efterhand. På det viset har Locum blivit mer agilt. Under året har det genomförts olika initiativ för att höja den digitala kompetensen inom Locum.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans är Region Stockholms internbank med huvuduppdrag att säkerställa regionens likviditet. Bolaget bistår, på affärsmässiga grunder, Region Stockholms nämnder, bolag och stiftelser med att förvalta central likviditet, låna upp medel på kapitalmarknaden och bedriva utlåning för investeringar till regionens nämnder och bolag.

En hållbar regional utveckling Locum AB	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	4,1 %	5,7 %	Minska	Uppfylls ●

Ekonomiskt resultat Locum AB

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Locum AB	13,3	7,0	6,3	1,6 %	13,6

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	100 %[1)]	100 %[1)]	Minska	–

[1)] Ej tillämpbart då 100 % av verksamheten klassas som administrativ verksamhet

Ekonomiskt resultat AB Stockholms Läns Landstings Internfinans

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
AB SLL Internfinans	5,5	3,0	2,5	14,7 %	3,6

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

Under 2020 har Internfinans förhandlat fram en syndikerad kreditfacilitet[27] för Region Stockholms räkning med åtta svenska och internationella banker som motpart. Kreditfaciliteten ersätter den tidigare kreditfaciliteten som signerades i december 2015.

Mål

Administrationens andel av kostnaderna

De administrativa kostnaderna definieras som kostnader för administrativt stöd till kärnverksamheterna. Internfinans verksamhet är en stödverksamhet, vilket innebär att samtliga kostnader bedöms vara administrativa.

Ekonomiskt resultat

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans resultat uppgick till fem miljoner kronor och avviker därmed positivt med två miljoner kronor mot det budgeterade resultatet. Avvikelsen motsvarar 15 procent av omsättningen. Resultatet förklaras primärt av lägre kostnader än budgeterat. Under året har bolaget erhållit en ny pensionsprognos där skulden och pensionskostnaden minskat med cirka 1,6 miljoner kronor jämfört med budget.

Digitalisering

I och med att Internfinans redan tidigare implementerat ett digitalt verktyg stod bolaget väl rustat inför skiftet från fysiska möten till digitala. Pandemins effekt på digitalisering har lett till ökat behov av att implementera digitala signaturer.

AB Storstockholms Lokaltrafik

AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL, är samlingsnamnet och varumärket för den upphandlade allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholmsregionen. Via SL förvaltar Region Stockholm vissa avtal och tillgångar.

Bolaget har tre helägda dotterbolag: AB SL Finans, SL Älvsjö AB samt Waxholms Ångfartygs AB. AB SL Finans tillhandahåller mot ersättning fordon, vagnar, maskiner samt andra inventarier och anläggningar för lokaltrafikutövare. SL Älvsjö AB äger, förvaltar och utvecklar fastigheter och förenlig verksamhet. Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB, som ingår i SL-koncernen från och med juli 2019, sköter kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård och förvaltar vissa avtal och tillgångar åt Region Stockholm.

Ekonomiskt resultat

AB Storstockholms Lokaltrafiks resultat uppgick till –1 115 miljoner kronor, vilket är –1 519 miljoner kronor lägre än budgeterat resultat. Avvikelsen mot budgeterat resultat motsvarar 4,9 procent av omsättningen. Avvikelsen förklaras främst av lägre biljettintäkter till följd av färre resenärer. Undantaget effekterna av minskade biljettintäkter samt merkostnader till följd av pandemin har bolaget uppnått sitt budgeterade resultatkrav.

Ekonomiskt resultat AB Storstockholms Lokaltrafik

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
AB Storstockholms Lokaltrafik och dotterbolag	–1 114,8	404,0	–1 518,8	–4,9 %	604,0

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

[27] En syndikerad kreditfacilitet är ett lån som avtalats med flera finansiärer tillsammans.

12 Kommunalförbund och stiftelser

Kommunalförbund

Region Stockholm är medlem i tre kommunalförbund:

- Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje
- Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg
- Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling.

Enligt kommunallagen kan kommunalförbund ur de flesta aspekter betraktas som egna kommuner, bland annat gäller som för kommuner regeln att eventuella underskott ska återställas inom tre år.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, har två medlemmar, Region Stockholm och Norrtälje kommun. KSON planerar och beställer hälso- och sjukvård samt omsorg för invånarna i Norrtälje kommun. KSON äger bolaget Tiohundra AB som bland annat bedriver vården vid Norrtälje sjukhus samt ett antal vårdcentraler och omsorgsverksamheter.

Pandemin har haft stor påverkan både inom verksamheterna och på det ekonomiska resultatet, vilket bland annat speglas i den minskade vårdkonsumtionen.

I övrigt kan nämnas att en fast tillfällig ersättning införts i både primärvården och i flera interna kontrakt med Tiohundra AB. Syftet har varit att minimera utförarnas administrativa börda, säkerställa en stabil finansiering och möjliggöra att enkelt omdisponera personal mellan vård- och omsorgsgivare. Primärvårdens personal har som en följd av detta kunnat avlasta Norrtälje sjukhus genom besök i hemmen och på särskilda boenden.

Mål

Tiohundra AB har haft nio indikatorer kopplat till målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*. Tre av indikatorerna uppnådde sina målvärden, medan tre inte uppnådde sina målvärden. För två indikatorer fanns inget utfall tillgängligt i samband med årsbokslutet.

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Covid-19-pandemin har haft stor negativ effekt på måluppfyllelsen inom hälso- och sjukvården, i synnerhet avseende målet om behandling inom 90 dagar och andelen patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar. Periodvis har den elektiva vården helt fått anstå till förmån för covid-19-vård, vilket i sin tur innebär att mängden uppskjuten vård ökat.

Målvärdet för andelen patienter som vistades högst fyra timmar på akutmottagning uppnåddes inte, främst på grund av färre tillgängliga vårdplatser orsakat av pandemin.

Andelen patienter som fick tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar uppgick till 92 procent och indikatorn uppnådde sitt målvärde även om den understeg 2019 års värde på 93 procent. Ackumulerat för året är utfallet 80 procent.

Andelen patienter som fick tid för behandling inom 90 dagar uppgick till 73 procent vilket innebär att indikatorn inte uppnådde sitt målvärde. Ackumulerat utfall för året var 81 procent.

Andelen patienter som ådrog sig vårdrelaterade infektioner vid Norrtälje sjukhus uppgick till 2,7 procent och indikatorn uppnådde sitt målvärde. Den låga prevalensen av vårdrelaterade infektioner kan sannolikt till viss del relateras till färre vårdtillfällen och nya rutiner med anledning av covid-19. Mätningarna har dock inte genomförts på samma sätt som tidigare, på grund av covid-19-pandemin.

Indikatorn för antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle uppgick till 1,8 dagar, vilket är lägre än målvärdet och lägre jämfört med 2019.

Indikatorn genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården har ett utfall på 4,5 dagar men jämfört med 2019 är det en mindre ökning med 0,1 procentenheter.

En hållbar regional utveckling	Utfall 2020	Utfall 2019	Målvärde 2020	Måluppfyllelse
En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Andel patienter som vistas högst fyra timmar på akutmottagning	73,8 %	78 %	≥78 %	Uppfylls ej ●
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	92,0 %	93 %	≥73 %	Uppfylls ●
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	73,0 %	98 %	≥90 %	Uppfylls ej ●
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	2,7 %	5,6 %	≤ 7,7 %	Uppfylls ●
Genomsnittligt aktuellt kvalitetsindex för akutsjukhusen	98,8[1)]	–	Öka	–
Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle	1,8	2,3	≤ 2	Uppfylls ●
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	4,5	4,4	Minska	Uppfylls ej ●
Kostnad per DRG–poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning[2)]	52 076 kr[1)]	–	Minska	–
Hög effektivitet i vården	N/A	–	≥ 60 %	–
Kärnverksamhet ska prioriteras				
Administrationens andel av kostnaderna	3,1 %		Minska	Uppfylls ej ●

[1)] Utfall avser 2019 då data för 2020 ej finns tillgängligt.

[2)] Uppgifter från SKR, sluten och öppenvård exkl. ytterfall.

Administrationens andel av kostnaderna

Utfallet för indikatorn uppgick till 3,1 procent. Mätning av indikatorn gjordes inte 2019. I delårsrapport 2020 uppgick utfallet för indikatorn till 3,4 procent. Orsaken till minskningen är lägre bemanning för administrativa tjänster eftersom vakanser inte återbesatts.

Vårdkonsumtion

Vårdkonsumtionen visar genomgående negativa avvikelser till följd av covid-19-pandemin. Antal vårdtillfällen, läkarbesök samt övriga vårdgivarbesök nådde inte upp till budgeterat antal och var lägre jämfört med 2019.

Under 2020 konsumerade invånarna i Norrtälje kommun 6,3 procent färre vårdtillfällen än föregående år. Antalet läkarbesök samt besöken hos övriga vårdgivare, som distrikts- och undersköterskor på husläkarmottagningar samt fysioterapeuter, logopeder, arbetsterapeuter och kiropraktorer blev också färre.

Antalet besök på husläkarmottagningarna minskade med 18 procent jämfört med föregående år och inom specialiserad fysioterapi var nedgången 33 procent jämfört med 2019.

Antalet besök på Norrtälje sjukhus minskade med 28 procent, jämfört med 2019. Antal vårdtillfällen på Norrtälje sjukhus minskade med tio procent medan antalet vårdtillfällen inom psykiatrin ökade med sju procent.

Vårdproduktion vid Norrtälje sjukhus

All planerad vård som kunde anstå sköts från och med den 23 mars upp enligt Region Stockholms beslut. Viss elektiv vård återupptogs i augusti. Då smittspridningen tog fart igen och vårdplatser för covid-19-patienter och andra akuta vårdbehov behövde säkerställas fick åter elektiv slutenvård skjutas upp. Under sommaren har sjukhusets vårdavdelningar haft problem med överbeläggningar, beläggningen har till och med varit högre än tidigare somrar.

Vårdproduktionen vid Norrtälje sjukhus var lägre än planerat för både slutenvårdstillfällen och öppenvårdsbesök. Jämfört med budget var antalet öppenvårdsbesök –14,6 procent färre och antalet slutenvårdstillfällen –18,2 procent färre. Antalet vårdplatser understeg budgeterade 87 med 15, en negativ avvikelse med 16,3 procent.

Ekonomiskt resultat

KSON:s resultat för året var positivt och uppgick för Region Stockholms andel till 62 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,5 procent av omsättningen. Det positiva resultatet avser både kommunalförbundets verksamhet och verksamheten i Tiohundra AB. I resultatet avseende regionens andel ingår 43 miljoner kronor i merkostnader för covid-19. Uteblivna intäkter gällande patientavgifter uppgick till 23 miljoner kronor. Såväl KSON som Tiohundra AB har erhållit ersättning från staten för covid-19 som täcker dessa merkostnader, därför påverkas inte resultatet.

I maj beslutade medlemmarna att tillföra extra medlemsbidrag där Region Stockholm svarade för 71 miljoner kronor. Bidraget har oavkortat finansierat förlängning av ersättningsvillkor för avtal med Tiohundra gällande Norrtälje Sjukhus inklusive dess sidoavtal fram till och med 31 december 2020.

Tiohundra AB startade året med ett lågt eget kapital, med ett aktiekapital på 17 miljoner kronor. Aktieägartillskott har erhållits motsvarande den beräknade kostnaden för sänkt diskonteringsränta i pensionssystemet med 52 miljoner kronor, varav 44 miljoner kronor avser Region Stockholms andel. Aktieägartillskottet tillsammans med ett positivt resultat för perioden har stärkt bolagets eget kapital, som vid årets utgång uppgår till 110 miljoner kronor.

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg

Ändamålet med Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA, är att investera i ambulansflyg och driva ambulansflygverksamhet i hela Sverige. Samtliga regioner i Sverige är medlemmar i KSA. Under 2019 genomförde KSA en upphandling av sex flygplan som ska levereras under 2021. Förbundsfullmäktige beslutade i juni 2020 att

Vårdkonsumtion

Vård, exkl basal hemsjukvård och hemrehab	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse budget	Utfall 2019	Förändring %
Vårdtillfällen	8 456	10 400	–18,7 %	9 025	–6,3 %
Läkarbesök	177 441	242 000	–26,7 %	218 770	–18,9 %
Övriga vårdgivarbesök	125 023	170 500	–26,7 %	160 191	–22,0 %

Ekonomiskt resultat

Mkr	Utfall* 2020	Budget 2020	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Utfall* 2019
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg	62,0	0,1	61,9	3,5 %	–44,8
*varav Tiohundra AB***	*46,4*	*0,0*	*46,4*	*5,3 %*	*–29,5*

*Avser Region Stockholms andel av resultatet som är 50 procent
**Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt

verksamheten ska drivas med egna tillstånd och licenser och upphandlad personal. Flygambulansverksamheten startar under 2021 i takt med att flygplanen levereras.

Region Stockholm betalade för 2020 ett medlemsbidrag på 2,3 miljoner kronor. Medlemsbidraget kommer att öka när ambulansverksamheten är i drift. KSA:s preliminära resultat för året uppgick till 1,6 miljoner kronor

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Ändamålet med Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling är att uppföra och driva en nationell anläggning för strålbehandling med protoner, Skandionkliniken, samt att tillvarata möjligheterna till forskning och utveckling av verksamheten.

Under 2020 har kommunalförbundet startat behandling av 297 patienter, en ökning med 29 (11 procent). Antalet utländska patienter som behandlades uppgick till 31 vilket var en ökning med två. De utländska patienterna kom huvudsakligen från Norge. Sammanlagt 62 patienter kom från Region Stockholm vilket var en ökning med två jämfört med föregående år.

Kommunalförbundets preliminära resultat för år 2020 uppgår till 15 miljoner kronor, vilket är åtta miljoner kronor bättre än budget

Stiftelser

En stiftelse är en självägd förmögenhet, utan ägare eller medlemmar, som har avsatts för att varaktigt tillgodose ett bestämt ändamål. Stiftelser inräknas inte i regionkoncernens resultat- och balansräkning för 2020 på annat sätt än att eventuella bidrag som har tilldelats redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Nedan presenteras de verksamhetsstiftelser som Region Stockholm hade uppsiktsansvar över 2020. Inom parantes redovisas den andel styrelsemedlemmar som utsetts av Region Stockholm.

Stiftelsen *Cancercentrum Karolinska* syftar till att främja experimentell cancerforskning. Stiftelsen arbetar för utvecklingen av individualiserad cancerbehandling, i nära samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet.

Stiftelsen *Centrum för Molekylär Medicin ar*betar främst med forskning kring kroniska inflammationssjukdomar. Under året införskaffades ny avancerad molekylärdiagnostik.

Stiftelsen *Stockholms läns Äldrecentrum* är ett tvärvetenskapligt centrum för forskning och utveckling kring äldre personers hälsa, vård och omsorg.

Stiftelsen *Stockholms läns museum* är en så kallad länskulturfunktion med ändamål att bedriva vetenskaplig insamling och dokumentation samt utåtriktad verksamhet inom kulturminnesvården och museiverksamheten i länet. Stiftelsens styrelse har under 2020 beslutat att överlåta stiftelsens verksamhet till Region Stockholm per den 1 januari 2021, varvid den kommer att integreras i kulturnämndens förvaltning.

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län förvaltar fastigheter och verkar för att bevara Stockholms skärgård och utvecklingen av friluftslivet i skärgården. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ges årligt stöd för verksamhet och fastighetsunderhåll. Region Stockholm och stiftelsen tecknade 2019 ett avtal om drift- och investeringsmedel i form av beviljade bidrag för perioden 2020–2023.

Stiftelsen *Flemingsberg Science* syftar bland annat till att stärka samverkan mellan aktörerna i Flemingsberg. Under perioden 2019–2022 arbetar stiftelsen för fortsatt campusutveckling och ökad samverkan inom områden som åldrande, mångfald och hälsa.

Stockholms Konserthusstiftelse ska driva en aktiv musikverksamhet genom att ge konserter och för detta ändamål upprätthålla och underhålla den Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ges årligt stöd för verksamhet och fastighetsunderhåll. Region Stockholm och stiftelsen tecknade 2019 ett avtal om drift- och investeringsmedel i form av beviljade bidrag för perioden 2019–2022.

Verksamhetsstiftelser

Stiftelser i vilka Region Stockholm är ensam stiftare	Stiftelser där Region Stockholm är stiftare tillsammans med andra	Stiftelse där Region Stockholm är huvudfinansiär
• Stiftelsen Cancercentrum Karolinska (100 %) • Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin (100 %) • Stiftelsen Clara (0 %)[28]	• Stiftelsen Stockholms läns museum (44 %) • Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum (50 %) • Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län (53 %) • Stiftelsen Flemingsberg Science (25 %)	• Stockholms Konserthusstiftelse (67 %)

[28] Regionen utser från och med februari 2018 inga ledamöter eller revisorer i Stiftelsen Clara.

13 Drifts- och investeringsredovisning

Driftsredovisning

Mkr	Intäkter* 2020	Kostnader* 2020	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Hälso- och sjukvård					
Hälso- och sjukvårdsnämnden	71 234,0	–70 980,9	253,1	0,0	253,1
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	487,8	–486,7	1,0	0,0	1,0
Patientnämnden	34,3	–32,6	1,7	0,0	1,7
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg	1 767,2	–1 705,3	62,0	0,1	61,9
varav Tiohundra AB	*905,1*	*–858,7*	*46,4*	*0,0*	*46,4*
Stockholms läns sjukvårdsområde	12 858,2	–12 629,5	228,7	220,0	8,7
Karolinska Universitetssjukhuset	24 933,6	–24 860,4	73,2	53,0	20,2
Södersjukhuset AB	5 995,7	–5 929,3	66,5	9,0	57,5
Danderyds Sjukhus AB	5 227,5	–5 208,9	18,6	8,0	10,6
Södertälje Sjukhus AB	1 652,1	–1 557,2	94,9	2,0	92,9
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	682,1	–672,7	9,4	3,0	6,4
Folktandvården Stockholms län AB	1 599,6	–1 487,2	112,5	112,5	0,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	474,0	–443,5	30,5	12,0	18,5
Stockholm Care AB	83,5	–91,0	–7,5	1,0	–8,5
MediCarrier AB	1 180,7	–1 144,1	36,6	6,0	30,6
Hälso- och sjukvård totalt	**128 210,3**	**–127 229,3**	**981,1**	**426,6**	**554,6**
Kollektivtrafik					
Trafiknämnden	32 257,5	–33 353,6	–1 096,2	404,0	–1 500,2
varav Trafikförvaltningen	*11 040,7*	*–11 026,6*	*14,1*	*0,0*	*14,1*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*183,4*	*–179,0*	*4,4*	*0,0*	*4,4*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*20 500,1*	*–21 575,6*	*–1 075,5*	*404,0*	*–1 479,5*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*533,2*	*–572,5*	*–39,3*	*0,0*	*–39,3*
Färdtjänstnämnden	1 906,8	–1 530,2	376,6	0,0	376,6
Kollektivtrafik totalt	**34 164,2**	**–34 883,8**	**–719,6**	**404,0**	**–1 123,6**
Kulturnämnden	**588,5**	**–588,1**	**0,5**	**0,0**	**0,5**
Tillväxt– och regionplanenämnden	**191,8**	**–191,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Regionstyrelsen	**2 679,6**	**–2 115,1**	**564,5**	**0,0**	**564,5**
Fastigheter och service					
Fastighets- och servicenämnden	7 842,3	–6 745,5	1 096,8	468,0	628,8
varav Serviceförvaltningen	*1 718,9*	*–1 648,1*	*70,9*	*5,0*	*65,9*
varav Fastighetsförvaltningen	*6 123,3*	*–5 097,4*	*1 025,9*	*463,0*	*562,9*
Locum AB	376,9	–363,6	13,3	7,0	6,3
Fastigheter och service totalt	**8 219,2**	**–7 109,1**	**1 110,1**	**475,0**	**635,1**
Övriga					
Revisorskollegiet	38,1	–38,0	0,1	0,0	0,1
Landstingshuset i Stockholm AB	0,4	–108,1	–107,8	–18,0	–89,8
AB SLL Internfinans	17,0	–11,5	5,5	3,0	2,5
Koncerngemensamma funktioner					
Skadekontot	19,3	–19,1	0,2	0,0	0,2
Koncernfinansiering	101 365,3	–97 488,6	3 876,8	–979,2	4 856,0
Koncernjusteringar	–160 717,0	160 807,2	90,1	0,0	90,1
Resultat samtliga resultatenheter*	**114 776,7**	**–108 975,2**	**5 801,6**	**311,3**	**5 490,2**
varav omställningskostnader	0,7	–148,2	–147,5	–323,0	175,5
Resultat exklusive omställningskostnader	**114 776,0**	**–108 827,0**	**5 949,0**	**634,3**	**5 314,7**

* Intäkter motsvarar verksamhetens intäkter, skatteintäkter och generella statsbidrag samt finansiella intäkter. Kostnader motsvarar verksamhetens kostnader, avskrivningar och finansiella kostnader.

Investeringsredovisning

Investeringar för samtliga resultatenheter i regionkoncernen Mkr	**Utfall 2019**	**Budget 2020**	**Avvikelse mot budget**	**Utfall 2019**
Hälso– och sjukvård				
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,6	7,0	–6,4	10,3
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	202,8	326,6	–123,8	242,5
Karolinska Universitetssjukhuset	662,7	374,7	288,0	549,3
Södersjukhuset AB	181,3	169,4	11,9	413,0
Danderyds Sjukhus AB	124,3	183,0	–58,7	612,2
Södertälje Sjukhus AB	31,4	27,0	4,4	69,8
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	40,5	40,0	0,5	33,3
Folktandvården Stockholms län AB	39,1	85,0	–45,9	47,8
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	12,8	28,0	–15,2	22,9
Stockholm Care AB	2,2	0,0	2,2	3,2
MediCarrier AB	2,3	2,0	0,3	2,9
Hälso- och sjukvård totalt	**1 300,0**	**1 242,7**	**57,3**	**2 007,2**
Kollektivtrafik				
Trafiknämnden	8 102,0	10 256,1	–2 154,1	6 190,5
varav Trafikförvaltningen	*632,7*	*497,2*	*135,5*	*613,0*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*2 067,2*	*2 748,6*	*–681,3*	*1 160,3*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*5 381,9*	*6 956,6*	*–1 574,7*	*4 338,4*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*20,2*	*53,8*	*–33,6*	*78,8*
Färdtjänstnämnden	32,0	18,0	14,0	30,2
Kollektivtrafik totalt	**8 134,0**	**10 274,1**	**–2 140,1**	**6 220,8**
Kulturnämnden	**2,2**	**5,6**	**–3,4**	**0,8**
Regionstyrelsen	**0,9**	**99,7**	**–98,8**	**6,1**
Fastigheter och service				
Fastighets- och servicenämnden	1 478,0	3 306,8	–1 828,8	3 685,9
varav Serviceförvaltningen	*154,2*	*256,5*	*–102,3*	*227,4*
varav Fastighetsförvaltningen	*1 323,8*	*3 050,3*	*–1 726,5*	*3 458,6*
Locum AB	0,5	4,5	–4,0	2,1
Fastigheter och service totalt	**1 478,5**	**3 311,3**	**–1 832,8**	**3 688,1**
Övriga				
Revisorskollegiet	0,1	0,2	–0,1	0,0
AB SLL Internfinans	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar totalt	**10 915,8**	**14 933,6**	**–4 017,8**	**11 922,9**

14 Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR, som gäller den juridiska personen Region Stockholm och den sammanställda redovisningen.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt proportionell konsolideringsmetod (klyvningsmetoden) som innebär att endast den ägda andelen av de kommunala koncernföretagens räkenskapsposter tas med i de sammanställda räkenskaperna. Undantaget är intresseföretaget Barnbördshuset Stockholm AB som konsolideras enligt kapitalandelsmetoden.

Företag och kommunalförbund där Region Stockholm har ett betydande inflytande, men som inte ingår i den sammanställda redovisningen eftersom verksamheten är av obetydlig omfattning, är samordningsförbunden, kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, ALMI Företagspartner i Stockholm Sörmland AB, Mälardalstrafik AB samt verksamhetsstiftelser.

Jämförelsestörande poster

En jämförelsestörande post definieras inom Region Stockholm som en sällan förekommande post som överstiger 100 miljoner kronor. Beloppsgränsen är satt med hänsyn till regionens omsättning och verksamhet. Ett undantag är realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar som alltid definieras som jämförelsestörande. De poster som definieras som jämförelsestörande poster 2020 är realisationsvinster och omställningskostnader för genomförandet av Framtidsplan för hälso- och sjukvården.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna redovisas enligt rekommendation R2 Intäkter från Rådet för kommunal redovisning, RKR. Den prognos av skatteavräkningen som Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, publicerar i december under räkenskapsåret används vid beräkning och periodisering av årets skatteintäkt.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar för den beräknade nyttjandeperioden görs med en linjär avskrivning som baseras på anskaffningsvärdet exklusive ett eventuellt restvärde. Avskrivningen påbörjas när tillgången är färdig att tas i bruk.

Följande avskrivningsperioder tillämpas generellt:

Immateriella anläggningstillgångar	3–10 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Byggnader	Se komponenter
Byggnadsinventarier	17 år
Spårbundna fordon	10–30 år
Bussar	12 år
Spåranläggningar	Se komponenter
Fartyg	Se komponenter

För tillgångar som mark och konst görs inga avskrivningar.

Komponenter

För tillgångar där betydande komponenter har identifierats och där skillnaden i förbrukningen av dessa förväntas vara väsentlig, tillämpas sedan 2015 komponentavskrivning. Det gäller för nedanstående kategorier av anläggningstillgångar:

Anläggningstillgång	Avskrivningsintervall för komponenter
Spåranläggningar	10–50 år
	(underbyggnad 40–100 år)
Byggnader, kollektivtrafik	17–50 år
	(grund/stomme 20–50 år)
Fartyg	15–30 år
	(skrov 30, alternativt 80 år)

Lånekostnader

Region Stockholms huvudregel för redovisning av lånekostnader är att de belastar resultatet för den period som de berör. Fastighets- och servicenämnden gör undantag från huvudregeln och inräknar istället räntekostnader i tillgångens anskaffningsvärde under byggtiden om den direkt kan hänföras till inköp, konstruktion eller produktion av en tillgång. Fastighets- och servicenämnden använder en beräknad fiktiv kreditivränta vilket innebär ett avsteg från verklig ränta på upplåningen.

Under 2020 aktiverades räntekostnader för fastighetsinvesteringar motsvarande 51 miljoner kronor.

Bolagsskatt

Företagen inom koncernen Landstingshuset i Stockholm AB samt koncernen AB Storstockholms Lokaltrafik betalar i nuläget inte inkomstskatt i enlighet med gällande skatteregler, eftersom de skattemässiga underskottsavdragen uppgår till betydande belopp. Skattekostnad uppstår endast om skatteverket upptaxerar det skattemässiga resultatet för tidigare år i något av företagen.

I Region Stockholm redovisas bolagens uppskjutna skatter inom posten obeskattade reserver som eget kapital. Region Stockholms företag har stora skattemässiga underskottsavdrag vilket gör att inga skattekostnader och ingen uppskjuten skatt uppstår.

Pensioner

Enligt den kommunala bokförings- och redovisningslagen redovisas pensioner enligt den kommunala blandmodellen. Det innebär att pensioner som är intjänade före 1998 redovisas under ansvarsförbindelser istället för avsättning i balansräkningen. Pensioner som är intjänade under året, samt utbetalda pensioner som är intjänade till och med 1998, redovisas över resultaträkningen. Förvaltningarnas pensioner beräknas enligt RIPS (Riktlinjer för pensionsskuldsberäkning) vilket motsvarar en diskonteringsränta på en procent.

I Region Stockholms bolagskoncerner redovisas pensionsåtagandena i balansräkningen som avsättning utifrån regelverket K3. Vid beräkningen i bokslutet 2020 användes Finansinspektionens diskonteringsränta för 2020 på 0,3 procent. Från och med årsbokslutet 2020 tillämpas innevarande års diskonteringsränta som fastställts av Finansinspektionen vid beräkningen av pensionsskulden. Detta är en förändrad bedömning jämfört med tidigare år, då istället nästkommande års diskonteringsränta användes vid beräkningen av pensionsskulden. Den förändrade bedömningen medför ingen ekonomisk effekt 2020, eftersom diskonteringsräntan för 2020 redan medräknats i pensionsskulden i årsbokslutet 2019.

För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Erhållna offentliga investeringsbidrag

Erhållna investeringsbidrag från stat och kommuner avser utbyggnad av kollektivtrafik samt del av statsbidrag avseende merkostnader kopplade till covid-19 som avser förvärv av anläggningstillgångar. Investeringsbidragen redovisas som intäkt i resultaträkningen, systematiskt över tillgångens nyttjandeperiod, samt för stabskostnader under uppförandeperioden av nya tunnelbanan.

Derivat och säkringsredovisning

Säkringsredovisning tillämpas för samtliga externa derivatinstrument. En tillämpning sker både i Region Stockholm och i den sammanställda redovisningen. Alla genomförda säkringar styrs av de finansiella styrdokumentens krav på att reducera valuta- och räntekursrisker. De säkringsrelationer som var utestående per den 31 december 2020 var av tre olika typer: upplåning i svenska kronor, upplåning i utländsk valuta och valutaterminer.

Upplåning i svenska kronor

För dessa säkringsrelationer utgörs den säkrade posten av en upplåning i svenska kronor till rörlig ränta. Säkringsinstrumenten utgörs av ränteswappar där regionen netto erhåller en rörlig ränta och betalar en fast ränta. Region Stockholms syfte med dessa säkringsrelationer är att reducera osäkerheten för den framtida räntekostnaden vid upplåning till rörlig ränta. Osäkerheten är kopplad till förändringar i den rörliga räntan. Den säkrade risken utgörs av variabiliteten i framtida räntebetalningar på grund av förändringar i basräntan STIBOR.

Den 31 december 2020 hade Region Stockholm totalt 128 utestående säkringsinstrument av denna typ, med ett totalt nominellt belopp på 54 423 miljoner kronor. I swapportföljen finns både förlängande och förkortande swappar och nettobeloppet för ränteswapparna var 6 287 miljoner kronor per den 31 december 2020. Marknadsvärdet för samtliga ränteswappar, som utgör säkringsinstrument i säkringsrelationerna, uppgick till -709 miljoner kronor.

Under räkenskapsåret 2020 är räntekostnaderna för säkringsinstrumenten 150 miljoner kronor. Räntekostnaden avser nettot av den betalda, erhållna samt upplupna räntan på samtliga swappar. Orealiserade marknadsvärdesförändringar har i enlighet med RKR R8 inte upptagits i redovisningen.

Säkringsinstrumentens påverkan på den genomsnittliga räntebindningstiden och upplåningskostnaden framgår av nedanstående tabell.

Upplåning i utländsk valuta

För dessa säkringsrelationer utgörs den säkrade posten av upplåning i utländsk valuta till en fast ränta. Säkringsinstrumenten utgörs av valutaränteswappar, där regionen erhåller en fast ränta i utländsk valuta och betalar en fast eller rörlig ränta i svenska kronor.

Lån i annan valuta tas upp när räntekostnaden inklusive valutasäkringen bedöms lägre än att ta upp lånet i svenska kronor. Region Stockholms syfte med denna säkringsstrategi är att reducera den valutakursrisk och ränterisk som är förknippad med upplåning i utländsk valuta. Osäkerheten är kopplad till valutakursförändringar. Den säkrade risken är spotrisken, det vill säga framtida förändringar av spotkurser i jämförelse med säkringstillfället, samt ränterisken i respektive upplåningsvaluta.

Per den 31 december 2020 hade regionen totalt tio utestående säkringsinstrument av denna typ. Det totala nominella beloppet uppgick till 1 175 miljoner euro vilket motsvarade 10 534 miljoner kronor. Marknadsvärdet för samtliga swappar som är säkringsinstrument i dessa säkringsrelationer uppgick till 1 247 miljoner kronor.

Under räkenskapsåret 2020 är räntekostnaderna för säkringsinstrumenten 66 miljoner kronor. Räntekostnaden avser nettot av den betalda, erhållna samt upplupna räntan på samtliga swappar. Räntekostnaden är förknippad med de valutasäkrade lån som upptagits i utländsk valuta. Orealiserade marknadsvärdesförändringar har i enlighet med RKR R8 inte upptagits i redovisningen.

Säkringsinstrumentens påverkan på den genomsnittliga räntebindningstiden och upplåningskostnaden framgår av nedanstående tabell.

Upplåning i svenska kronor	Före säkring	Efter säkring
Genomsnittlig räntebindning	3,44 år	5,76 år
Genomsnittlig upplåningskostnad, %	0,88 %	1,29 %
Genomsnittlig upplåningskostnad, MSEK	299 MSEK	440 MSEK

*) Avsikten med ovanstående säkringar är att minska osäkerheten med framtida räntebetalningar och erhålla en stabil räntekostnad som inte förändras över tid.

Upplåning i euro	Före säkring	Efter säkring
Genomsnittlig räntebindning	2,90 år (EUR)	1,60 år (SEK)
Genomsnittlig upplåningskostnad, %	1,39 %	1,96 %
Genomsnittlig upplåningskostnad, MEUR/MSEK	16,3 MEUR	210 MSEK

*) Avsikten med ovanstående säkringar är att minska osäkerheten med framtida räntebetalningar och amorteringar i utländsk valuta.

Valutaterminer

För dessa säkringsrelationer utgörs den säkrade posten av kontrakterade, eller mycket sannolika, samt prognosticerade och framtida kassaflöden i utländsk valuta. Säkringsinstrumenten utgörs av valutaterminer där regionen har köpt eller sålt utländsk valuta på termin. Region Stockholms syfte med denna säkringsstrategi är att reducera valutakursrisken som är förknippad med kassaflöden i utländsk valuta. Osäkerheten är kopplad till valutakursförändringar mellan svenska kronor och olika utländska valutor.

Den 31 december 2020 hade regionen totalt fyra utestående säkringsinstrument av denna typ, med ett totalt nominellt belopp som uppgick till 33 miljoner USD vilket motsvarar 280 miljoner kronor. Marknadsvärdet för samtliga terminskontrakt i dessa säkringsrelationer uppgick till sex miljoner kronor.

Under räkenskapsåret 2020 var räntekostnaderna för säkringsinstrumenten 11 miljoner kronor. Räntekostnaden avser en periodiserad del av den negativa terminspremien på samtliga terminskontrakt. Den negativa terminspremien beror på att det svenska ränteläget är lägre jämfört med det amerikanska. Orealiserade marknadsvärdesförändringar har i enlighet med RKR R8 inte upptagits i redovisningen.

Övrigt

Bedömningen är att den proprieborgen som regionen har för AB SL Finans leasingavtal utgör ett bindande åtagande för regionen. Därigenom kan leasingen inom AB SL Finans redovisas som en säkrad post i Region Stockholms sammanställda säkringsredovisning.

Not 2. Verksamhetens intäkter och kostnader

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Patientavgifter sjukvård	772	859	418	461
Patientavgifter tandvård	432	527	0	0
Resenärsavgifter	5 549	8 972	148	199
Såld hälso- och sjukvård	1 819	1 869	1 483	1 513
Såld tandvård	250	294	0	0
Försäljning av övriga primärtjänster	284	289	72	78
Hyresintäkter, försäljn. övriga tjänster	4 363	4 345	4 618	4 377
Bidrag ifrån staten	12 199	5 403	10 719	5 333
Övriga bidrag	1 147	952	19	21
Övriga intäkter	2 978	1 527	1 840	1 078
varav jämförelsestörande intäkter	*1 129*	*67*	*442*	*6*
Verksamhetens intäkter	**29 794**	**25 036**	**19 317**	**13 060**
Personalkostnader	32 374	33 598	22 276	23 148
Köpt hälso- och sjukvård	21 333	20 624	32 003	30 226
Köpt tandvård	449	542	1081	1207
Köpt trafik	14 697	14 558	1 016	1 243
Köpta övriga primärtjänster	238	148	258	162
Verksamhetsanknutna tjänster (lab, röntgen)	1855	1319	1811	1279
Läkemedel inom läkemedelsförmånen	6 421	5 901	6 211	5 714
Övriga läkemedel	1 932	1 708	1 593	1 356
Övriga material och varor m.m.	7 702	5 962	4 098	2 541
Lämnade bidrag	1 799	1 753	3 237	3 701
Lämnade bidrag till SL och WÅAB	0	0	9 685	9 382
Lokalkostnader, hyra av utrustning	3 538	2 908	3 504	3 184
Skattekostnad i dotterbolag	10	1		
Övriga kostnader	7 664	7 199	6 446	6 040
varav jämförelsestörande kostnader	*415*	*226*	*150*	*226*
Verksamhetens kostnader	**100 011**	**96 220**	**93 218**	**89 183**

Not 3. Avskrivningar

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar	–133	–131	–24	–26
Avskrivningar på byggnader och anläggningar	–2 729	–2 736	–1 043	–1 081
Avskrivningar på maskiner och inventarier	–3 721	–3 335	–1 864	–1 632
Nedskrivningar	–7	0	0	0
Summa avskrivningar	**–6 589**	**–6 201**	**–2 931**	**–2 738**

Not 4. Skatteintäkter

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Preliminära skatteintäkter	78 595	76 469	78 595	76 469
Prognos för avräkningslikvid 2019 respektive 2018	–911	–505	–911	–505
Justeringspost för skatteintäkter 2018 respektive 2017	–292	80	–292	80
Summa skatteintäkter	**77 392**	**76 044**	**77 392**	**76 044**
Bidrag för läkemedelsförmånen	6 701	6 241	6 701	6 241
Övriga generella bidrag från staten	2 432	161	2 432	161
Summa generella statsbidrag	**9 132**	**6 402**	**9 132**	**6 402**
Införandebidrag	1 885		1 885	
Kostnadsutjämningsbidrag	0	599	0	599
Summa bidrag från utjämningen	**1 885**	**599**	**1 885**	**599**
Inkomstutjämningsavgift	–1 489	–1 174	–1 489	–1 174
Regleringsavgift	–567	–452	–567	–452
Kostnadsutjämningsavgift	–1 448		–1 448	
Summa avgifter till utjämningen	**–3 504**	**–1 627**	**–3 504**	**–1 627**
Summa kostnads- och inkomstutjämning	**–1 619**	**–1 028**	**–1 619**	**–1 028**
Summa skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	**84 905**	**81 418**	**84 905**	**81 418**

Not 5. Finansiella intäkter

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ränteintäkter	3	3	548	566
Övriga finansiella intäkter	74	65	21	2
Summa finansiella intäkter	**78**	**68**	**569**	**568**

Not 6. Finansiella kostnader

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Räntekostnader på lån	–1 449	–1 317	–1 470	–1 300
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	–860	–1 278	–638	–798
Övriga finansiella kostnader	–67	–9	–42	–8
Summa finansiella kostnader	**–2 375**	**–2 604**	**–2 150**	**–2 106**
Genomsnittlig ränta %	1,31	1,54	1,31	1,54
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	1,02	1,16	1,02	1,16
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	–227	–270	–227	–270

Not 7. Jämförelsestörande poster

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Under verksamhetens intäkter:				
Reavinster	1 129	67	442	6
Under verksamhetens kostnader:				
Omställningskostnader	–147	–226	–147	–226
Omkostnader vid försäljning av fastigheter	–268	–	–3	–
Under finansnetto:				
Ränteförändring pensionsskuld	–	–667	–	–
Summa jämförelsestörande poster	**714**	**–826**	**292**	**–220**

Not 8. Specifikation över realisationsresultat

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Övriga verksamhetsintäkter				
Realisationsvinst				
Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Fastighets- och servicenämnden	439	0	439	0
SL-koncernen	422	59		
övriga enheter	14	10	7	6
Övriga verksamhetskostnader				
Realisationsförlust				
Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
SL-koncernen	–18	–2		
övriga enheter	0	0	-4	0
Realisationsresultat netto vid försäljning av materiella anläggningstillgångar	**857**	**67**	**442**	**6**

Not 9. Immateriella anläggningstillgångar

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ingående anskaffningsvärde	824	696	177	164
Inköp	3	15	0	8
Omföring från pågående nyanläggningar	109	141	5	6
Försäljningar och utrangeringar	–2	–28	–2	0
Omklassificeringar	25	0	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**958**	**824**	**180**	**177**
Ingående avskrivningar	–452	–349	–82	–56
Årets avskrivningar	–133	–131	–24	–26
Försäljningar och utrangeringar	2	28	2	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	**–582**	**–452**	**–103**	**–82**
Årets nedskrivningar	–7	0	0	0
Utgående nedskrivningar	**–7**	**0**	**0**	**0**
Summa utgående värde	**369**	**372**	**77**	**96**
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	7,2	6,3	7,6	6,9

Not 10. Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ingående anskaffningsvärde	95 625	90 879	49 057	46 064
Inköp	0	19	0	0
Omföring från pågående nyanläggningar	3 373	5 099	1 495	3 017
Försäljningar och utrangeringar	–687	–357	–286	–12
Omklassificeringar	0	–15	0	–12
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	98 311	95 625	50 266	49 057
Ingående avskrivningar	–26 907	–24 413	–11 483	–10 403
Årets avskrivningar	–2 729	–2 736	–1 043	–1 081
Försäljningar och utrangeringar	473	242	170	1
Omklassificeringar	0	1	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	–29 163	–26 907	–12 356	–11 483
Ingående nedskrivningar	–118	–118	–118	–118
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**–118**	**–118**	**–118**	**–118**
Summa utgående värde	**69 031**	**68 600**	**37 792**	**37 456**
Utgående planenligt restvärde uppdelat på anläggningstyp:				
Byggnader	43 563	43 223	32 350	32 221
Mark	2 353	2 364	1 459	1 466
Markanläggningar	23 114	23 012	3 983	3 769
Summa utgående värde	**69 031**	**68 600**	**37 792**	**37 456**
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	36	35	48	45

Not 11. Maskiner och inventarier

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ingående anskaffningsvärde	61 751	51 036	25 052	17 544
Inköp	1 186	1 467	752	751
Omföring från pågående nyanläggningar	4 148	7 570	2 407	6 459
Försäljningar och utrangeringar	–1 398	–1 233	–433	–769
Omklassificeringar	11	2 910	11	1 066
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**65 697**	**61 751**	**27 789**	**25 052**
Ingående avskrivningar	–28 966	–24 224	–10 389	–8 755
Årets avskrivningar	–3 720	–3 335	–1 864	–1 632
Försäljningar och utrangeringar	1 335	1 188	394	753
Omklassificeringar	–7	–2 595	–7	–755
Utgående ackumulerade avskrivningar	**–31 357**	**–28 966**	**–11 866**	**–10 389**
Ingående nedskrivningar	–11	–11	–1	–1
Omklassificeringar	1	0	1	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**–10**	**–11**	**–1**	**–1**
Summa utgående värde	**34 329**	**32 774**	**15 923**	**14 662**
Utgående planenligt restvärde uppdelat på anläggningstyp:				
Bilar och andra transportmedel	10 044	9388	5	7
Medicinteknisk apparatur	4 012	3695	2 475	2 273
Ombyggnad i förhyrda lokaler	492	468	112	135
Byggnadsinventarier	12 723	11868	11 432	10 567
Konst och ej avskrivningsbara inventarier	108	106	107	104
Leasingavtal, maskiner och inventarier	4 186	4659	0	0
IT-utrustning	878	937	534	625
Övriga maskiner och inventarier	1 886	1653	1 258	951
Summa utgående värde	**34 329**	**32 774**	**15 923**	**14 662**
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	17,7	18,5	14,9	15,4

Not 12. Pågående nyanläggningar och förskott materiella anläggningstillgångar

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ingående balans	20 728	23 193	10 040	14 004
Under året nedlagda kostnader byggnader	9 337	9 333	1 982	4 506
Under året nedlagda kostnader maskiner och inventarier	400	1 101	295	1 034
Omföring till övriga anläggningstillgångar	–7 630	–12 810	–3 907	–9 482
Omklassificeringar	–25	–1	0	
Försäljningar och utrangeringar	–144	–88	–4 170	–22
Summa pågående nyanläggningar och förskott	**22 667**	**20 728**	**4 240**	**10 040**

En stor del av årets nedlagda kostnader hänför sig till investeringar hos SL och Landstingsfastigheter.

Not 13. Finansiella tillgångar

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Aktier och andelar				
AB Storstockholms Lokaltrafik	0	0	5974	5974
Landstingshuset i Stockholm AB	0	0	406	406
Barnbördshuset Stockholm AB	9	10	0	0
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	311	311	311	311
Svenskt ambulansflyg	2	2	2	2
Andra värdepappersinnehav	237	195		
Övriga aktier och andelar	0	1		0
Summa aktier och andelar	**560**	**519**	**6 693**	**6 694**
Långfristig utlåning				
AB Storstockholms Lokaltrafik			37888	30935
Landstingshuset i Stockholm AB			530	524
Waxholms Ångfartygs AB			320	320
Kommunalförbundet Norrtälje			28	28
Övriga långfristiga fordringar	636	625	1	16
Summa långfristig utlåning	**636**	**625**	**38 766**	**31 823**
Bostadsrätter	3	3	3	3
Summa finansiella anläggningstillgångar	**1 199**	**1 147**	**45 463**	**38 520**

Uppgift om organisationsnummer och säte

Dotterbolag	**Org. nummer**	**Säte**
AB Storstockholms Lokaltrafik	556013-0683	Stockholm
Landstingshuset i Stockholm AB	556477-9378	Stockholm

Not 14. Kortfristiga fordringar

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Kundfordringar	1 571	1 529	1 739	1 445
Statsbidragsfordringar	3 291	1 503	3 288	1 502
Skattefordringar	399	353	356	317
Förutbetalda kostnader	1 222	1 380	1 036	1 226
Upplupna intäkter	1 209	1 422	1 084	1 286
Övriga fordringar	1 934	1 824	5 677	6 054
Summa kortfristiga fordringar	**9 626**	**8 011**	**13 179**	**11 830**

Not 15. Eget kapital

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ingående eget kapital	13 070	11 573	10 675	9 656
Årets resultat	5 802	1 497	6 492	1 019
varav ökning resultatutjämningsreserv	*3 247*		*3 247*	
Utgående eget kapital	**18 871**	**13 070**	**17 167**	**10 675**

Not 16. Avsättning och ansvarsförbindelse för pensioner och liknande förpliktelser

Avsättning för pensioner	**Regionkoncernen**		**Regionen**	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ingående avsättningar till pensioner inkl löneskatt	**31 684**	**28 810**	**24 207**	**22 531**
Nyintjänad pension, varav				
-förmånsbestämd ålderspension	477	1 889	279	1 256
-pensionsavatalet PA-KFS	0	2	0	0
-särskild avtalspension	–1	–1	0	–1
-efterlevandepension	0	3	0	0
-övrigt	11	11	11	19
Årets utbetalningar	–556	–520	–433	–412
Ränte- och basbeloppsuppräkning	679	821	474	594
Ändring av försäkringstekniska grunder	37	535	0	2
Övrig post	–660	–193	–608	–109
Förändring av löneskatt	–67	327	–67	327
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	**31 604**	**31 684**	**23 863**	**24 207**

Ansvarsförbindelse för pensioner	**Regionkoncernen**		**Regionen**	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Ingående ansvarsförbindelse till pensioner inkl löneskatt	**22 610**	**22 879**	**22 610**	**22 879**
Ränte- och basbeloppsuppräkning	534	666	534	666
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Årets utbetalningar	–1 064	–1 029	–1 064	–1 029
Övrig post	507	147	507	147
Förändring av löneskatt	–5	–53	–5	–53
Utgående ansvarsförbindelse till pensioner inkl löneskatt	**22 582**	**22 610**	**22 582**	**22 610**

Övriga upplysningar om pensioner	**Regionkoncernen**		**Regionen**	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	6	10	6	10
Tjänstemän	0	0	0	0
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %	97 %	97 %

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

Not 17. Andra avsättningar

Sammanställning Mkr	2019	Ianspråktaget under året	Återföring ej utnyttjat belopp	Årets avsättning	2020
Koncernen					
Andra avsättningar	1 048	–26	0	285	1 307
Regionen					
Andra avsättningar	615	–26	0	1	590

Specifikation över avsättningar Bolagen Mkr	2019	Ianspråktaget under året	Återföring ej utnyttjat belopp	Årets avsättning	2020	Förväntad tidpunkt för reglering, år
AB SL beräknade underhållskostnader fordon C20	60	0	0	2	62	2024*
AB SL rivnings- och saneringsåtgärder	0	0	0	247	247	2021/22
AB SL miljöriskreserv för markföroreningar	35	0	0	0	35	**
AB SL förlikningskostnad	338	0	0	0	338	2021
AB SL sanktionsavgift tillsynsärende	0	0	0	11	11	2021
Tiohundra AB	0	0	0	24	24	2021
Summa andra avsättningar	**433**	**0**	**0**	**284**	**717**	

* Tidigast 2024 - en ny bedömning ska göras 2024 när nytt tunnelbaneavtal finns.

** Kan ej anges eftersom tidpunkten för när mark ska börja användas inte är känd.

Regionen Mkr	2019	Ianspråktaget under året	Återföring ej utnyttjat belopp	Årets avsättning	2020	Förväntad tidpunkt för reglering, år
Landstingsfastigheter Stockholm						
Fastigheten Beckomberga, försäljnings-omkostnader	1	–1	0	0	0	–
Fastigheten Patienten Karolinska, försäljningsomkostnader	23	0	0	0	23	2021
Fastigheten Patienthotellet Karolinska, försäljningsomkostnader	2	0	0	0	2	2021
Fastigheten Medicinaren 5, exploateringsbidrag infrastruktur	0	0	0	0	0	–
Fastigheten Medicinaren 5, försäljningsomkostnader	15	–15	0	0	0	–
Tvist Arbetsmiljöverket avseende lokaler i Södersjukhuset	5	0	0	0	5	*
Tvist Arbetsmiljöverket avseende lokaler i Södertälje Sjukhus	6	0	0	0	6	2021
Tvist Arbetsmiljöverket Nya Karolinska Solna	0	0	0	0	0	–
Kulturnämnden						
Ersättning STIM	7	0	0	1	8	2021
Regionstyrelsen						
Landstingens Ömsesidiga						
Försäkringsbolag, tilläggspremie	286	0	0	0	286	2021
Medfinansieringsbidrag till Solna stad avseende Norra Hagastaden	250	0	0	0	250	**
Livsvarigt skadestånd	10	0	0	0	10	2044
Trafiknämnden						
Upphandlingsskadestånd	10	–10	0	0	0	–
Summa andra avsättningar	**615**	**-26**	**0**	**1**	**590**	

* Tidpunkt och utflöde av resurser är beroende av Arbetsmiljöverkets handläggning av ärenden och kan därför ej uppskattas.

** Tidpunkt och utflöde är beroende av när detaljplan vunnit laga kraft och kan därför ej uppskattas.

Not 18. Långfristiga skulder

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Skulder till banker och kreditinstitut	38 025	41 636	38 025	41 636
Långfristig skuld leasing	4 228	4 657	0	0
Investeringsbidrag	11 544	11 039	1 016	4 828
OPS-skuld Nya Karolinska Solna	5 819	6 177	5 819	6 177
Övriga långfristiga skulder	259	257	2	0
Summa långfristiga skulder	**59 876**	**63 766**	**44 862**	**52 641**
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Kapitalförfall andel av lån				
0–1 år	17 %	12 %	17 %	12 %
1–3 år	24 %	31 %	24 %	31 %
3–5 år	23 %	10 %	23 %	10 %
5–10 år	31 %	38 %	31 %	38 %
över 10 år	5 %	9 %	5 %	9 %
Genomsnittlig ränta %	1,31	1,54	1,31	1,54
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	1,02	1,16	1,02	1,16
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	4,47	4,65	4,47	4,65
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat, år	4,2	4,1	4,2	4,1
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat, år	2,6	2,5	2,6	2,5
Uppgifter om säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	22 688	26 422	22 688	26 422
Marknadsvärde derivat	544	1 079	544	1 079

Not 19. Kortfristiga skulder

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	6 980	5 064	13 621	9 006
Förskott från kunder	1 123	1 133	654	622
Leverantörsskulder	7 438	7 076	6 367	6 284
Skulder till staten	2 026	779	2 026	779
Kortfristig skuld leasing	429	481	0	0
Semester- och löneskuld	2 653	2 046	1 830	1 397
Upplupna kostnader	5 842	4 881	3 723	3 217
Förutbetalda intäkter	1 051	1 120	530	375
Övriga skulder	2 656	3 171	2 717	2 928
Summa kortfristiga skulder	**30 197**	**25 751**	**31 468**	**24 608**

Not 20. Ansvarsförbindelser

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	2020	2019	2020	2019
Ansvarsförbindelser till förmån för koncernföretag och intresseföretag*				
AB SL, finansiell leasing	-	-	5 947	6 747
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, kapitaltäckningsgaranti till Tiohundra AB**	-	-	0	39
AB Storstockholms Lokaltrafik, pensionsförpliktelser	-	-	709	709
Waxholms Ångfartygs AB, pensionsförpliktelser	-	-	16	17
Locum AB, pensionsförpliktelser	-	-	343	355
Danderyds Sjukhus AB, pensionsförpliktelser	-	-	2 607	2 517
S:t Eriks Ögonsjukhus AB, pensionsförpliktelser	-	-	487	452
Södersjukhuset AB, pensionsförpliktelser	-	-	3 445	3 259
Södertälje Sjukhus AB, pensionsförpliktelser	-	-	682	671
Tiohundra AB, pensionsförpliktelser	363	320	363	320
Folktandvården Stockholms län AB, pensionsförpliktelser	-	-	880	878
Övriga bolag, pensionsförpliktelser	-	-	111	105
Summa	**363**	**320**	**15 590**	**16 069**
Ansvarsförbindelser till förmån för koncernexterna parter***				
AB Transitio****	1 221	711	1 221	711
Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, pensionsförpliktelser samt lån	43	41	43	41
Övriga borgensåtaganden, pensionsförpliktelser	17	16	17	16
Summa	**1 281**	**768**	**1 281**	**768**
Summa ansvarsförbindelser***	**1 644**	**1 088**	**16 871**	**16 837**

*Region Stockholm har borgensåtaganden gentemot koncernföretag avseende finansiella leasingkontrakt, främst avseende SL. Dessa borgensåtaganden redovisas inte som ansvarsförbindelser i koncernen eftersom finansiella leasingåtaganden redovisas i koncernens balansräkning.

**Under 2019 har Tiohundra AB mottagit aktieägartillskott av KSON som i sin tur mottagit tillkommande bidrag från Region Stockholm om 39 mkr i enlighet med ansvarsförbindelsen, vilket har kostnadsförts under 2019.

***Regioner ansvarar som delägare i Patientförsäkringen LÖF för bolagets förbindelser till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie landstinget har haft att erlägga för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2020 uppgick premien för Region Stockholm till 373,3 mkr.

****Region Stockholm har ingått solidarisk borgen med ett tak på 8 miljarder kronor till förmån för AB Transitio avseende finansiering av spårfordon. Per 2020-12-31 har 5,4 miljarder kronor utnyttjats. Genom avtal med regressrätt begränsas Region Stockholms åtagande till den del som SL finansierat fordon genom AB Transitio. Denna del uppgick per 2020-12-31 till 1,2 miljarder kronor.

*****Ansvarsförbindelserna förväntas inte medföra framtida kostnader för koncernen Region Stockholm.

Not 21. Leasingavgifter

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	2020	2019	2020	2019
Finansiella leasingavtal*				
Totala minimileaseavgifter	4 657	5 138		
Nuvärde minimileaseavgifter	4 417	4 887		
Därav förfall inom 1 år	406	468		
Därav förfall inom 2–5 år	2 932	3 526		
Därav förfall senare än 5 år	1 079	893		
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal				
Leasingavgifter med förfall inom 1 år	347	224	66	32
Leasingavgifter med förfall inom 2–5 år	1 150	851	385	396
Leasingavgifter med förfall senare än 5 år	1 811	842	92	114

*Finansiella leasingavtal avser spårfordon och bussar. Finansiell leasing redovisas i balansräkningen och ingår i posten maskiner och inventarier.

Not 22. Kostnader för räkenskapsrevision

	Regionkoncernen		Regionen	
Mkr	2020	2019	2020	2019
Kostnader för räkenskapsrevision	9,1	8,4	5,2	4,9

Not 23. Upplysning om upprättade särredovisningar

Redovisningen avser	Lagstiftning
Tandvårdsverksamhet inom Folktandvården Stockholms län AB	Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (2005:590)
Laboratorieverksamheten inom Karolinska Universitetssjukhuset	Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (2005:590)

Särredovisningarna finns tillgängliga hos respektive verksamhet och på Region Stockholms hemsida enligt nedan.

- Folktandvården Stockholm län AB, telefon 08-123 166 00
- Karolinska Universitetssjukhuset, telefon 08-517 700 00
- https://www.sll.se/om-regionstockholm/ekonomi/finansiella-rapporter/

Not 24. Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
Mkr	Lämnade	Mottagna	Lämnade	Mottagna	Lämnad	Mottagen
Region Stockholm						
Landstingshuset i Stockholm AB	124		481			
Danderyds Sjukhus AB				75		
Södersjukhuset AB				85		
Södertälje Sjukhus AB				97		
S:t Eriks Ögonsjukhus AB				14		
Ambulansjukvården i Storstockholm AB				31		
Stockholm Care AB						
Folktandvården Stockholms län AB		124		124		
Locum AB				14		
AB SLL Internfinans				6		
MediCarrier AB				36		
AB Storstockholms Lokaltrafik	86			410		
AB SL Finans			466			
SL Älvsjö AB		11				
Waxholms Ångfartygs AB		75		56		

Alla bolag ägs till 100 % av Region Stockholm eller respektive moderbolag.

Enhet	Försäljning		Bidrag		Räntor m.m.	
Mkr	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Region Stockholm	3 263	13 798		10 996	547	–9
Landstingshuset i Stockholm AB						**7**
Danderyds Sjukhus AB	4 296	840	631			
Södersjukhuset AB	5 331	1 059	422			
Södertälje Sjukhus AB	1 443	256	113			
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	540	64	54			
Ambulansjukvården i Storstockholm AB	470	29				
Stockholm Care AB	17	32				
Folktandvården Stockholms län AB	692	66	16			
Locum AB	375	8				
AB SLL Internfinans	16					
MediCarrier AB	826	53	85			
AB Storstockholms Lokaltrafik	380	1 169	9 272		–7	526
AB SL Finans		286				11
SL Älvsjö AB	6					2
Waxholms Ångfartygs AB	27	21	403			2

Alla bolag ägs till 100 % av Region Stockholm eller respektive moderbolag.

Enhet	Lån		Borgen	
Mkr	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Region Stockholm	37 290		15 116	
Landstingshuset i Stockholm AB		530		
Danderyds Sjukhus AB				2 607
Södersjukhuset AB				3 445
Södertälje Sjukhus AB				682
S:t Eriks Ögonsjukhus AB				487
Ambulansjukvården i Storstockholm AB				
Stockholm Care AB				
Folktandvården Stockholms län AB				880
Locum AB				343
AB SLL Internfinans				
MediCarrier AB				
AB Storstockholms Lokaltrafik	71	36 440		6 656
AB SL Finans		0		
SL Älvsjö AB		71		
Waxholms Ångfartygs AB		320		16

Alla bolag ägs till 100 % av Region Stockholm eller respektive moderbolag.

Not 25. Nyckeltal

Nyckeltal	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
Befolkning						
Stockholms län	Antal	2 391 841	2 374 550	2 339 640	2 303 417	2 264 111
– Befolkningsutveckling	%	0,7 %	1,5 %	1,6 %	1,7 %	1,5 %
Sverige	Antal	10 378 483	10 319 473	10 215 309	10 104 036	9 967 637
– Befolkningsutveckling	%	0,6 %	1,0 %	1,1 %	1,4 %	1,2 %
Andel i Stockholms län	%	23,0 %	23,0 %	22,9 %	22,8 %	22,7 %
Skatt						
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	mkr	84 905	81 418	77 747	74 949	71 010
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	kr/inv	35 498	34 288	33 230	32 538	31 363
Skatteintäktsutveckling	%	4,3 %	4,7 %	3,7 %	5,5 %	5,6 %
Skattesats Region Stockholm	kr	12,08	12,08	12,08	12,08	12,08
Genomsnitt landstingsskatt i riket	kr	11,56	11,49	11,39	11,36	11,35
Resultaträkning						
Omsättning	mkr	114 699	106 454	101 323	97 126	92 112
Resultat Region Stockholm	mkr	5 802	1 723	2 171	2 130	1 708
Resultatets andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	%	6,8 %	2,1 %	2,8 %	2,8 %	2,4 %
Verksamhetens intäkter, utveckling	%	19,0 %	6,2 %	6,3 %	5,1 %	8,7 %
Verksamhetens kostnader, utveckling	%	3,9 %	4,1 %	5,2 %	4,0 %	5,4 %
Avskrivningskostnader, utveckling	%	6,3 %	8,0 %	11,2 %	11,4 %	10,3 %
Nettokostnadsutveckling	%	–0,7 %	3,7 %	5,3 %	4,1 %	4,7 %
Balansräkning						
Balansomslutning	mkr	141 854	135 319	127 869	122 366	113 824
Eget kapital	mkr	18 871	13 070	11 573	9 477	8 239
Soliditet	%	13,3 %	9,7 %	9,1 %	7,7 %	7,2 %
Soliditet inkl ansvarsförbindelse	%	–2,6 %	–7,1 %	–8,8 %	–11,5 %	–13,9 %
Likviditet	mkr	4 012	3 385	1 894	1 983	2 878
Låne- och leasingskuld	mkr	49 471	51 838	50 726	45 965	44 597
Pensionsförpliktelser totalt (inkl löneskatt)	mkr	54 186	54 294	51 689	50 905	49 649
Investeringar						
Investeringar	mkr	10 916	11 923	12 211	15 216	15 065
Självfinansieringsgrad av investeringar	%	100,0 %	100,0 %	82,1 %	75,3 %	61,5 %
Verksamhet						
Besök inom sjukvården	Antal	19 373 464	19 088 883	18 779 618	18 486 187	18 129 427
Vårdtillfällen inom sjukvården	Antal	300 456	310 574	309 285	312 647	318 786
Uthyrningsgrad fastigheter	%	97	96	90	92	90
Påstigande en vanlig vardag (1 000-tal)	Antal	1 859	2 851	2 814	2 744	2 716
Kollektivtrafik, skattefinansieringsgrad*	%	54	45	45	48	48
Kulturkostnad	kr/inv	226	223	201	227	211

*Från och med 2019 ingår Waxholmsbolaget i beräkningen för kollektivtrafik

Personal						
Antal helårsarbeten Region Stockholm	Antal	43 533	43 561	42 951	42 578	42 249
– varav hälso- och sjukvård	Antal	41 183	41 256	40 811	40 468	40 211
– varav trafik	Antal	965	915	819	749	695
– varav kultur	Antal	112	112	106	57	52
– varav regionplanering	Antal	68	57	44	42	35
– varav övrig personal	Antal	1 205	1 221	1 171	1 260	1 256

Revisionsberättelse för regionstyrelsen år 2020

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat regionstyrelsens verksamhet och ekonomiska redovisning för år 2020.

Regionstyrelsen ansvarar för att leda och samordna Region Stockholms verksamhet och ha uppsikt över övriga nämnder och styrelser, dvs. ha en löpande tillsyn av att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen har en ledande ställning och ska ha en överblick över helheten med ansvar för uppföljning samt att återredovisning sker till fullmäktige. Styrelsen ansvarar för att följa utvecklingen av verksamhet och ekonomi samt att vid behov vidta åtgärder.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vi ska också bedöma om årsbokslutet är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige beslutat om.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning och har gett det resultat som redovisas i revisionskontorets Årsrapport 2020 för regionstyrelsen. Vi bifogar en redogörelse för resultatet av granskningen.

Coronapandemin har haft stor påverkan på regionens verksamheter under året som snabbt tvingats ställa om för att vårda covid-19-patienter och för att vidta åtgärder för att minska smittspridningen. Vi bedömer att regionstyrelsen tidigt påbörjade ett arbete för att få en helhetsbild av de ekonomiska effekterna för regionen och att uppföljning och kontroll kopplade till detta överlag har fungerat väl utifrån förutsättningarna. Vi konstaterar dock att pandemin och dess långsiktiga effekter på hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken innebär betydande risker för regionens ekonomi de kommande åren framöver.

Vi bedömer att regionstyrelsens beredskap bör stärkas för att ge större tydlighet inför eventuella framtida liknande krislägen som pandemin. Bland annat bör krisberedskapsplanen och den katastrofmedicinska beredskapsplanen ses över så att de harmoniserar. Dessutom bör en tydlig, transparent och flexibel organisation för hantering av framtida kriser fastslås. Vi bedömer vidare att regionstyrelsen bör stärka styrningen och kontrollen inom inköpsområdet bland annat genom att reglera hur inköp och varuförsörjning ska upprätthållas under en kris.

Vi har granskat om resultatet för 2020 är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Fullmäktige beslutade i samband med tertialbokslut per april 2020 att merkostnader och minskade intäkter till följd av pandemin skulle undantas vid bedömningen av om resultatkravet uppnåtts för flertalet nämnder och bolag. Vi konstaterar att fullmäktige inte har tagit något motsvarande beslut om hur utfallet för mål och indikatorer ska hanteras.

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att målet om en ekonomi i balans och de finansiella målen har uppnåtts 2020. När det gäller fullmäktiges övriga verksamhetsmässiga mål anser vi att flera är svåra att bedöma. Detta dels då verksamheternas arbete med måluppfyllelsen har påverkats negativt av pandemin, dels då flera underliggande indikatorer inte har kunnat mätas. Vi bedömer att regionstyrelsen bör utveckla en sammanhållen strategi för hur regionen långsiktigt ska uppnå en ekonomi i balans. Vidare behöver regionens budgetprocess utvecklas för att bli transparent och kvalitetssäkrad. Målstyrningen bör vara en integrerad del i budgetprocessen. Regionstyrelsen behöver även utveckla uppföljningen av investeringar och stärka investeringsredovisningen så att alla fleråriga pågående och under året avslutade investeringar kan stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter. Vi bedömer också att ansvaret för det regionala tillväxt- och utvecklingsuppdraget bör tydliggöras mellan regionstyrelsen respektive tillväxt- och regionplanenämnden. Vi menar också att den interna styrningen och kontrollen behöver stärkas gällande bland annat IT-säkerheten i nätverksansluten medicinteknisk utrustning, planering och dimensionering av ST-läkare, utveckling av digifysisk vård och socialt hållbar inköpsprocess.

Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av årets resultat och ekonomisk ställning. Vi bedömer sammantaget att verksamheten, utifrån de förutsättningar som pandemin inneburit, i allt väsentligt har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De verksamhetsmässiga målen har dock varit svåra att bedöma då vissa indikatorer inte har uppfyllts eller inte har kunnat mätas på grund av pandemin. Vidare bedömer vi att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig.

Vi tillstyrker att den sammanställda årsredovisningen för Region Stockholm 2020 fastställs.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen samt dess enskilda ledamöter.

Stockholm 2021-04-13

Kenneth Strömberg
Anita Johansson
Göran Råsmar
Ewa Törngren
Iréne Seth
Christer Grunder
Lars Bergstig

Förkortningar

AISAB	Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
Care	Stockholm Care AB
DSAB	Danderyds Sjukhus AB
FSN	Fastighets- och servicenämnden
FTN	Färdtjänstnämnden
FTV	Folktandvården Stockholms län AB
FUT	Förvaltning för utbyggd tunnelbana
HSF	Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
HSN	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Internfinans	AB Stockholms Läns Landstings Internfinans
Karolinska	Karolinska Universitetssjukhuset
KcFi	Koncernfinansiering
KuN	Kulturnämnden
KuNF	Kulturförvaltningen
KSON	Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje
LFS	Landstingsfastigheter Stockholm
LISAB	Landstingshuset i Stockholm AB
Locum	Locum AB
Lrev	Landstingsrevisorerna
MediC	MediCarrier AB
NKS	Nya Karolinska Solna
PaN	Patientnämnden
PaNF	Patientnämndens förvaltning
RF	Regionfullmäktige
RK	Revisorskollegiet
RLK	Regionledningskontoret
RS	Regionstyrelsen
SL	AB Storstockholms Lokaltrafik
SLL	Stockholms läns landsting
SLSO	Stockholms läns sjukvårdsområde
S:t Erik	S:t Eriks Ögonsjukhus AB
StSAB	Södertälje Sjukhus AB
SÖS	Södersjukhuset AB
Tiohundra	Tiohundra AB
TF	Trafikförvaltningen
TN	Trafiknämnden
TRF	Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
TRN	Tillväxt- och regionplanenämnden
VKN	Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
WÅAB	Waxholms Ångfartygs AB

Årsredovisningen finns publicerad på www.sll.se

Omslagsfoto: Maskot Bildbyrå AB

Regionledningskontoret
Box 22550, 104 22 Stockholm
Telefon: 08-737 25 00
www.sll.se

Region Stockholm